

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 291

Poznań, środa dnia 28 czerwca 1933

Rok XXVIII

Poznań, 27 czerwca.

Dzielnicowość a wszechpolskość

Na łamach „Słowa Pomorskiego” członek jego redakcji p. Edward Piszcz, reprezentujący ruch młodych, porusza zagadnienie antagonizmów dzielnicowych z jednej strony, a z drugiej — idei wszechpolskiej, wcielanej w życie przez młode pokolenie. Autor podkreśla wybujałość w dawnej Polsce interesów partykularnych, w znacznej mierze terytorjalno-partykularnych, zaznacza, że „życie pod zabarami nie wpłynęło na zmianę tej psychiki Polaków”, ponieważ „każdy zabór pogrążony był w interesach własnych”, poczem wywodzi, jak następuje:

„Pokolenie, którego udziałem było przejęcie ziem polskich z rąk zaborców — dźwigało na sobie brzemie naturalnych warunków, w jakich żył rozczłowieczony naród. Antagonizmy, zwłaszcza dzielnicowe, które pielegnowała niewola, zawiły złowrogo nad życiem nowego państwa. Zaznaczył się wyraźny podział społeczeństwa i brak wzajemnego zrozumienia, co utrudnia zbiorowe działanie, od którego zależy utrzymanie niezawisłego bytu politycznego i dalszy rozwój.

„Na szczęście proces pogłębiania się nieporozumień politycznych, objawiający się najsilniej w antagonizmach dzielnicowych, mamy już poza sobą. Pokolenie, które na podstawie praw życia za lat kilkanaście kierować będzie państwem, wolne już jest od tych antagonizmów.

„Wołania pionierów ruchu wszechpolskiego trafiły do umysłów młodych i zakorzeniły się w nich. Młodzi, skupiający się pod sztandarem idei narodowej, tej jedynej, która nie dzieli, lecz łączy, przejęli są poczuciem odpowiedzialności za losy całego kraju. Dmowski lat 30 temu określił, jako „wyłączne przywiązanie do swego społeczeństwa, do jego kultury, do jego ducha, do jego tradycji zespolenie się z jego interesami, bez względu na jedność lub rozdział polityczny, a nawet na terytorjum”.

„Rozdział, który cechował starsze pokolenie, przestał być udziałem młodych. Dziś młodzi na różnych terenach Polski rozsiani, jednak myślą i czują. Wymownym tego przykładem są uniwersytety, na których spotyka się młodzież z różnych dzielnic, tworząc zwarty front narodowy, wolny od wszelkich antagonizmów. Zauważa się też proces zrastania się dzielnic. Nowe warunki przekonały młodzież, że Polska stanowi całość, której niczego odjąć nie można, w której niczego nie wolno zaniedbać, że zbrodnia przeciwko narodowi i państwu jest sztuczne robienie podziału, niczem nie uzasadnionego, a uniemożliwiającego działanie twórcze.

„Horyzont myślowy młodzieży narodowej jest podstawą, na której opiera się jednocząca praca dla narodu i państwa. Młodzież narodowa jest zatem młodzieżą państwową, bo państwo jako całość i forma życiowa narodu jest objęta jej myślą.

„Ta zmiana psychiki młodych pokoleń, które wchodzi w życie, jest datkiem lepszej przyszłości; uczyni ona społeczeństwo polskie dojrzałym politycznie. Takie pokolenie niewątpliwie sprawi, że Polska stanie się państwem o dużej sile i wielkich wpływach.

„Młodzi wyzbyli się tego, co było tragedją dawnej Polski a więc: party-

Min. Benesz o sprawach Europy środkowej

Wywiad w „Manchester Guardian” — Czeski min. spraw zagr. wypowiada się przeciwko unji Austrii i Węgier oraz charakteryzuje zasady współpracy gospodarczej państw Europy środkowej

London, 27. 6. (PAT). „Manchester Guardian” zamieszcza wywiad z min. Beneszem na temat gospodarczej federacji Europy środkowej.

„Kwestja austriacko-niemiecka — powiedział Benesz — jest obecnie jedną z tych, na którą skupia się główna uwaga dyplomacji. Lecz i ogólna sytuacja światowa jest niewątpliwie poważna. Niewiadomo, jaki będzie wynik konferencji rozbrojeniowej i jakimi torami potoczą się wypadki w Niemczech, a właśnie od nich może zależeć sytuacja europejska. Kraje Małej Ententy doszły do wniosku, że jedynie nowy system współpracy między Austrią i Węgrami, a Małą Ententą mógłby w dużej mierze przyczynić się do pokonania obecnego kryzysu.

„Kłopoty Europy są głównie wynikiem współzawodnictwa wielkich mocarstw kosztem małych państw. Jest rzeczą istotną, by wielkie mocarstwa przyjęły jako fakt, że państwa naddunajskie, podobnie jak kraje skandynewskie, Szwajcaria, Bułgaria lub Holandia, przestały być otwarte dla ekspansji i kolonizacji wielkich mocarstw. Nasza niepodległość musi być uszanowana. Staje się wówczas naszym obowiązkiem, jako dobrych Europejczyków wyeliminowanie wszelkich uraz, które w przeszłości dawały powód do mieszania się wielkich mocarstw. Musimy utrzymać jak najściślejszą przyjaźń zarówno z Węgrami i z Austrią. Po t. zw. „bałkanizacji” centralnej Europy czeka nas rekonstrukcja.”

Na zapytanie, czy sądzi, że Austrija i Węgry winny istnieć jako niezależne jednostki, Benesz odpowiedział:

Oczywiście, mojem zdaniem, austro-węgierski „anschluss” jest równie niepożądany, jak Anschluss austriacko-niemiecki. Nie pomógłby on Austrii ani pod względem politycznym, ani też pod względem gospodarczym. — Oznaczałoby to tylko, że gdyby Niemcom udało się wchłonąć Austrię, to automatycznie wchłonęłyby one również i Węgry. Lecz przedewszystkiem wywołałoby to nową wojnę gospodarczą między obu krajami, a Małą Ententą, zamiast wzajemnej współpracy.

kularyzmu, sobkostwa klasowego i dzielnicowości; wyrobili w sobie to, co jest nieodzownym warunkiem rozwoju państwa, stali się wszechpolakami.”

Stanowisko, zajęte powyżej przez red. Piszcz, jako wyraziciela poglądów ruchu młodych, jest nie tylko sympatyczne, ale przejmujące otuchą na przyszłość. Może jednak pogląd autora jest w niektórych punktach zbyt optymistyczny i wymaga jeszcze pewnego komentarza.

Nie sądzimy np., by o antagonizmach dzielnicowych można mówić w całej pełni, że „mamy je już poza sobą”, i że pokolenie młode wolne jest już od nich bezwzględnie. Prawdopodobnie kilka pokoleń złoży się na kompletne zlikwidowanie w praktyce wszelkich, bądźco bądź naturalnych i zresztą nie groźnych przeciwności dzielnicowych, bo psychiczne różnice dzielnicowe pozostaną przez wieki, a może i na stałe.

Patriotyzm i szerokie ujmowanie obowiązków narodo - państwowych każe pracować nad tem, by wszechpol-

Na zapytanie, czy nie pragnąłby rozciągnąć propagowanego przez siebie systemu gospodarczej i politycznej współpracy na Niemcy, względnie Włochy, Benesz odparł:

„Współpraca gospodarcza z wielkimi mocarstwami będzie dla nas zawsze koniecznością, narzuca się jedynie pytanie, jaką ona przybierze formę. —

Ścisła współpraca gospodarcza z wielkimi mocarstwami nie może stać się pańszczyzną. Zdrowa Europa środkowa drogą pośrednią w znacznie większej mierze przyczyni się do pomyślności Niemiec i Włoch, niż gdyby w przyszłości poddano ją współzawodnictwu tych dwóch lub innych krajów.

Austrija w walce z naporem hitleryzmu

Wiedeń, 27. 6. (PAT). Na odbytej konferencji stronnictwa chrześcijańsko-społ. min. spr. wojsk., Vaugoin oświadczył:

„Gdyby nar.-soc. przyszli w Austrii do władzy, wówczas byłoby to początkiem nowej wojny europejskiej, która rozegrałaby się na terytorjum Austrii. Sytuacja naszego państwa jest tego rodzaju, że utrzymanie samodzielności jest konieczne. Ani Włochy, ani Francja, ani Jugosławja, ani też Czechosłowacja nie mogłyby zgodzić się na to, aby Niemcy powiększyły kosztem naszym swoje terytorjum.” Następnie mówca oświadczył, że według informacji, które otrzymał od naczelnika Górnej Austrii, Niemcy przygotowują no-

we represje przeciwko Austrii, mianowicie ruch tranzytowy do innych państw, który szedł dotąd przez Austrię, będzie ją omijał w przyszłości. Min. dodał, że jeżeli Niemcy wykonają rzeczywiście swoje pogroźki, wówczas Austrija będzie w stanie odpowiednio je odeprzeć.

Wiedeń, 27. 6. (PAT.) Z 8 członków frakcji nar.-soc. w sejmie w Dolnej Austrii aresztowano 6. Miejsce pobytu dwóch pozostałych członków nie jest znane. Członkowi wiedeńskiej rady miejskiej, Frauenfeldowi odebrała policja wiedeńska paszport zagraniczny. Wszystkim przywódcom nar.-soc. zakazano wszelkich wyjazdów za granicę.

Woda na niemiecki młyn

„Sanacyjne” wileńskie „Słowo” występuje przeciwko „Świętu Morza” ku radości naszych zachodnich sąsiadów

Berlin, 27. 6. (Tel. wł.) Z dużym niezadowoleniem śledzi się w Niemczech przygotowania do tegorocznego „Święta Morza” w Polsce.

Z niekłamną radością hugenbergska „Telegraphen-Union” przynosi z Warszawy wiadomość o zdecydowanie negatywnem ustosunkowaniu się konserwatywnego „sanacyjnego” „Słowa” wileńskiego do tego święta w artykule wstępnym. Wileńskie „Słowo” jest bowiem zdania — według

relacji T. U. — że „rzekome niebezpieczeństwo zagrażające Pomorzu ze strony Niemiec to tylko urojenie” i na dowód tego przytacza ostatnio zawarty „pakt czterech” oraz deklarację pokojową Hitlera, co „Telegraphen-Union” specjalnie podkreśla.

„Słowo” wyraża przekonanie, że Liga Morska i Kolonialna przez propagandę „Święta Morza” wyświadcza polityce polskiej złą przysługę (!).

skiemu traktowaniu naszych spraw publicznych torować drogę tam, gdzie dotąd zaznaczają się jeszcze jednostronne poglądy dzielnicowe. Ale drogę tę do serc i umysłów toruje się właśnie tylko przez uwzględnianie regionalnych właściwości psychicznych, pojęć, pragnień, dążeń i potrzeb codziennych.

Jeżeli chodzi o Pomorze, to słusznie niedawno na łamach „Słowa Pomorskiego” p. Franciszek Sołtysiak, kierownik robót organizacyjnych Stronnictwa Narodowego na tamtejszym terenie, podkreślił, że „wszelka praca powinna się w pierwszym rzędzie oprzeć na żywotnych siłach ludu polskiego, który był i jest ostoją polskiej i katolickiej myśli państwowej”, i że „ci, którzy pragną budować państwowość na Pomorzu bez Pomorza, złą wyświadcza przysługę polskiej racji stanu”.

Tak jest: złą, bo zamiast przyspieszać tempo przepojenia umysłów ludności pomorskiej ideą wszechpolską, to w istocie rzeczy przyczyniają

się do wzmocnienia instynktów dzielnicowych.

Poglądy i opinie dwóch powyższych wspomnianych działaczy narodowych na Pomorzu nie tylko nie stoją ze sobą w sprzeczności, ale dobrze się wzajemnie uzupełniają.

Jeszcze jedna uwaga: Obecne młode pokolenie powinno jak największy zrobić wysiłek, żeby na wszystkich terenach i we wszystkich dzielnicach w życie wcielić myśl wszechpolską na zdrowych podstawach cywilizacji zachodniej — tem bardziej, że powinno sobie uświadomić, iż pracuje w Polsce w warunkach bez najmniejszego porównania łatwiejszych, od tych, w których za czasów zaborczych ruch wszechpolski borykał się przez kilkadziesiąt lat z piętrzącymi się ze wszech stron przeciwnościami, aż uczynił myśl większości narodu polskiego niepodległą i zdolną do sięgnięcia po niepodległość państwową.

Świadomość ta nakłada duże obowiązki na obecne młode pokolenie i na pokolenia przyszła.

Zrozumiałe podniecenie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Berlin, 26 czerwca.

Tempo wypadków w Niemczech staje się znowu szybsze. Nie może to nikogo dziwić, kto zdawał sobie sprawę z dynamiki ruchu narodowo-socjalistycznego. Nie jest też niespodzianką kierunek akcji narodowo-socjalistycznej. Przywódcy uznali poprostu, że czas do rozwinięcia dalszego etapu rewolucji już dojrzał i przeszli do jego urzeczywistniania. Nie ulega też wątpliwości, że na tem się nie skończy, i że po etapie politycznym przyjdzie okres socjalny.

Byłoby wielkim błędem nie zdawać sobie z tego sprawy, tak jak swego czasu wielki błąd popełniali ci, którzy w Niemczech ludzili się nadzieją „oswojenia” i „unieszkodliwienia” tego ruchu przez odpowiednie obstawienie go, w co wierzyła też wielka część prasy zagranicznej. Do ruchu hitlerowskiego nie można bowiem przykładać zwykłej naogół miary partyjnej. Jest to zupełnie coś innego, eksplozja irracjonalnych, ale tem potężniejszych sił społeczno - narodowych, wydobywających się wprost z pierwotnych pokładów życiowych narodu niemieckiego. Dla zrozumienia istoty i charakteru tego narodu ruch ten zawiera też niezmiernie pouczający i bogaty materiał.

Program „całkowitości” i wyłączności prowadzi z żelazną logiką do ataku na wszystkie pozostałe partie, co dzisiaj już się najzupełniej otwarcie przyznaje — i wykonywa. Po partii socjalistycznej przyszła kolej na Bawarską Partję Ludową, której przywódców, nie wyłączając ks. prałata Leichta, aresztowano. Partja Niemiecko-Narodowa otrzymała przed tygodniem cios dotkliwy przez rozwiązanie jej formacji bojowych. Rozmaite oznaki wskazują na to, że prędzej lub później przyjdzie kolej również na Centrum. Poza tem toczy się bardzo ciekawa akcja na terenie wyznaniowym — zdecydowana już podczas niedawnych obrad przywódców — w stosunku do kościoła ewangelickiego.

Jest rzeczą jasną, że proces ten, dokonywany się w samym centrum Europy, budzi w niej najwyższe zainteresowanie i uwagę, a także reakcję tem większą, im silniejsze są powiązania międzynarodowe, które łączą odnośne partie z zagranicą, a więc przedewszystkiem w socjalizmie i sferach żydowskich, oraz tych, które ich wpływem podlegają. Polityk chłodny i niezależny może jednak zająć wobec tych wypadków jedno tylko słuszne stanowisko, a mianowicie stwierdzić, że są to wewnętrzne sprawy niemieckie, które należy jak najbaczniej obserwować, ale któremi przejmować się nie należy tak długo, dopóki dotyczą one wyłącznie Niemców, i dopóki obiektem likwidacji i ataku hitlerowców są ich wewnętrzni przeciwnicy. Zainteresowanie bezpośrednio rozpoczyna się dopiero przy zagadnieniu, jakie skutki rozwój niemiecki może mieć na politykę zagraniczną państwa niemieckiego. Tutaj jest rzeczą oczywistą, że czujność, uwaga i gotowość do obrony musi być zastrzeżona. Ale właśnie dlatego obserwacja chłodna i spokojna, wystrzegająca się wplątania w cudze podniecenie, jest z punktu widzenia interesów własnych jedyną trafną drogą. Tylko takie stanowisko umożliwia zresztą obiektywną obserwację i gwarantuje minimum błędów w ocenie położenia.

Jest zaś rzeczą oczywistą, że podniecenie w Niemczech jest, i że — co jest najzupełniej zrozumiałe — obejmuje ono najbardziej koła, dotknięte polityką rządu hitlerowskiego; czasem sięga i dalej. Przypuszczam, że każdy korespondent zagraniczny w Niemczech musi te objawy widzieć. Są one zresztą psychologicznie najzupełniej naturalne i byłoby rzeczą dziwną, gdyby ich nie było. Na tem tle rodzą się jednak najrozmaitsze wiadomości, przypuszczenia i kombinacje.

W wielu kołach powstają zapatrywania, że „modus procedendi” obecnych władców Niemiec musi doprowadzić do załamania się systemu. Ludzie, nastroszeni wrogo do niego, starają się dojrzeć — i to zresztą jest również rzeczą psychologicznie zrozumiałą i naturalną — jakąś deskę ratunku, jakąś zapowiedź nadziei na horyzoncie. Stąd w Niemczech powstaje w niektórych kołach całkiem specyficzny nastrój, szukający, jeżeli się tak można wyrazić, pociechy w wynajdywaniu jakichkolwiek oznak, mogących świadczyć czy to o wewnętrznych kłótniach w partji hitlerowskiej, czy też o niezadowolaniu socjalnym w S. A., czy wo-

góle o nadchodzących trudnościach. Są nawet tacy, którzy poprostu powiadają, że to jest obłęd, że to są wogóle rzeczy niemożliwe do utrzymania, że naród niemiecki tego nie znieśnie i, opierając się na tem przeświadczeniu, ratują własne samopoczucie.

I tutaj nie możemy się mieszać uczuciowo do tych nadziei. Ale tembardziej należy je zanalizować i zapytać się, czy jest w nich naprawdę realny podkład, czy innymi słowy opierają one na jakichś rzeczywistych, zdolnych do akcji siłach, czy też są raczej wynikiem próby ratowania własnej równowagi psychicznej. Podobnie rzecz się ma z wiadomościami o kłótniach w S. A. i tym podobnymi.

Jest przecież rzeczą jasną, że w tak wielkiej organizacji, jak partja hitlerowska, muszą istnieć tu i tam różnice zdań, i muszą także istnieć tarcia osobiste, bo ludzie są wszędzie ludźmi. Więc niezawodnie w niektórych takich wiadomościach może być to i owo prawdziwe. Ale wyciąganie z nich wniosków o możliwym załamaniu się

jest napewno błędne i wynika tylko z najszczerzych życzeń, które jeszcze nigdy i nikogo nie obaliły.

Chłodny obserwator musi wyznaczać właściwą miarę ludziom i zdarzeniom. Wylączając się z podniecenia, które panuje w Niemczech, i rozważwszy na zimno rozkład sił materialnych a także psychiczno-uczuciowych, nie widzimy dzisiaj jakiegokolwiek możliwości załamania się obecnych rządów w Niemczech. Gdyby istniały siły, zdolne do prawdziwego oporu i walki, byłoby się one już musiały ujawnić. To się nie stało. Nie widać też jakiegokolwiek ideowo silnego i świeżego prądu po stronie opozycji, co oczywiście skomplikowałoby sytuację i dało oporowi żywotność prawdziwą i niebezpieczną nawet przy represjach. Dzisiaj akcja hitlerowców zmierza poprostu do tego, żeby uniemożliwić kumulację sił rozbitków dawnego reżimu. Są to jednak właśnie tylko rozbitki, które mogłyby być niebezpieczne tylko w razie zaniedbania ich.

Akcja hitlerowców zaś jest koniecznym zwycięstwem. Tak się dzisiaj sytuacja przedstawia. Zmienić ją mogłyby tylko zupełnie nowe fakty, których obecnie na horyzoncie nie widać.

JERZY DROBNIK.

Niemcy pragną ukryć przed światem swe zbrojenia

Wychodząca w Sarrebruck socjalistyczna „Volksstimme” ogłasza kilka poufnych rozkazów, wysłanych do wszystkich dzienników w Saksonji przez „reichsstathaltera” hitlerowca Mutschmanna w sprawie podawania szczegółów, dotyczących się armji oraz oddziałów i formacji o charakterze wojskowym.

„Ze względu na ciągłe ataki zagranicy — głosi jeden z takich rozkazów, noszący datę 24 maja b. r. — podkreślamy raz jeszcze z całą stanowczością, że należy za wszelką cenę unikać pomieszczenia danych, które mogłyby posłużyć jako materiał do wrogich przeciwno nam wystąpień i do stawiania zarzutów, że łamiemy postanowienia traktatu wersalskiego.

„Przedewszystkiem zatem muszą dzienniki wystrzegać się tego rodzaju określeń, jak „koszary S. A.”, względnie podobnych pojęć o charakterze wojskowym, kiedy mowa o różnych towarzystwach i formacjach. Zwłaszcza zaleca się wystrzegać pilnie, pisząc o policji, wszystkiego, co mogłoby nasuwać

przypuszczenia, że ma się do czynienia z organizacją o charakterze wojskowym. Tyczy się to również t. zw. oddziałów pracy.

„Przypomina się prasie — precyzuje w dalszym ciągu p. Mutschmann — iż nie wolno pisać owojskowej zaprawie oddziałów zpod znaku „Stahlhelmu”, względnie „S. A.”, „S. S.”, lub innych pokrewnych formacji. Przedewszystkiem trzeba starannie unikać wszystkiego, co by wskazywało szerokiemu ogółowi, iż członkowie wspomnianych organizacji przechodzą okres przeszkolenia w kadrach Reichswehry. Nie stosujemy się do tych rozkazów grożą surowe kary, które będą nakładane z całą bezwzględnością.

„Wzywa się wreszcie wszystkie dzienniki, aby unikały podawania zdjęć, lub wzmianek, czy też artykułów, dotyczących się jakiegokolwiek odmian ćwiczeń Reichswehry”.

W Berlinie zakwestjonują oczywiście autentyczność tych rozkazów, tylko, że nikt nie da temu wiary.

„Tajemnica”

W związku z aferą „tajemniczych” samolotów nad Berlinem, „A B C” pisze:

„Goering, jako komisarz lotnictwa, nie próżnował. Cztery wielkie towarzystwa lotnicze niemieckie: „Deutscher Luftverband”, „National - Sozialistischer Fliegerkorps”, „Rhön - Rossisten - Gesellschaft”, „Aeroklub von Deutschland”, otrzymały polecenie połączenia się w „Deutscher Luftsportverband” z lotnikiem wojennym, przyjacielem również wielkiego lotnika min. Goeringa z tych czasów, p. Bruno Loerzem na czele. Właśnie w ten sam piątek, w który nad Berlinem latały tajemnicze samoloty, doniesiono o objęciu przez prezydenta Hindenburga protektoratu lotniczego.

„Wiadomo wreszcie, że tajemnicze samoloty nad Berlinem, które niewiadomo skąd się zjawiały i niewiadomo dokąd przepadały, posłużyły do jednogłośnego na rozkaz zgóry krzyku w Niemczech:

„Musimy zerwać więzy traktatu wersalskiego, musimy móc się bronić, musimy mieć swe lotnictwo wojskowe.”

W tym „krzyku” znajdujemy rozwiązanie tajemnicy samolotów nad Berlinem.

„Deutsche Christen” triumfują

Komisarz państwowy dla spraw kościołów ewangelickich

Jak było do przewidzenia, w sporze między dotychczasowymi władzami protestantyzmu niemieckiego a Hitlerem i popierającymi go „Deutsche Christen”, zwycięstwo przypadło w udziale wyznawcom „hakenkreuzu”.

W sobotę kierownik pruskiego ministerstwa oświaty Rust zwolnił dotychczasowego kierownika wydziału kościelnego w tem ministerstwie, von Tredelenburga, zarzucając mu brak lojalności wobec postulatów rządu hitlerowskiego. Na miejsce Tredelenburga kierownikiem tego wydziału mianowany został Jaeger, człowiek, dający gwarancję, że będzie powolnym narzę-

dziem obecnego regime'u.

Zaraz potem Rust mianował Jaegera komisarzem do spraw wszystkich ewangelickich kościołów krajowych („Landeskirchen”) w Prusiech, udzielając mu pełnomocnictwa do wydania zarządzeń w kierunku Gleichschaltung” tych kościołów.

W tych warunkach pastor Bodelschwingh, powołany na stanowisko „biskupa Rzeszy” („Reichsbischof”) przez Ewangelicki Związek Kościelny, zmuszony był zrezygnować ze swego stanowiska, z którego zresztą — w przeciwnym razie — zostałby niezwłocznie usunięty przez Jaegera.

Jaeger zarządził już rozwiązanie wszystkich, powołanych drogą wyboru reprezentacji kościołów ewangelickich w Prusiech.

Kierownikami Ewangelickiego Związku Prasowego na Niemcy mianowani zostali: docent prywatny dr. Hans Michael Müller z Jeny i Max Grevemeyer z Berlina. Komisarycznym prezydentem ewangelickiej naczelnej rady kościelnej („Oberkirchenrat”) Unji Staropruskiej został adwokat dr. Werner z Berlina. Poza tem Jaeger mianował swych pełnomocników dla poszczególnych prowincji kościelnych.

Słowem protestantyzm niemiecki jest na drodze do zupełnego „upaństwowienia” i „ujednoczenia”.

„Gleichschaltung” postępuje

Wśród niedzielnych przemówień ministrów niemieckich na uwagę zasługuje mowa min. Goebbelsa, którą wygłosił w swoim mieście rodzinnym Rhedt.

Goebbels oświadczył, że zjednoczenie narodowych Niemiec w jednej partji musi być osiągnięte, co ostatecznie doprowadzić musi do zniknięcia wszystkich pozostałych stronnictw.

W Magdeburgu przemawiał min. Seldte, wygłaszając wiernopoddańczą mowę pod adresem Hitlera. Przywód-

ca młodzieży hitlerowskiej, Baldur v. Schirach, zapowiedział w Hanowerze, że z taką samą energją będzie występował przeciwko organizacjom reakcyjnym (chodzi o organizację z pod znaku Hugenberg), jak przeciwko organizacjom marksistowskim. W stosunku do związków wyznaniowych, tak katolickich, jak ewangelickich, wystąpi również, o ile związki te nie będą chciały pracować na terenie organizacji, należących do „Hitlerjugend”.

Jest to wyraźna odpowiedź na cytowane przez nas niedawno oświadczenie episkopatu niemieckiego, występujące w obronie katolickich organizacji młodzieży.

W sobotę rano, jak już donosiliśmy, przedstawiciele hitlerowskiej organizacji zawodowej (N. S. B. O.) obsadzili biura wszystkich chrześcijańskich związków zawodowych (Christliche Gewerkschaften). Związki te, podobnie jak poprzednio socjalistyczne wolne związki zawodowe (Freie Gewerkschaften) mają być w najbliższym czasie przymusowo wcielone do N. S. B. O.

Propaganda licznego potomstwa w Niemczech

Rozporządzenie wykonawcze do nowej niemieckiej ustawy o pożyczkach dla ludzi, którzy weszli w związki małżeńskie, przewiduje, że małżonek, z chwilą zawarcia małżeństwa, może pobrać w kasie odnośnego urzędu skarbowego na podstawie zaświadczenia o swym ślubie pożyczkę w wysokości od 100 do 1000 marek.

Każde żywe dziecko, które przychodzi na świat w takim małżeństwie, powoduje skreślenie 25 procent udzielonej pożyczki. Z chwilą więc przyjścia na świat czwartego dziecka pożyczka ulega całemu umorzeniu.

Również po urodzeniu się dziecka urząd skarbowy może przedłużyć okres spłacania pożyczki — najwyżej jednak o 12 miesięcy.

W ten sposób rząd Hitlera stara się zapobiec dalszemu spadkowi urodzeń w Niemczech i propagować jak najliczniejsze potomstwo.

Jeszcze jeden proces „imieninowy”

Z Janowca piszą nam:

W sądzie okręgowym w Bydgoszczy odbyła się rozprawa przeciw członkom orkiestry S. M. P. z Janowca, oskarżonym o rzekome przeszkadzanie w uroczystości imieninowej ku czci Piłsudskiego, przez to, że w dniu imienin grali w mieszkaniu patrona swej organizacji ks. Müllera.

Sąd po przesłuchaniu świadków (m. i. posterunkowego Owczarka) przekonał się o bezpodstawności oskarżenia i uwolnił orkiestrantów od winy i kary, znosząc tem samem karę, którą nałożyło starostwo żnińskie w wysokości 3—5 zł na każdego z członków orkiestry.

Oskarżonych bronił adv. Maciejewski z Bydgoszczy. (cw)

Ministerstwo poczt

We wczorajszym „Monitorze” ogłoszony został nowy statut ministerstwa poczt i telegrafów. Statut przewiduje utworzenie gabinetu ministra. Szefem gabinetu został mianowany p. Roman Starzyński, który objął już urządowanie.

Wycieczki Polaków z zagranicy na „Święto Morza” do Gdyni

Do Gdyni na dzień „Święta Morza” przybędzie kilka wycieczek zagranicznych z Francji, Czechosłowacji, Jugosławii, Rumunii, Łotwy i Estonii.

Prócz tych wycieczek cudzoziemców, przybędą również wycieczki Polaków zagranicznych. Tak więc: w dniu 29 czerwca wylądować w Gdyni i weźmie udział w „Święcie Morza” wycieczka weteranów polskich ze Stanów Zjednoczonych Am. Półn., jadąca do Polski okrętem „Polonia”; z Czechosłowacji przybędzie wycieczka Klubu Czesko - Polskiego z Morawskiej Ostrawy, w skład której wejdą Polacy z Czechosłowacji i Czechi. Spodziewany jest również przyjazd Polaków z innych terenów Polonji zagranicznej.

Odebranie mandatów posłom partji państwowej

Berlin, 27. 6. (Tel. wł.) W myśl rozporządzenia wykonawczego, które pozbawia mandatów wszystkich posłów socjalistycznych oraz tych, którzy zostali wybrani z połączenia list z socjalistami, przewodniczący pruskiego sejm i zarazem pruski minister

sprawiedliwości, Kerrl pozbawił mandatów wszystkich posłów partji państwowej, a wśród nich b. ministra handlu dr. Schreibera.

Spodziewać się należy, że to samo nastąpi w stosunku do posłów tej partji w Reichstagu.

Szczegóły nowej podwyżki opłat

Wzrost składek w ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia
pracowników umysłowych

Warszawa, 27. 6. (PAT.) W Dzienniku Ustaw nr. 45 z dnia 26 bm. ogłoszono rozporządzenie rady ministrów z dnia 17 bm. o podwyższeniu składki w ubezpieczeniu na wypadek braku pracy pracowników umysłowych.

Na mocy powyższego rozporządzenia składka na pokrycie świadczeń z powodu braku pracy została podwyższona do 2,8 proc. płacy podstawowej. Ubezpieczeni, których wynagrodzenie przekracza 720 zł miesięcznie, niezależnie od tego będą opłacać 1,68 proc. od pełnej kwoty otrzymywanego wynagrodzenia, podlegającej zaliczeniu do ubezpieczenia, a pomniejszonej o 720 zł.

Pozatem rozporządzenie ustala podział składki między pracodawcę i u-

bezpieczonego w ten sposób, że gdy wynagrodzenie wynosi do 400 zł, pracodawca i pracownik płacą po 1,4 proc. płacy podstawowej, przy wynagrodzeniu ponad 400 do 800 zł pracodawca płaci 1,2 proc., a pracownik 1,6 proc., a przy wynagrodzeniu ponad 800 zł udział pracodawcy w składce spada do 1 proc., a pracownika wzrasta do 1,8 proc. płacy podstawowej w grupie zarobkowej N.

Wykonanie powyższego rozporządzenia zostało poruczone ministrowi opieki społecznej. Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia, przyczem podwyższenie i podział składki, przewidziane w tem rozporządzeniu, stosują się do składek należnych za miesiąc składowe od czerwca 1933 r. do maja 1935 r. włącznie.

Akcja pod hasłem gnębienia polskości

Berlin, 27. 6. (PAT.) Na zebraniu wschodnio-niemieckich izb przemysłowych i rolniczych w Berlinie pełnomocnik gospodarczy dla wschodnich Niemiec w kierownictwie partji nar. socj. bar. v. Gregory wygłosił referat, poświęcony sytuacji na wschodnich obszarach Rzeszy.

Mówiąc o konieczności odbudowy gospodarczej obszarów wschodnich Gregori podkreślił znaczenie koloni-

zacji tych terenów pod względem politycznym. Kolonizacja ta — jego zdaniem — choć może nie rentowna z punktu widzenia gospodarki prywatnej, musi być jednak przeprowadzona kosztem całego narodu niemieckiego. Mówca wspominał o planie przeniesienia na tereny wschodnie szeregu przemysłów zachodnich i środkowych Niemiec.

Ku końcowi zatargu rumuńsko-sowieckiego

Londyn, 27. 6. (PAT.) Wszystkie dzienniki londyńskie z „Timesem“ na czele podkreślają znaczenie spotkania Litwinowa i Titulescu i twierdzą, że rozmowa ich dotyczyła Besarabji.

„Daily Herald“ pisze, że Titulescu i Litwinow omawiali sprawę paktu o nieagresji. Pod nagłówkiem „Grozba kolonizacji jednoczy Europę“ dziennik zamieszcza następujące interesujące uwagi:

„Dzięki obecności w Londynie tyłu mężów stanu, wkrótce dokona się niewątpliwie ważny krok naprzód w kierunku pacyfikacji i stabilizacji Europy wschodniej. Nastąpi to również dzięki agresywnemu stanowisku rządu Hitlera i jego dążeniom do kolonizacji niemieckiej we wschodniej Europie.

„Litwinow i Titulescu podjęli na

nowo rokowania na temat paktu o nieagresji, przerwane w roku zeszłym. Zawarcie paktu rumuńsko-sowieckiego miałyby daleko idące konsekwencje, nadając moc prawną całej sieci paktów o nieagresji sięgającej od morza Północnego do Czarnego. W dalszym ciągu nastąpiłoby ustalenie stosunków dyplomatycznych pomiędzy Moskwą a państwami Małej Ententy. Tendencja obecna jest ściśle współdziałanie Polski i Małej Ententy, oraz państw bałtyckich z przyjaźnią usposobioną Rosją sowiecką.

„Daily Herald“ kończy uwagą, że nie byłoby w tem nic dziwnego, gdyby jako rezultat wspólnego zagrożenia ze strony Niemiec nastąpiło uregulowanie długotrwałych nieporozumień między Polską a Litwą.

Początek końca konferencji rozbrojeniowej

Paryż, 27. 6. (Tel. wł.) Dzisiejsza prasa poranna obszernie zajmuje się położeniem konferencji rozbrojeniowej i dochodzi do wniosku, że w celu uratowania jej należy obrady przesunąć na jakiś odleglejszy termin.

„Echo de Paris“ stwierdza, że prezydium konferencji stoi przed alternatywą odroczenia jej albo też doprowadzenia do zupełnego fiaska. Jeżeli

Henderson zarządzi natychmiastowe drugie czytanie złożonych propozycji, wówczas naraża on się na niebezpieczeństwo rozbicia konferencji. Dlatego też trzeba spodziewać się, że zaproponuje on odłożenie obrad do 15 października względnie, robiąc ustępstwo żądaniom niemieckim — do 15 sierpnia.

Bornholm i zdobył trzecią nagrodę, zatonął w drodze powrotnej. Załoga, kapitan Zbigniew Deyczakowski, brat jego Zygmunt i trzeci członek marynarz, zostali uratowani i znajdują się obecnie w Holtenau. S. B.

P. Latoszewski dyrektorem koncertów symfon. i opery

Magistrat miasta Poznania powziął decyzję powierzenia kierownictwa koncertów symfonicznych oraz opery na sezon zimowy 1933-34 p. Zygmunutowi Latoszewskiemu. Społeczeństwo wielkopolskie powita tę decyzję niewątpliwie z żywym zadowoleniem.

„Orion“ zatonął

Gdynia, 27. 6. (Tel. wł.) Nadeszła tu depesza, że yacht „Orion“, który brał udział w regatach Gdynia-

Manifestacja narodowa w Śmiglu

Śmigiel, 25 czerwca.

W dniu 25 czerwca miasto Śmigiel obchodziło uroczystość poświęcenia sztandaru placówki Związku Hallerczyków. Wczesnym rankiem rozpoczął się zjazd placówek hallerowskich, gniazd Sokoła, delegatów placówek Związku Powstańców i Wojaków, ognisk Związku Młodych Narodowców, S. M. P. i Harcerstwa.

O godzinie 10 min. 15 przybył, poprzedzony konnym oddziałem Hallerczyków, gen. Józef Haller. Po przeglądzie karnych szeregów, dokonanym przez p. generała, krótkie powitanie wygłosił p. Lukomski. Z kolei wśród powodzi sztandarów ks. proboszcz Nowak dokonał po pięknym przemówieniu poświęcenia sztandaru placówki hallerowskiej. Wręczono sztandar chorążemu a gen. Haller udekorował kilku z obecnych m. i. ks. prob. Nowaka „mieczami hallerowskimi“.

Po nabożeństwie i złożeniu wieńców na grobach poległych rozpoczęła się na rynku wspaniała defilada. W otoczeniu gen. Hallera staneli p. plk. Zaremba, p. adw. Celichowski, p. prezes Rost, duchowieństwo, przedstawiciele organizacji i delegat zarządu wojewódzkiego Z. M. N. w osobie p. Romana Mędlewskiego.

Całość prowadził powiatowy prezes Z. M. N. p. Feglerski. Potem kroczyły szeregi Hallerczyków, Powstańców i Wojaków, Sokoła, niezwykle liczne szeregi Z. M. N., wreszcie S. M. P. oraz zastępy harcerstwa. Zwracał również uwagę oddział Bractwa Kurkowego. Okrzykiem na cześć gen. Hallera nie było końca.

Po defiladzie w zapełnionej po brzegi sali Strzelniczej rozpoczęto uroczystą akademję. Przewodniczył adw. Stanisław Celichowski z Poznania.

Na program złożony się występy niezwykle udane chórów „Harmonja“ i „Echo“, deklamacja p. Gronowskiej, świetne przemówienie p. Gronowskiego, członka Z. M. N., mowa gen. Hallera, przemówienia delegatów i wręczanie gwóźdźli.

Z przemówień delegatów wyróżniały się przemówienia: adw. Stan. Celichowskiego w imieniu Powstańców i Wojaków oraz p. Mędlewskiego w imieniu Związku Młodych Narodowców. Na zakończenie odśpiewano Rotę. Orkiestra kilkakrotnie na życzenie obecnych odegrała hymn Młodych.

O godzinie 16 popołudniu w tejże samej sali Strzelniczej zajął zebranie publiczne Związku Młodych Narodowców ks. prob. Nowak, powierając dalsze przewodnictwo p. Mędlewskiemu. Referat polityczny wygłosił p. Henryk Szeib z Poznania. Wśród niemiłkających okrzyków na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, wojska polskiego, Romana Dmowskiego i gen. Hallera zamknął zebranie przewodniczący. Na zakończenie popłynął z piersi potężny hymn Młodych. W zebraniu wzięło udział zgórą 2000 osób.

Nad wieczorem odbyła się w świetlicy Z. M. N. pogadanka z przemówieniem delegatki zarządu wojewódzkiego Z. M. N. i gen. Hallera.

Miasto było udekorowane chorągwiemi, wieńcami i bramami triumfalnymi.

Konfiskata

Numer 289 „Kurjera Poznańskiego“ uległ konfiskacie z powodu kilku ustępów w artykule wstępnym p. t. „Zajścia w Małopolsce środkowej“. Po usunięciu inkryminowanych ustępów wydaliśmy drugi nakład.

Przepowiednia pogody na środę:

Pogoda zmienna. Zachmurzenie zmienne, przelotne miejscowe opady, chłodno, dość silne wiatry zachodnie wzgl. północno-zachodnie.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 7.08 — 7.12 zł, w Gdańsku na Warszawę 7.10 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 208.50 zł, gotówką 206.00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173.54 do 173.80 zł, gotówką 173.20 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 27. 6. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany.

Z pożyczek państwowych poszukiwano 5% pożycz. konwers. po 43%, 4% premj. dol. po 48% oraz 3% pożycz. bud. po 37%.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obniżyły się w dalszym ciągu 4½% listy dol. stare, notując 30½—30.—% w placeniu, na-

tomiaś za 4½% listy dol. amort. płacono 36½%, jak również za 4% listy zast. konwertowane 34.—%. W końcu handlowano 4½% listy żytnie po 5.70—5.50 w transakcjach.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 74.— bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 43½% P.
4½% listy dolarowe Pozn. Ziemstwa Kredytowego 30½—30% P.
4½% listy dolarowe w złocie amort. P. Z. K. 36½% P.
4% listy zastawne konw. ostempl. Pozn. Ziem. Kredyt. 34% P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

4% pożyczka premjowa, dolarowa, serja III. 48½ P.
4½% listy żytnie konwert. Pozn. Ziemstwa Kredyt. 5.70—5.50 +
3% pożyczka budowlana, serja I. 37½ P.
Tendencja bez zmiany.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 27. 6. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto poznańskie 700 g/l.
2. żyto pomorskie 695 g/l. 3. pszenica poznańska i pomorska 721 g/l. 4. Owies poznański i pomorski 445 g/l.

Ceny orientacyjne

Zyto	Usposobienie stałe	19,00—19,25
Pszenica	Usposobienie stałe	36,75—37,75
Jęczmień 681—691 g/l.		15,75—16,50
Jęczmień 643—662 g/l.		15,25—15,75
Owies	Usposobienie spokojne	13,75—14,25
Mąka żytnia 65% wł. work.	Usposobienie stałe	29,50—30,50
Mąka pszenna 65% wł. work.	Usposobienie stałe	55,50—57,50
Otręby żytnie		11,75—12,50
Otręby pszenne		10,00—11,00
Otręby pszenne (grube)		11,25—12,25
Gorczyca		52,00—58,00
Wyka latowa		11,50—12,50
Peluszka		11,00—12,00
Groch Victoria		24,00—26,00
Łubin niebieski		6,00—7,00
Łubin żółty		8,00—9,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 395 tonn, pszenicy 155 tonn, otrąb żytnich 45 tonn, otrąb pszenicznych 5 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe
Komisji Notowania Cen.

Poznań, 27. 6. 1933 r.

Spędzono wołów 84, buhajów 253, krów 481, świń 1962, cieląt 669, owiec 118, razem 3567 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

BYDŁO:

Woly:		
Pełnomięsiste wytuczzone nieoprzegane		60—64
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3		52—56
Mięsiste tuczone starsze		44—48
Miernie odżywione		36—40

Buhaje:		
Wytuczzone pełnomięsiste		56—60
Tuczne mięsiste		50—54
Nietuczne dobrze odżywione starsze		40—44
Miernie odżywione		34—38

Krowy:		
Wytuczzone pełnomięsiste		58—62
Tuczne mięsiste		52—56
Nietuczne dobrze odżywione		34—38
Miernie odżywione		22—28

Jałowice:		
Wytuczzone pełnomięsiste		60—64
Tuczne mięsiste		52—56
Nietuczne dobrze odżywione		44—48
Miernie odżywione		36—40

Młodzież:		
Dobrze odżywione		36—40
Miernie odżywione		34—36

Cielęta:		
Najprzejdniejsza cielęta wytuczzone		66—70
Tuczne cielęta		58—64
Dobrze odżywione		50—56
Miernie odżywione		44—48

OWCE:		
Wytuczzone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy		60—64
Tuczne starsze skopy i maciorki		48—56
Dobrze odżywione		00—00

ŚWINIE (TUCZNIKI):		
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi		94—96
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi		88—90
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi		82—86
Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi		76—80
Maciory i późne kastraty		76—80
Przebieg targu normalny.		

Doroczne obrady Kółek Rolniczych

W dniu dzisiejszym odbywa się w Poznaniu 6 zwyczajne walne zgromadzenie Wielkopolskiego Tow. Kółek Rolniczych, czołowej organizacji rolnictwa ziem zachodnich. Zgodnie z przyjętymi zwyczajami poprzedziło walne zgromadzenie delegatów W. T. K. R. nabożeństwo w kościele św. Michała przy ul. Śniadeckich. Na obrady zebrano się w dużej sali Zoologu.

Rok pracy Wielkp. Towarzystwa Kółek Rolniczych

Prezes W. T. K. R. p. M. Zenkter, po powitaniu dostojnych gości w osobach J. E. Ks. Prymasa, p. Wojewody, przedstawicieli władz, reprezentantów organizacji itp. wniósł dawnym zwyczajem okrzyk na cześć Rzeczypospolitej, poczem przystąpił do zreferowania działalności organizacji oraz ogólnej sytuacji rolnictwa w Wielkopolsce.

Przedtem jeszcze uczczono pamięć 310 członków, zmarłych w ciągu roku, wśród których ubył długoletni wicepatron i prezes powiatowy W. T. K. R., ś. p. W. Szoldrski. Pamięć Zmarłych uczczono przez powstanie.

Stan liczebny organizacji Działalność sekretarzy powiatowych

Ze względów oszczędnościowych, jak zaznaczył prezes, odbywa się tegoroczne walne zgromadzenie w ciągu jednego dnia. Wobec tego w sprawozdaniach uwypuklił się tylko sprawy zasadnicze.

Praca organizacji była niemiernie wyteżona, mimo bardzo poważnie zmniejszonego personelu urzędniczego. Nastąpiło jednak pewne przestawienie: o ile w latach poprzednich główny nacisk kładziono na prace oświatowe, to obecnie na plan pierwszy wysunięto obronę zawodową jako jedno z głównych zadań organizacji. Ilość członków w roku sprawozdawczym uległa nieznaczemu zmniejszeniu.

Ubytek członków nastąpił nie wskutek występowania z organizacji, lecz z powodu załamania się pewnej ilości warsztatów rolnych. Liczba członków zwyczajnych wynosi obecnie 31.174, ilość kółek rolniczych 659. Niezależność i samodzielność organizacji jest zachowana. Był jej nie opiera się bowiem na subwencjach. Utrzymuje się 26 sekretarzy powiatowych w 27 powiatach, udzielających członkom pomocy we wszystkich sprawach bezpłatnie; większa część sekretarzy pełni jednocześnie obowiązki kierowników powiatowych biur do spraw finansowo-rolnych. Organizacja kierowała ostatnim „Tygodniem Rolniczym“ na ziemiach zachodnich. Skrytykowała się również opinia co do charakteru pracy W. T. K. R. W. T. K. R., jako organizacja dobrowolna, winna współpracować ściśle z Izba Rolniczą, gdyż sprawne funkcjonowanie W. T. K. R. i Izby Rolniczej jest interesem ogółu rolnictwa.

Oświata środkiem podniesienia wydajności warsztatów

Działalność oświatowa W. T. K. R. ogranicza się do oświaty pozaszkolnej i obejmuje dwa właściwe odłamy wsi: pokolenie starsze — dorosłych, samodzielnych gospodarzy, oraz młodzież, która wcześniej czy później ma samodzielnie gospodarzyć. W pracy oświatowej zastosowano nowe metody. Akcje oświatową prowadzi się nie dla samej oświaty, lecz jako środek podniesienia wydajności i opłacalności warsztatów. Akcja oświatowa opiera się więc na wykładach, konkursach oraz gospodarce przykładowej, pozostającej pod opieką fachowych instruktorów. Specjalną akcją oświatową — propagandową, roztacza się wśród gospodarstw powstałych z parcelacji. Te właśnie gospodarstwa mają się stać przedewszystkiem wzorami. Doniosłą rolę odegrał dla sprawy oświatowej samochód propagandowy W. T. K. R. wraz z swoją obsadą. Niezwykle sumiennej pracy wymaga oświata wśród młodzieży rolniczej. Nadano jej charakter przysposobienia rolniczego młodzieży w Wielkopolsce. Pracę prowadzi się przy pomocy konkursów, do których stanęło przeszło 2 i pół tysiąca młodzieży. W przysposobieniu rolniczym daje się młodzieży podstawowe wiadomości z zakresu uprawy roli, roślin, hodowli zwierząt itd. Mówiąc o oświacie rolniczej, nie podobno nie wspomnieć o szkołach rolniczych, które jakkolwiek nie zależą od W. T. K. R. spełniają doniosłą funkcję w życiu rolnika.

Krótko po godz. 9 zagałi zgromadzenie prezes W. T. K. R., p. Michał Zenkter. W pierwszych rządach krzesel przed delegatami zajęli miejsce J. E. Ks. Prymas Hlond, p. Wojewoda poznański, przedstawiciele organizacji pokrewnych rolnictwu, Uniwersytetu Poznańskiego, rozmaitych władz itd.

Ukonstytuowanie biura walnego

Z wydziału prawnego

Wydział prawny, tak jak w latach ubiegłych, również i w ostatnim służył członkom wydatną pomocą. Udzielono pomocy i rady w bezmała 3 tys. wypadkach. Wygotowano prawie 1.200 pism. W drodze korespondencyjnej załatwiono 640 spraw. Szczególnie wydatną opieką otaczał wydział prawny osadnictwo.

Potrzeby rolnictwa

Najważniejsze zadanie miało do spełnienia wydział ekonomiczny. Praca tego wydziału polega na systematycznej ciągłości współpracy z całym zrzeszonym życiem gospodarczym Polski. Pozostaje ono, jak to wszyscy niestety odczuwają, pod ciężarem przewlekłego kryzysu gospodarczego. Jedynym sposobem na zahamowanie postępującego rozkładu gospodarczego w kraju i zapoczątkowania normalnych warunków dla rozwoju stosunków gospodarczych i społecznych jest przywrócenie warsztatów rolnym równowagi finansowej i stworzenie warunków rentowności. Wiodą ku temu dwie drogi: podniesienie cen produktów rolnych, oraz — zmniejszenie kosztów produkcji. Odnosi się pierwszego warunku uwypukla się duża zależność gospodarstwa polskiego od ogólnej światowej koniunktury rolnej; a koniunktura ta w roku ubiegłym była fatalna. Stąd też przedewszystkiem zwrócić należy uwagę na zastosowanie środków, mających na celu obniżenie kosztów wytwórczości rolnej, celem dojścia także tą drogą do przywrócenia rentowności gospodarstwa wiejskiego. Środkami temi miały być:

- 1) zasadnicze obniżenia stopy procentowej, a więc potanień pieniędzy, wprowadzenie dalekonośnych ulg kredytowych i pewne generalne uregulowanie finansów w warsztatach naszych,
- 2) spieszne dokonanie korektury poszczególnych działów ustawodawstwa skarbowego, przedewszystkiem przeprowadzenia reform w podatkach majątkowym, gruntowym i dochodowym, oraz zniesienia obowiązującego, jedynie na terenie województw zachodnich, dodatku komunalnego do państwowego podatku dochodowego,
- 3) racjonalne obniżenie cen towarów przemysłu fabrycznego, niezbędnych w produkcji i dla konsumpcji rolniczej, w szczególności cen związanych przez monopole państwowe, prywatne i kartele,
- 4) przeprowadzenie zasadniczych reform, we wszystkich działach ubezpieczeń społecznych, które specjalnie w naszych zachodnich województwach są najwyższe,
- 5) przystosowanie norm wynagrodzenia robotników rolnych do obecnej sytuacji gospodarczej wsi naszej,
- 6) obniżenie taryfy przewozowej w P. K. P.

Z postulatów powyższych w pewnym stopniu uregulowany został pierwszy. Jeżeli chodzi o podatki, to tutaj nie dokonano niczego. Rolnictwo jest jednak zdecydowanie kolatą w tych sprawach u czynników miarodajnych w dalszym ciągu. Monopole i kartele zostały częściowo zmuszone do obniżki cen — niestety w granicach niskich, od 10 do 30 proc. Odnosi się ubezpieczeń społecznych nastąpiło w ubiegłym roku wydanie ustawy scaleniowej, która łączy organizacyjnie wszystkie zakłady ubezpieczeniowe w jedną organizację. Przykro dotknęło rolnictwo ostatnie podwyższenie składek od wypadków w rolnictwie, które spadło jako nowe dodatkowe obciążenie na i tak już znękaną wieś. W sprawie kontraktów taryfowych dla robotników rolnych znaleziono pełne zrozumienie w ministerstwach, które zgodziły się na obniżkę płac. W polityce taryfowej P. K. P. udało się wreszcie zrobić wyłom, gdyż taryfy te zostały obniżone w odniesieniu do produktów rolnych w granicach od 10 do 48 proc.

Obecnie rolnictwo staje przed nowe-

zgromadzenia, składającego się z 4 ławników i 2 sekretarzy nastąpiło w składzie następującym: pp. szambelana Ed. Potworowskiego, ks. prob. Miecz. Potockiego, Jana Mazura i Ożyminy Wojciecha oraz sekretarzy pp. Wybranowskiego i Walentego Stanka. Przy stwierdzeniu mandatów ustalono, że na uprawnionych delegatów 302 przybyło i znajduje się na sali 282.

Przechodząc do oceny działalności wydziału pracy, którego zadaniem jest obrona interesów pracodawców na roli w dziedzinie zatrudnienia i wynagrodzenia pracowników rolnych, należy stwierdzić, że komisja pracy zabiegała o to, aby kontrakty taryfowe były dostosowane do możliwości płatniczych gospodarstw rolnych. Zarobki gotówkowe obniżono ogółem od 18 do 21 proc. Również sprawy socjalne oraz ubezpieczeń społecznych podlegały wydziałowi.

mi zbiorami, pełne lęku, jak je spieniężyć, myśląc o niskich cenach, jakie płacono za plony w ubiegłych latach. A trzeba z całym naciskiem powiedzieć, że cała akcja t. zw. finansowo-rolna zmierzająca do oddłużenia warsztatów rolnych, będzie zmarnowana, jeśli nie uda się postawić produkcji rolnej na poziomie opłacalności. Klucz zagadnienia leży w regulacji podaży artykułów rolnych i celowego premjowania eksportu rolniczego. Aparat interwencyjny jest jedynym możliwym instrumentem do przeprowadzenia skutecznej akcji w tej dziedzinie. Dlatego rolnictwo stoi przy projekcie utworzenia rolniczego funduszu interwencyjnego. Jakkolwiek całe życie gospodarcze dozna nowego obciążenia, to przecież przemysłowiec i handlowiec skorzysta na ożywieniu i powiększeniu obrotów gospodarczych, wpływających z podniesienia temperatury życia rolniczego. Interwencja ma być również rozszerzona na artykuły hodowlane. W dalszym ciągu dokonywane będzie premjowanie zboża, mianowicie po zł 6 dla pszenicy, żyta i jęczmienia, a 4 zł dla owsa. P. Z. P. Z. otrzymało polecenie, aby dodatkowo interwenjować przy skupie zboża zaraz po żni-

Rolnictwo ponosi największe ofiary dla kraju

stwierdza J. Em. Ks. Prymas Polski

Po sprawozdaniu p. prezesa W. T. K. R. zabrał głos dostojny gość walnego zgromadzenia J. Em. ks. Prymas dr. Hlond. „Gdziekolwiek bym zagranicą“ — mówił Najdostojniejszy Arcypasterz — „wyrażają się z podziwem o imponującej sile pieniądza polskiego, dla Polski wytrwałości, która umie ten pieniądz utrzymywać na niezmiennym poziomie. I wówczas mówię, że dla utrzymania równowagi pieniądza — złotego — ponosi ofiary cały naród, ale największą ofiarę ponosi rolnictwo, które, wy, panowie tutaj reprezentujecie. Za ten ogrom ofiar będziecie zbierać kiedyś wdzięczność całego kraju. Rolnictwo bowiem to nie zawód tylko, ale wielka narodowa misja, nie forma walki o życie, lecz

walka ducha narodu o siłę i wielkość państwa“. Po tych serdecznych słowach J. Em. ks. Kardynał udzielił zgromadzonemu swego arcybiskupskiego błogosławieństwa, składając na ręce prezydium zjazdowego życzenia pomysłnych obrad.

Na zakończenie przedpołudniowego zebrania składał zgromadzeniu życzenia p. wojewoda poznański.

Nowi władcy Gdańska

Gdańsk, 27. 6. (Tel. wł.) Zwracają uwagę na kilka szczegółów dotyczących nowego składu senatu gdańskiego.

Hitlerowcy, którzy stanęli na jego czele brali udział w akcji Niemców na ziemiach zaboru pruskiego.

Senator do spraw wewnętrznych hitlerowiec Greiser urodzony jest w Środzie, a uczęszczał do gimnazjum w Inowrocławiu. Sen. do spraw finansowych Hoppenrad przez dłuższy czas był adwokatem we Wrześni. Sen. do spraw oświaty, Boeck, pochodzi z okolic Wąbrzeźna, a prał. Sawatzki mieszkał w swoim czasie w Chojnicach.

W Poznaniu był znany ze swej działalności wydawniczej prezes senatu dr. Rauschning, który był założycielem niemieckiego wydawnictwa i stał na czele niemieckiego komitetu do spraw kulturalnych.

Dostawa bananów

Gdynia, 27. 6. (Tel. wł.) Celem zapewnienia tutejszym dojrzałym bananom regularnej dostawy surowca „Żegluga Polska“ wydzierżawiła ostatnio dwa niewielkie statki „Godhem“ i „Steinmann“, które co tydzień kursować będą pomiędzy Rotterdamem i Gdynią. Każdy ze statków ma po 700 ton; pierwszy jest szwedzki, a drugi — norweski.

Statki będą wychodziły z Rotterdamu co poniedziałek i będą ładowały każdorazowo około 60.000 kg. bananów. W drodze powrotnej z Gdyni do Holandji będą zabierały drobnicę. Pierwszy rejs rozpocznie się w Rotterdamie w dniu 3 lipca.

S. B.

„PRASA“

Organ Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism

Redaktor: Stanisław Kauzick

Wyszedł z druku zeszyt czerwcowy

Treść zeszytu:

FR. GŁOWIŃSKI. W służbie społeczeństwa i swego zawodu

ST. KAUKIK. Sytuacja przemysłu wydawniczego

J. MARG. Polityka ogłoszeniowa państwa

W. WOLERT. Papier i gazeta

M. WAINRYB. Prasa niemiecka w dobie kryzysu

W obronie Pomorza. — Polsko francuska manifestacja prasowa.

— Międz. Federacja Związków Wydawców. — Pięć dni w Holandji. —

Z życia prasy francuskiej. — Prasa niemiecka po zwrocie. —

Głód gazetowy w Z. S. S. R.

Życie organizacyjne. — Kronika krajowa. —

Przegląd ustaw i rozporządzeń. — Sądownictwo i prasa. —

Kronika zagraniczna. Przegląd piśmiennictwa.

Cena zeszytu 2 zł 50 gr. — Do nabycia w administracji: Warszawa, Krak. Przedm. 40,

w większych księgarniach i w kioskach „Ruchu“.

zg 19 226/7

Już najwyższy czas zamawiać bilety na letnie wycieczki morskie LINJI GDYNIA - AMERYKA

3 lipca — Na Fjordy Norwegii
21 lipca — Do Kopenhagi
22 lipca — Do Anglii i Holandji
29 lipca — Do Francji i Belgii
4 sierp. — Wokół Wiel. Brytanji
15 sierp. — Do Sztokholmu
21 sierp. — Do Anglii i Belgii

Ceny od 100 złotych

INFORMACJE I SPRZEDAŻ BILETÓW w BIURACH
LINJI GDYNIA - AMERYKA:
• WARSZAWIE, MARSZAŁKOWSKA 116
• GDYNIA, UL. WASHINGTONA
• LWOWIE, UL. NA BŁONIE 2
• KRAKOWIE, UL. LUBICZ 3
• RZESZOWIE, UL. GROTTGERA 1004

BEZ PASZPORTÓW ZAGRANICZNYCH

Bliższe informacje, prospekty i napisy P. B. P. „Orbis“ Narodowe Biuro Podróży, Poznań, pl. Wolności 9, tel. 52-18. zg 10 482

DZIAŁ GOSPODARCZY z „Wystawy Stulecia Postępu” w Chicago

KONJUNKTURY

Pieniądz i papiery wartościowe

Światowe giełdy akcyjne stały w tygodniu ubiegłym pod znakiem konferencji londyńskiej. Każda rezolucja była przez sfery giełdowe wyzykiwana bądź to do góry na wyższą, bądź na niższą. Naogół sfery giełdowe odnoszą się do wyników konferencji z dużą rezerwą. Najboleśniej nie wątpili cios zadała konferencji deklaracja Stanów Zjedn., która oświadczyła, że nawet czasowa stabilizacja walut (czytaj dolara) byłaby obecnie niewskazana, gdyż mogłoby to zahamować wzrost cen, a tylko podnoszenie cen rząd amerykański uważa za drogę właściwą dla odbudowania gospodarstwa światowego. Przypuszczać należy, że okres dzielenia nas od zakończenia światowej konferencji gospodarczej, o ile w międzyczasie nie zostanie ona z powodu dużej różnicy poglądów między Ameryką i Europą, odroczone, przebiegać będzie w kierunku wartościowych w dużym zderzeniu.

Na giełdzie nowojorskiej panował początkowo nastrój słaby, wywoływany głównie przejściową wyższą dolara. Środek tygodnia przyniósł jednak znowu wyżkę, spowodowaną w pierwszym rzędzie oświadczeniem sfer rządowych, że zamierzają kontynuować politykę podnoszenia cen towarów, a następnie wiadomościami o trwającym nadal ożywieniu w przemyśle i handlu i wzroście ceny zużycia prądu elektrycznego w stosunku do odpowiedniego okresu poprzedniego roku o blisko 10 proc. Pożyczki polskie miały tendencję niejednołata. W dniu 23 b. m. notowano (w nawiasach cyfry z 17 b. m.): 8 proc. Poż. Dillona 64.50 (66.00), 7 proc. Poż. Stab. 59.50 (57.75), 6 proc. Poż. Dol. 56.00 (55.75), 7 proc. Poż. m. Warszawy 38.50 (37.25), 7 proc. Poż. Śląska 41.00 (41.50). Giełda londyńska wykazywała usposobienie słabe, do czego przyczynił się głównie dotychczasowy niezadawalający przebieg konferencji światowej. Paryski rynek akcji ujawnił dużą rezerwę w związku z chwilową wyżką dolara, który jednak w środku tygodnia uległ znowu poważnej niżce, oraz słabą tendencją na londyńskim rynku metali. Natomiast renty były w dalszym ciągu mocne i poszukiwane. Na giełdzie berlińskiej, panował zupełny zastój, który według opinii sfer finansowych nie ustąpi tak długo, dopóki trwać będzie obecna niepewna sytuacja polityczna i gospodarcza w Niemczech.

Na giełdzie warszawskiej ruch był mniejszy. Kursy akcji i papierów procentowych ulegały nieznaczny tylko wahaniom. Wahania dolarowe trwały w dalszym ciągu i spotęgowały się jeszcze w ostatnich dniach wskutek wiadomości o negatywnym stanowisku Ameryki wobec stabilizacji walut.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub tygodniu następująco:

	19. 6.	20. 6.	21. 6.	22. 6.	23. 6.	24. 6.
Pszonica						
Warszawa	38,00	38,00	38,00	38,00	39,00	—
Poznań	35,00	35,00	35,00	35,50	36,00	37,00
Lwów	31,00	31,50	32,50	—	—	—
Lublin	31,25	—	—	—	—	—
Zyto						
Warszawa	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	—
Poznań	18,25	18,75	19,00	19,00	19,00	19,00
Lwów	16,50	—	16,75	—	—	—
Lublin	17,25	—	—	17,50	17,50	—
Jęczmień						
Warszawa	16,00	16,50	17,00	17,00	17,50	—
Poznań	15,50	15,50	15,75	15,75	15,75	16,25
Lwów	14,75	—	15,25	—	—	—
Lublin	15,50	—	—	—	—	—
Owies						
Warszawa	16,50	16,50	16,50	16,50	16,50	—
Poznań	13,25	13,50	13,50	13,75	13,75	13,75
Lwów	12,50	—	13,25	—	—	—
Lublin	13,00	—	—	—	—	—

Pszonica nadal jest głównym obiektem operacji giełdowych, zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych, gdzie spekulacja zbożem tem doszła do rozmiarów oddawna nawet w tym kraju niepraktykowanych. Warunki obiektywne bynajmniej nie przemawiają za tem, aby operacje te miały zapewnić znaczne zyski.

Jak dowodzą ostatnio przeprowadzone obliczenia tegoroczne niesprzedane zapasy pszenicy, ciężące na rynku w Australji i Stanach Zjednoczonych wynoszą tyleż, co i w roku ubiegłym, w Kanadzie zaś i Argentynie zapasy są nawet trochę większe. Jakkolwiek obliczają, że obszar obsiewu pszenicą będzie cokolwiek mniejszy, aniżeli w r. ub., o jakieś 5 i pół milj. ha (wraz z Rosją, przyczem na samą Rosję przypada około 1 i pół milj. ha) i jakkolwiek widoki urodzaju pszenicy ozimej w Stanach Zjednoczonych są nieszczerze, natomiast bardzo dobrze zapowiada się zbiór pszenicy jarej oraz ozimej w pozostałych krajach, zwłaszcza w europejskich — to wszystkie te razem wzięte okoliczności nie przemawiają zatem, aby wyżka cen pszenicy była logicznie usprawiedli-

wiona. Wobec tego zaś, że zapasy pszenicy są ciągle olbrzymie, znacznie przewyższając całoroczne zapotrzebowanie krajów importujących, oraz że zapasy te prawdopodobnie raczej jeszcze w roku bieżącym wzrosną, kupcy fachowcy niezbyt chętnie biorą udział w operacjach, zachowując stanowisko rezerwy. Wyrazem tego są dość małe stosunkowo przewozy zbóż, w tej liczbie i pszenicy, do krajów importujących, niższe aniżeli przed 2—3 tygodniami, a znacznie niższe od roku ubiegłego.

Udział w operacjach giełdowych zbożem biorą nie tyle zawodowi kupcy, ile publiczność, która ciągle jeszcze lokuje gotówkę w towary, obawiając się skutków dalszej inflacji w Stanach Zjednoczonych. Są to więc operacje o charakterze wybitnie spekulacyjnym, przyczem spekulantom nie odstrasza nawet zanotowana w ostatnich dniach w Chicago niżka pszenicy. Czy niżka ta będzie trwała, trudno powiedzieć, ale raczej spodziewać się należy ponownej wyżki i powrotu do poprzedniego poziomu cen, tak silna jest gorączka spekulacyjna.

Nabiał

Tendencja na rynku masła była w tygodniu sprawozdawczym naogół utrzymana. Większe wahania wykazał jedynie rynek warszawski, gdzie notowania hurtowe podwyższono dwukrotnie w dniu 19 bm., z 2.25 na 2.40 zł, i w dniu 22 bm. na 2.50 zł 1 kg. gatunku wyborowego. W Poznaniu cena hurtowa utrzymała się na poziomie 2.10 — 2.20 zł, w detalu obniżono ceny z 3.00 na 2.60 — 2.80 zł za 1 gat. przy tendencji wyczekującej. Giełda berlińska notuje bez zmiany 110, 103 i 96 mk. za 50 kg. I, II wzgl. III gat. przy tendencji utrzymanej.

Na rynku mleka konsumcyjnego i serów sytuacja pozostała bez zmiany. Ceny serów w hurtowej sprzedaży wynoszą w zł za 1 kg. loco Kraków: ser trapiistów 2.00, edamski 2.10, lechicki 2.30.

Jaja

Ceny jaj na rynku krajowym są naogół utrzymane przy dostatecznych dowozach. Płacono za towar normalny w złotych: w Poznaniu 85 — 90, w Krakowie 67 do 72, w Warszawie 73 — 76 za skrzynię 24 - kopowa. Towar gwarantowany był odpowiednio droższy.

Bydło i trzoda

Sytuacja na krajowym rynku żywca kształtuje się w dalszym ciągu niekorzystnie wskutek nadmiernej w stosunku do spożycia podaży zwierząt rzeźnych. W kierunku niżki działają zarówno momenty sezonowe, jak zwiększona podaż wskutek kończenia się paszy tręściwej w mniejszych gospodarstwach hodowlanych i konsumpcja mięsa przy wzrastającej podaży i spadku cen jarzyn, jak i brak ujęcia dla nadwyżek produkcyjnych w eksporcie żywca. Specjalnie zaś deprymująco na rynek trzody chlewnej oddziałują niżkowa tendencja na londyńskim rynku bekoniów.

KRONIKA GOSPODARCZA PODATKI I OPŁATY

(p) Pracownicy umysłowi zajęci w biurach przedsiębiorstw przemysłowych (bu chalterzy, korespondenci itp.) nie powinni być zaliczani w myśl okólnika min. skarbu Nr. D. V. 14274/433 — do ilości zatrudnionych robotników przy kwalifikacji przedsiębiorstwa dla celów ustalenia kategorii świadectwa przemysłowego. (o)

Z KRAJU

(k) Ogłoszenie jednolitego tekstu ustawy o Państwowym Funduszu Drogowym. W Dzienniku Ustaw Nr. 45 z dnia 26 bm. ogłoszone zostało obwieszczenie ministrów komunikacji i skarbu z dnia 13-go maja br. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Państwowym Funduszu Drogowym, której pełny tekst został dołączony w formie załącznika do tego obwieszczenia.

(k) Czy składka za rok 1932 w ubezpieczeniach wypadkowych jest wygórowana? Zgromadzenie przedsiębiorców uchwaliło jednogłośnie wniosek Zarządu Ubezpieczalni Krajowej (Wydział Ubezpieczeń od wypadków w przemyśle) w sprawie repartycji składki za rok 1932 za ubezpieczenie od wypadków w przemyśle dla Wielkopolski i Pomorza. Wobec niezmiennego, trudnego położenia gospodarczego przemysłu Zarząd miał na celu: z jednej strony nie obciążać przemysłu składką o wiele wyższą niż w r. 1932 a z drugiej strony — umożliwić instytucji, już nie płynność ale gospodarce przy zadłużeniu niezbyt wielkim i dającym się osiągnąć. Zakład bowiem nie posiada żadnych rezerw a wydatki pokrywane z dołu opęda z pożyczek i z funduszu administracyjnego. Kwota, którą należałoby repartować wynosi 5 850 659 zł, nadto w bieżącym roku była płatna czwarta rata składki za rok 1931 w kwocie 1 145 967 zł. Ponieważ w r. 1932 wpłynęła z tytułu składek kwota 2 953 252 zł postanowiono pobrać w roku bieżącym oprócz wspomnianej IV raty składki za rok 1931, tylko 50% kwoty, która winna być repartowana t. zn. kwotę 2 925 329 zł, a więc razem 4 071 297 zł. Przyjmując (w stosunku do lat ubiegłych) 70% płatności w stosunku do przypisu, należy liczyć się z wpływem kwoty 2 849 907 zł. Tego rodzaju ustępstwo na rzecz przemysłu

Chicago, Illinois, w czerwcu. „A Century of Progress” czyli Wystawa Stulecia Postępu została, w całej swej wspaniałości otwartą w dniu 27 maja r. b.

Jest to druga Międzynarodowa Wystawa w Chicago. Przez 150 dni czyli aż do dnia 14 listopada oglądać można wszystko, co rozum ludzki był w stanie stworzyć wspólnym wysiłkiem w ostatnich stu latach.

Wystawę Stulecia Postępu zdecydowano urządzić z okazji setnej rocznicy założenia miasta Chicago, od którego to czasu, zbiegiem okoliczności, rozpoczął się szybki postęp wynalazków we wszystkich dziedzinach wiedzy i przemysłu. Sto lat temu, w miejscu, gdzie dziś stoi Chicago, stało kilka skleponych z okrągłaków drzewnych bud, dookoła słabej fortecy zwanej „Fort Dearborn”, również budowanej z drzewa. Dziś, w 1933 roku, widzimy tu miasto o przeszło 3,500,000 ludności, — w tem około 500,000 Polaków, — bogate w handel i przemysł wartości wielu biljonów dolarów rocznie.

„Pawilon Wiedzy”, z wieżą dzwonów wysokości 176 stóp. Struktura tegoż pawilonu jest arcydziełem architektonicznym Wystawy Stulecia Postępu.

W tych stu latach egzystencji miasta Chicago użyto do przemysłu światowego nauki ściśle i tym sposobem nastąpiły tak szybkie i wprost cudowne zmiany, o których świat stary nie miał pojęcia. W początku tej stuletniej ery rozpoczęła ludzkość walkę z twardą naturą przetrworza i zwyciężyła ją niemal kompletnie.

Przyjrzyjmy się dzisiejszej fabrykacji, dzisiejszym metodom komunikacji, metodom zwalczania chorób, wytwo-

rom najrozmaitszych nowych produktów i porównajmy to wszystko ze stanem z przed stu laty, a spostrzeżemy, co zdziałał rozum ludzki naszego stulecia postępu.

Wystawa chicagowska uzmysławia prosty i dla każdego zrozumiały proces, jak te wszystkie wynalazki powstały i jak się odbywa wytwór produktów ziemi i przetwórcy w przemyśle wszystkiego, co dziś widzimy i z czego wszyscy korzystamy.

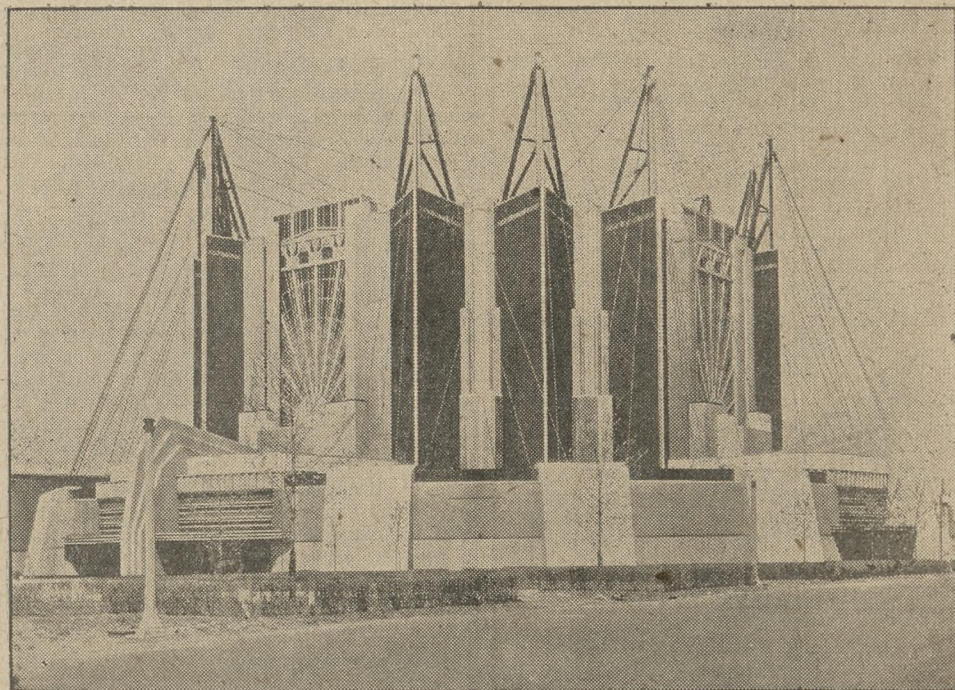
Miejsce wystawy znajduje się tuż przy śródmieściu. Olbrzymią scenę, na której oglądamy wspaniałe widowisko, stworzył człowiek. Każda stopa gruntu pod wystawą znajduje się w miejscu, gdzie przed paru jeszcze laty znajdowały się głębokie jeziora Michigan. Olbrzymie miasto w ciągu paru lat dołożoło zasypać te głębokie wywozami popiołu i ziemi i na obszarze kilkudziesięciu mil kwadratowych, widzimy dziś piękne parki, niezrównane w świecie swą pięknnością bulwary i najpiękniejsze, na jakie architektura zdobyć się mogła, gmachy wystawowe. Sam gruntu w tym punkcie przedstawia wartość biljonów dolarów. Budynki stałe, które znajdują się na placu wystawy kosztowały przeszło 20,000,000 dol. Są to: — Planetarium Adlera, Instytut Sztuk Pięknych, Muzeum Historji Naturalnej Piel-da, Akwarjum z kompletnymi okazami zwierząt morskich, „Soldiers Field” czyli Pole żołnierza ze swym majestatycznym stadionem, zdolnym pomieścić 120,000 widzów, w którym odbędzie się w dniu 22 lipca wspaniałe widowisko polskie, urządzone staraniem Polonji w tygodniu t. zw. „Gościnności Polskiej”, oraz Muzeum Nauki i Przemysłu, ufundowane przez zmarłego w ubiegłym roku Juljusza Rosenwalda.

Wystawa finansowana jest prywatnie. Poraz pierwszy w historii urządzania wystaw w Ameryce zaniechano opodatkowania ogółu obywateli na ten cel. Nie proszono o żadne subsydia kraju ani Stanów i żadnych na ten cel nie otrzymano funduszy publicznych.

Zebrało 10,000,000 dol. droga sprzedaży bondów między prywatnymi ludźmi. Do tego funduszu dołączono pieniądze, zdobyte za pomocą sprzedaży koncesyj, biorących udział jako wystawcy, co zupełnie wystarczy na wstępne wydatki wystawy.

Tydzień rozpoczynający się dnia 17 lipca jest wyznaczony jako „Tydzień Polskiej Gościnności” na wystawie, a w sobotę, 22 lipca odbędzie się wspaniały Dzień Polski — Czynną się w tym celu przygotowania do nadzwyczajnych widowisk, które, mamy nadzieję, nigdy nie będą przez widzów zapomniane.

F. P.

Pawilon Komunikacji i Transportacji z kopułą większą, aniżeli Św. Piotra w Rzymie, której średnica wynosi 200 stóp wysokości 125 stóp. Nie jest podtrzymana ani jednym filarem wewnątrz, a pokrywająca największą powierzchnię ziemi. Dach kopuły tej jest ruchofy. Jest to pierwsza budowa tego rodzaju.

Związek Młodych Narodowców

Bierzemy gremjalny udział w „Święcie Morza”

Zbiórka członków i kandydatów w środę, 28 bm.

punktualnie o godz. 19 w sali domu przy św. Marcinie 65.

W czwartek rano zbiórka o godz. 9 na Nowym Rynku przy Łazienkach.

magające dalszego zadłużenia o przeszło 2 miliony zł było możliwe tylko wobec prawdopodobieństwa wprowadzenia w życie z dniem 1 stycznia 1934 ustawy scale-niowej. (AZ)

— Znane zakłady przemysłowe Brown-Boveri w Baden pod Zurichem, posiadające również filje w Polsce, zamknęły rok ub. stratą 6.110.640 frs. (rok 1931/32 dał 114.174 frs. zysku).

WIADOMOŚCI POTO CZNE

Wszyscy na „Wianki” w dzień 28 bm.

Tegoroczne „Wianki”, złączone ściśle z obchodem „Święta Morza” odbędą się, jak już donosiliśmy, w d. 28 b. m. o godz. 21 i zgromadzą niewątpliwie całą Poznań nad brzegami Warty. Organizatorzy, t. j. Poznański Komitet Towarzystw Wioślarskich, dokładają wszelkich starań, aby uroczystość ta, zgodnie z dotychczasową tradycją wypadła jak najwspanialej. Program przewiduje m. i. śpiewy chórowe, popisy pływackie, defiladę wspaniale deko-

wanych łodzi, odpalenie ogni sztucznych i t. d.

Zatem wszyscy w środę, dnia 28 bm. o godz. 21 na „Wianki”, które łączą się z programem wielkich manifestacji Poznania dla zadokumentowania odwiecznych praw Polski do Pomorza. Dojazd tramwajem linii nr. 6 do Tamy Garbarskiej. W celu uniknięcia natłoku przy kasach należy bilety kupować wcześniej w firmie „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11.

KALENDARZYK

Wtorek, 27 czerwca 1933.

Słońce: wschód 3,31; — zachód 20,19; — długość dnia 16 godz. 48 min.
Księżyc: wschód 7,53; — zachód 22,39; — przed pierwszą kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana 15 st. C., pochmurno, ciśnienie atmosferyczne 744 m. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa 28 st. C., najniższa 8 st. C.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: Dzisiaj + 0,12 mtr.

Kal. rzk.: Władysław Kr.; jutro Leon P. Kal. słow.: Władysław; jutro Zbroisław.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Bierzmowanie św. w katedrze.** — W święto św. Piotra i Pawła, 29 bm., udziałka będzie ks. biskup Dymek w katedrze poznańskiej o godz. 15 Sakramentu Bierzmowania św. Ci, którzy chcą z tej okazji przyjąć Sakrament św. Bierzmowania, winni uprzednio zgłosić się do swych biur parafjalnych po kartki do bierzmowania.

— **Sodalicia Pań Zawodu Kupieckiego.** Ostateczny termin zgłoszeń na rekolekcje zamknięte upływa w sobotę, 1 lipca. Zgłoszenia przyjmuje prezydentka, p. A. Smoczyńska, ul. św. Marcina 2. — Nabożeństwo miesięczne odbędzie się dn. 2 lipca o godz. 10 w kaplicy św. Józefa, zebranie 3 lipca o godz. 19,15 w sali św. Marcina.

OSOBISTE

— **Ślub.** Dnia 14. b. m. pobłogosławił ks. prał. dr. Rolewski z Poznania w kościele św. Trójcy w Gnieźnie związek małżeński p. Wandy Daneckiej, córki pp. dyr. Nowaków, z p. Stefanem Sawickim architektem z Poznania. Młodej parze „Szczęść Boże!”

— **Srebrne gody małżeńskie** obchodzili dnia 22 bm. znany obywatel poznański, p. Franciszek Bruch, właściciel kwiaciarni przy ul. św. Marcina ze swą małżonką, p. Marią z Ossowskich. Z uroczystością tą zbiegła się oczekiwana przez pp. Bruchów radosna chwila złożenia przez jedynego syna, Zbigniewa, egzaminu dojrzałości w Kolegium Księży Salezjanów w Aleksandrowie Kujawskim. — W intencji Jubilatów odprawił ks. dyr. prof. Fr. Zbaniuszek uroczystą mszę św., a błogosławieństwa udzielił ks. prob. Wiczorek, Jubilatom „Szczęść Boże!”

— **W państw. uczeni żeńskiej im. Dąbrówki** (typ humanistyczny) w Poznaniu następujące kandydatki zdały egzamin dojrzałości pp.: Adamówna Alojza, Beżyńska Jadwiga, Borowska Celina, Dożycka Marja, Feldówna Zofja, Frackowiakówna Marja, Gorczykówna Franciszka, Grzegorska Teresa, Iwańska Aleksandra, Kocentówna Zofja, Korbońska Stanisława, Kościńska Mieczysława, Koszewska Aleksandra, Liczbińska Janina, Listówna Eleonora, Meisnerowska Janina, Morawska Krystyna, Podlasińska Monika, Pospieszalska Helena, Rączkowska Anna, Ryffertówna Halina, Rzeszowska Aglaja, Sobkowiakówna Izabela, Stasiewska Bogumila, Szerbatówna Elżbieta, Trawińska Helena, Wawrzyniakówna Janina.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Narodowa Organizacja Kobiet — Oddział Jezyca.** Zebranie odbędzie się w środę, 28 bm. o godz. 20 w salce p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18. Wykład n. t. „Społeczeństwo, a młodzież moralnie zaniedbana” wygłosi p. dr. Liebekowa.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Dyrekcja Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu** podaje do wiadomości, iż Archiwum będzie zamknięte od dn. 1 lipca do 15 sierpnia.

— **Kat. Związek Polek** wzywa do jak najliczniejszego udziału w uroczystości ku czci Królowej Jadwigi w niedzielę, 2 lipca. Nabożeństwo zostanie odprawione o godz. 10 w kościele farnym. O godz. 12 odbędzie się w sali kina „Słońce” uroczysta akademja. Wstęp bezpłatny.

— **Nowa siedziba Konsulatu Czeskosłowackiego w Poznaniu.** Konsulat Republiki Czeskosłowackiej w Poznaniu donosi, że w dniu 28 bm. przenosi swoją siedzibę z placu Sapieżyńskiego na ul. Sło-

wackiego 59 (tel. 68-40). Z tego powodu będą biura konsulatu od 28 do 30 bm. nieczynne.

— **Tow. Przem. „Sobieski” w Poznaniu.** Zwiedzenie Browaru Kobylepole, połączone z wycieczką, odbędzie się w czwartek, dnia 29 bm. po południu. Na miejscu piwo na koszt Towarzystwa. Zbiórka członków, ich rodzin i gości punktualnie o godz. 15 na Berdychowie (Brama Kaliska).

— **Tow. Uczestników Powst. Wlkp. 1918-19 im. Ig. Paderewskiego III Dziel. Zamek** urządzi 2 lipca po południu w restauracji parku Solackiego wielki festyn z urozmaiconym niespodziankami. Cel szlachetny. Wstęp wolny. Doborowa orkiestra przygrywa.

— **Wielką wentę harcerską** urządzi Koło Przyjaciół Harcerstwa przy I Harc. Druż. Lotniczej w Poznaniu w niedzielę, 2 lipca r. b. o godz. 15 na dziedzińcu IV szkoły wydziałowej przy ul. Berwińskiego nr. 1-3. a w razie niepogody na sali gimnastycznej.

— **Wycieczka rodzinna parostatkiem do Radojewa.** Urządza ją w niedzielę, 9 lipca poznański okręg Związku Kobiet Katolickich. Opłata za przejazd w obie strony wynosi 1 zł. Zabrać się może każdy. Podczas przejazdu przygrywać będzie orkiestra. Bilety na statek nabywać można w biurze Związku Al Marcinkowskiego 1, tel. 15-27 od godz. 9-15, lub też przy statku, który wyruszy rano o godz. 9-tej z Alei Szlagowskiej, dojazd tramwajem nr. 6.

— **Byłeś już w Częstochowie?** Najlepsze i najtańsze okazje dają pielgrzymki „Pielgrzymka”. Od 6-17 lipca pieszo dla uproszenia większych łask Bożych — powróć koleją. W czasie drogi towarzyszyć będzie pątnikom autobus. Zgłoszenia przyjmuje się do 27 bm. Druga od 14-17 lipca koleją do Częstochowy i Piekar na Górn. Śląsku. Przejazd w obie strony 17,20 zł. Zgłoszenia do 1 lipca. Klasa druga 24,75 zł. Trzecia od 13-15 sierpnia r. b. wyjeżdża tylko do Częstochowy na odpust Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny. Przejazd w obie strony tylko 13,70 zł. Zgłoszenia do 1 sierpnia. Na wszystkie pielgrzymki zgłaszać się można w biurze Tow. „Pielgrzymka”, Poznań, ul. św. Józefa 5, tel. 20-62.

— **Na 75-lecie do Lourdes.** Jedyna w tym roku pielgrzymka do Lourdes wyruszy z Gdyni 29 lipca na statku „Kosciuszko”. Zwiedzi ona po drodze Lisieux, Paryż, Wersal i Antwerpję. Powrót do kraju 12 sierpnia. Ceny udziału niebawale niskie, bo już od 722 zł. łącznie z paszportem, wizami, z całkowitem utrzymaniem i noclegami. Ilość miejsc ściśle ograniczona. Zgłoszenia przyjmuje Tow. „Pielgrzymka” w Poznaniu, ul. św. Józefa 5 do 5 lipca włącznie.

— **Bacność Okręg I. Zw. Tow. Powst. i Wojaków w Poznaniu.** Z okazji „Święta Morza” wzywa się wszystkie towarzystwa miejscowe, należące do okręgu I. Związku, celem udziału w nabożeństwie o godz. 10 w kościele farnym. Po nabożeństwie wymarsz na pl. Wolności, gdzie zostanie uchwalona ogólna rezolucja. — Zbiórka wszystkich towarzystw o godz. 9,30 na placu Bernardyńskim z pocztami sztandarowymi, skąd nastąpi wymarsz do kościoła farnego.

— **Wycieczka do Radojewa,** urządzana przez Tow. św. Wincentego a Paulo Konf. Męska św. Marcina w dniu 25 bm. z powodu niepogody nie odbyła się. Termin następnej wycieczki jest d. 6. sierpnia r. b., a nie, jak mylnie podano, 29 bm.

KRONIKA MIEJSCOWA

Do WIEDNIA BEZ PASZPORTU 7-dniowe wycieczki oraz wyjazdy do stacji klimatycznych Austrii za paszportem ulgowym. Zapisy przyjmuje tylnok Orbis, plac Wolności 9, tel. 5218. ng 10 600

— **Kasa Chorych w Poznaniu** podaje do wiadomości, że z dniem 26 bm. biura pododdziału administracyjnego i ośrodka leczniczego — Główna — zostają przeniesione z ul. Głównej 16, na ul. Ostrówek 10-11, I piętro.

— **Ceny detaliczne notowane w Poznaniu** w dniu 21 czerwca 1933 r.: Mleko niezbiernie 1 litr 20 gr. jaja 1 szt. 7 gr. twaróg 1 kg. 70 gr. masło solone 1 kg. 2,60 zł, masło mleczarskie 1 kg. 2,80 do 3,00 zł.

— **Zamknięcie ulic.** Starostwo Grodzkie poznańskie zawiadamia, że z powodu przeprowadzenia prac kanalizacyjnych przy ul. Nad Wierzbakiem, zamyka się z dniem 28 czerwca 1933 całkowicie dla ruchu kołowego na przeciąg 4-tygodni ul.

Litewską a z d. 23 bm. zamyka się ul. Słoneczną na odcinku od ul. Gen. Sowińskiego do ul. Tęczowej dla ruchu kołowego na przeciąg 3 tygodni z powodu przeprowadzenia prac kanalizacyjnych.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Skutki zaniku pamięci.** Jak już donosiliśmy przed kilku dniami, zaginął podczas przechadzki na Szelagu kupiec p. Wincenty Pijarowski (ul. Kręta 11). — Wycieczkowanego Pijarowskiego znaleziono błądzącego w okolicach Poznania. Zmylił on drogę wskutek zaniku pamięci. Choroego oddawiono do zakładu psychiatrycznego na Grobli. (kl.)

— **Nagle zachorzenie.** W halę biletowej dworca poznańskiego zachorowała nagle 25-letnia Anna Pilarska (ul. Długa nr. 7). Po udzieleniu doraźnej pomocy na stacji pogotowia ratunkowego przewieziono p. Pilarską do domu. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzieże i włamania.** Przy pomocy podrobionego klucza włamano się do szopy, zajmowanej przez p. Antoniego Kleczewskiego przy ul. Marcelego Mottego 4. Łupem włamywaczy padła sztanca szewska i inne narzędzia, wartości 500 zł. Nieznani złoczyńcy włamali się do księgarni p. Zygmunta Leitgebra przy Al. Marcinkowskiego 18. Złodzieje wtargnęli do księgarni przy pomocy podrobionego klucza i po rozbiciu biurka zabrali gotówkę w sumie 100 zł. — Przy św. Marcynie 3a włamano się do mieszkania p. Walentego Tyca, któremu skradziono dwa ubrania męskie, płaszcz wiosenny, srebrny zegarek męski i 70 zł gotówki. (kl.)

— **Zacięta bójka w rodzinie.** Zacięta bójka powstała na Piotrowie między Michałem W. a jego synem Stefanem. Tak ojca jak syna opatrzyło pogotowie ratunkowe z powodu okaleczeń. (kl.)

Nasi korespondenci donoszą z Poznańskiego

— **BUK.** (Kradzieże). W Wilkowie skradziono pewnemu gospodarzowi wiewprza wagi 1 i pół ctr. Policja bukowska złodziei wysłędziła w osobach Antoniego Benschu z Wielkiejwsi i Stanisława Pyskały z Buku. — Młody przestępca Aleksander Blajewski skradł w Chmielince u p. Fryderyka Neumanna 2 rowery. Blajewskiego oddawiono z Buku do więzienia w Pniewach. — Sprawcami kradzieży u p. Michała Galasa w Wielkiejwsi o której swego czasu donosiliśmy, okazali się młodociani przestępcy, wspomniany już Blajewski oraz Nikodem Tritt i Adam Przeniczka. Ostatni dwaj ułotnili się w niewiadomym kierunku. Skradzione papierosy i wódki oraz radioaparat policja odnalazła.

— **CZARNKÓW.** (Egzamin maturalny). W tutejszym gimnazjum zdali egzamin dojrzałości pp. Buszkowski Leszek, Donder Jan, Kita Edmund, Klessa Leon, Kmiołek Franciszek, Kulwas Maksymilian, Matczyński Bernard, Makowski Zbyszko, Mozołewski Alfred, Nowak Jan, Sentkowski Szymański Antoni, Ziemiński Tadeusz i Lesińska Janina.

— **GNIEZNO.** (Kronika policyjna). — Nieznani sprawcy włamali się do rolnika Edwarda Matzego, zam. w Macznikach i skradli różną bieliznę wartości 120 zł. — Kowalowi Janowi Budniakowi w Lubowie skradziono 5 kół od wozu które leżały obok kuźni przy szosie. Wdrożone dochodzenia ujawniły sprawców. — Michałowi Szymczakowi z Gniezna, Zielony Rynek 4, skradziono z mieszkania 2 600 zł w gotówce, damski złoty zegarek, parabellum z długą lufą, powłoką na pościel oraz 30 paczek papierosów. — Nieznani sprawcy włamali się do wiatraka Andrzeja Pawłowskiego w Żydowie i skradli 9 worków sru. — Na szkole Wojciecha Bartkowiaka w Jarzabkowie skradziono z chlewu jednego tucznika i 7 gęsi.

— (Matura w gimnazjum żeńskim). W gimn. żeńskim im. Bł. Jolanty zdały egzamin dojrzałości pp.: Bidzińska Marja, Bilińska Leokadia, Foltynowiczówna Jadwiga, Konieczna Salomea, Madra Wanda, Napieralanka Stefania, Porankiewiczówna Jadwiga, Rybczanka Marja, Sibińska Marja, Skowronówna Kazimiera, Sokulska Cecylja, Szybówiczówna Aniela i Zdrojewska Bogdana.

— (Cena chleba). Cena chleba w Gnieźnie wynosi od 26 bm. aż do odwołania za 1 kg żytniego przemiału 65-proc. 35 groszy z tem, że bochenek chleba o wadze 1 i pół kg kosztuje 53 gr. (br.)

— **INOWROCŁAW.** (Nowe Tow. Polsko-Czeskosłowackie) na terenie Wielkopolski zostało założone w dniu 23 bm. w Inowrocławiu. — Na zebraniu inauguracyjnym, któremu przewodniczył prezydent miasta, p. Jankowski, przemawiali na temat konieczności najsilniejszych węzłów między obu sąsiednimi republikami prezes Tow. Polsko-Czeskosłowackiego w Poznaniu, p. Kierski i konsul czeskosłowacki w Poznaniu dr. Doleżał. Prezem wybrano prezydenta miasta Jankowskiego, do zarządu weszło grono wybitnych obywateli miasta. Członków zapisało się dotychczas 73. Tow. Polsko-Czeskosłowackie w Inowrocławiu jest jedenastym z rzędu na terenie Zachodniej Polski.

— **KOŹMIN.** (Zjazd S. M. P.). Dnia 25 bm. odbył się zjazd S. M. P. Po zdaniu raportu ks. prob. Flachowi przez ks. patrona Krycha, wyruszyli młodzi w pochodzie z orkiestrą na czele przez miasto. W karnych szeregach przemarszowało 488 członków i 157 członkiń. Nabożeństwo odprawił ks. patron Krych. Uroczyste zebranie odbyło się w ogrodzie Domu Katolickiego. Referat „Idealy dzisiejszej młodzieży” wygłosił prezes okręgowy p. A. Szleszkowski. Po południu odbyły się zawody sportowe.

— **MIEJSKA GÓRKA.** (Tragiczny wypadek). Kursujący na linii Gostyń-Rawicz autobus wymijając wóz wracający z pola najechał na syna p. Wachowiaka, który doznał przytem złamania nogi. Nie-

szczęśliwego autobusu zabrał do Miejskiej Górki do lekarza, skąd po opatrzeniu przewieziono go do szpitala w Rawiczu.

— **MIEDZYCHÓD.** (Z Bractwa Kurkowego). Przy tegorocznym strzelaniu Bractwa Kurkowego zdobył godność króla kurkowego mistrz zegarmistrzowski, p. Roman Pogodziński, pierwszym rycerzem został p. Waclaw Posert, drugim rycerzem p. Franciszek Miękwicz.

— **NOWEMIASTO n. W.** (Włamanie). W nocy z piątku na sobotę zakradł się dotąd niewysłędzony złodziej do sklepu restauratorki p. Elzy Adolphowej i z braku innych rzeczy zabrał kilka butelek z sokiem i winem. Ów osobnik zamierzał dostać się do składu restauracyjnego, lecz czujny pies przeszkodził mu w tem.

— (Akcja Katolicka). Za staraniem ks. prob. Dybizańskiego zawiązał się parafjalny komitet Akcji Katolickiej z zarządem na czele, do którego powołano p. Józefa Skrzypczaka na prezesa, Michała Ziętkowicza na wiceprezesa i prezeską Młodych Polek p. Czesławę Tokarską na sekretarza. (i.)

— **OBORNKI.** (Z rady miejskiej). — Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej przyjęto do wiadomości protokół z ostatniej rewizji kasy miejskiej. Następnie wybrano jako rozjemcę na obwód Oborniki miasto w miejscowości p. Władysława Pietza z Obornik emeryt, nauczyciela p. Karola Pospiecha z Obornik. Uchwalono 10 głosami emeryturę b. burmistrzowi p. Marsfeldowi w wysokości 40 proc. ostatnio pobieranej pensji w myśl jasno i szczerogowo umotywowanego wniosku Magistratu, potrącając 2 lata wysługi na podstawie wyroku sądowego oraz 5 miesięcy za czas zawieszenia w służbie. Za historyczny herb miasta przyjęto w myśl propozycji Magistratu „Orla białego” na tle czerwonym bez korony o kształtach z wieku 16-go. W końcu postanowiono zmodyfikować uchwałę rady miejskiej z roku 1932, zakazując budowania stacji benzynowych na terenie miasta firmom pozamiejscowym.

— **PNIEWY.** (Kradzież). Do mieszkania p. Jana Fejstla włamali się nieznani sprawcy, zabierając kasę żelazną z 80 zł i papierami wartościowymi. Sprawców ujęła policja i osadziła w więzieniu. (sc.)

— **SZAMOTULY.** (Katastrofa samochodowa). Pędzący w stronę Szamotuł samochód osobowy P. Z. nr. 41 403, własność tut. olejarni, rozbił się na szosie w wiosce Piaskowo. Nagły defekt kierownicy zmusił kierowcę do zahamowania, przyczem samochód tak silnie uderzył o przydrożne drzewo, że uległ rozbiciu. — Szofer p. Franciszek Hoffmann wyszedł z katastrofy bez szwanku, natomiast pasażer, chemik p. Vichau doznał złamania prawej ręki.

— (Apel Powst. i Woj.). Doroczny apel X. okręgu Tow. Powst. i Wojaków odbędzie się w niedzielę, 6 sierpnia w Szamotulach.

— (Kradzieże). Ogrodnikowi p. Józefowi Rehbeinowi skradziono z stajni dwie pary szorów. — Do mieszkania rolnika p. Jana Szaji w Grzebiensku włamali się amatorzy cudzej własności i zabrali garderobę i bieliznę ogólnej wartości 1300 zł. — Franciszkowi Bandurskiemu w Nowym Łaskoniu skradziono rower męski wartości 250 zł. Sprawcę niebawem ujęto.

— (Pożegnanie maturalistów). W ub. czwartek odbyło się uroczyste rozdanie świadectw maturalnych przez dyr. p. Beika. Na piękne przemówienie p. dyrektora odpowiedział w imieniu opuszczających mury gimnazjum p. Kasperek Nikodem. W ub. sobotę odbył się w sali hotelu „Eldorado” pożegnalny wieczorek taneczny. (sc.)

— **SREM.** (Bractwo Kurkowe). Godność króla kurkowego w tegorocznym strzelaniu zdobył restaurator p. Marjan Kawecki. Wicekrólem został p. Stanisław Pawlicki, I rycerzem por. rez. p. Władysław Adamski, II rycerzem p. Stefan Słaciński, Nadmienić należy, że tutejsze

Złoty pierścień z przed 16 w. wykopany w Poznaniu

W czasie poszukiwań prehistorycznych na podwórzu probostwa św. Jana w Poznaniu prof. dr. Józef Kostrzewski wykopał sporo znalezisk, rzucających wiele światła na najdawniejsze dzieje najstarszej części Poznania, Komandorji. Wśród wykopanych tu znalezisk dla laików najbardziej interesującym jest złoty pierścień, gruby i masywny, ważący 16 gramów. Pierścień ten pochodzi z młodszego okresu rzymskiego. Interesujący o tem artykuł, ilustrowany ciekawymi zdjęciami, znajdują Czytelnicy w ostatnim (27) numerze „Ilustracji Polskiej”, która przynosi poza tem szereg barwnych feljetonów i artykułów, pomyslowo jak zawsze ilustrowanych. Oto nagłówki ważniejszych: Blaski i nędze życia marynarza, Cagliostro za kratami. Wizyta kontrtorpedowców angielskich w Gdyni i t. p. Uzupełnieniem pięknego i obfitego w treść numeru są zwykle działają stałe, jak odcinek ciekawej noweli Kawczyńskiego, nowela, mody, humor i t. d.

Bractwo Kurkowe jest organizacją bardzo zasłużoną i starą, gdyż za dwa lata obchodzić będzie 600-lecie swego istnienia, do którego już dziś czynione są staranne przygotowania, szczególnie w gromadzeniu bardzo cennego i ciekawego materiału sprawozdawczego.

(Prymicie). Przy bardzo licznych udziale wiernych i duchowieństwa odprawili w tutejszym kościele parafjalnym pierwsze msze św. nowo wyświęceni kapłani ks. Marjan Magnuszewski, syn miejscowego kupca i ks. Jan Majchrzycki z Orkowa, w powiecie śremskim. Obaj są wychowankami tutejszego gimnazjum.

(Śremski Klub Sportowy). Sekcja tenisowa miejscowego, bardzo ruchliwego Klubu Sportowego rozegrała w ub. niedzielę międzymiastowy mecz tenisowy z przedstawicielstwem Kościana, zakończony wynikiem 6:2 dla gości.

(Piłka nożna). Sekcja piłkarska SKS-u rozegrała w ub. niedzielę bardzo ciekawy mecz towarzyski na boisku „Sokoła” z poznańską drużyną „Legji” Ib z wynikiem 5:3 dla gospodarzy. Mecz obfitował w bardzo ciekawe i sportowo wartościowe momenty, gromadząc liczną publiczność, mimo niepewnej pogody. Sędziował sprawnie p. Wiktor Klubiński.

— * **SZAMOCIN.** (Zebranie „Sokoła”). Miesięczne zebranie „Sokoła” przy licznych udziałach członków zgalił prezes p. A. Pawlicki. Uchwalono brać udział w zlocie okr. w Kejni oraz urządzić „wianki” w parku miejskim. Z okazji „Dnia Sokoła” uchwalono urządzić trzydniową wystawę nagród, zdobytych przez członków.

— (Wianki). Staraniem „Sokoła” odbyły się w sobotę, 24 bm. w parku miejskim „wianki”, które mimo niepogody ścigały liczną publiczność.

— („Święto Morza”). Na zebraniu prezesów uchwalono urządzić 28 bm. capstrzyk, w czwartek, 29 bm. pochód z orkiestrą do kościoła i manifestację pod pomnikiem „Wolności”.

— (Pierwsza ofiara kąpiele). W jeziorze laskowskim utonął podczas kąpiele niejaki Kafużny z Laskowa.

— (Nieszczęśliwy wypadek). Nieszczęśliwemu wypadkowi złamania nogi uległ na zjeździe Straży Pożarnej w Ujściu zasłużony członek Ochotn. Straży Pożarnej p. B. Bergmann. (Ki.)

— * **SKALMIEŻYCE.** (Święto S. M. P.). Miejscowe Stow. Młodzieży Polskiej obchodziło bardzo uroczyste 15-lecie swego istnienia, połączone z poświęceniem sztandaru. Po mszy św. wygłosił podniosłe kazanie oraz dokonał aktu poświęcenia długolejnej i niezmordowany protektor Stow., ks. kan. Piotrowicz, poczem dziarska młodzież predefiniowała w zwartym szeregu przed delegatem związkowym p. Dorożalą, a następnie udały się do sali Domu Katolickiego, gdzie odbyła się uroczysta akademja. Sprawozdanie z dotychczasowej działalności, które zdał członek honorowy p. Wawrzyńczyk J., wykazało, że Stow. kierowane przez tak gorliwych patronów, jakimi byli: ks. Fr. Lewandowski i p. Kucharski Stef., a przede wszystkim otaczane troskliwą opieką ks. kan. Piotrowicza, wiernie i wytrwale służyło Bogu i Ojczyźnie przez lat 15. Niemalognaciami oklaskami przyjęto serdeczne przemówienie referenta Związku, p. Dorożalę.

— * **TRZEMESZNO.** (Z rady miejskiej). Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej rozważano m. in. sprawę przemianowania pl. Kościelnego na pl. Piłsudskiego. Zatwierdzenie tego wniosku, popieranego przez dwóch tutejszych „sanatorów”, odrzucono. Dalej przedłożono pismo p. inspektora z Mogilna, nie zatwierdzające wyboru dwóch członków do miejscowej rady szkolnej i to p. Wacława Maciejewskiego i p. Leona Stepczyńskiego. Rada miejska jednogłośnie wybrała tych samych członków. Przypomnieć trzeba, iż na członków magistratu swego czasu województwo wybranych przez radę miejską tych samych radnych także nie zatwierdziło.

— (Zmiana własności). Posiadłość przy ul. Toruńskiej nabyła w tych dniach p. Władysława Stempuchowska od p. Jana Szybowicza za cenę 5500 zł.

— * **WRZEŚNIA.** (Pożary). Na folwarku p. W. Cichockiego we Wrześni spaliła się doszczętnie stodoła. Spłonęły równocześnie przyległe szopy drewniane. Stodoła była zabezpieczona na 10 tys. złotych. Pomoc straży pożarnej nadeszła później, gdyż wyjechała ona poprzednio do pożaru do Węgiełek, gdzie spaliła się część gospodarstwa wiejskiego. W ostatnich czasach dość często nawiedzają pożary powiat wrzesiński.

— (Z Klubu Tennisowego). Tutejszy Klub Tennisowy okazuje w bież. sezonie dość ożywioną ruchliwość. W ubiegłym tygodniu brał udział w meczu w Jarocinie, a w miesiącu sierpniu odbędzie się na kortach wrzesińskich wielka rozgrywka pomiędzy różnymi zespołami z sąsiednich miast. Społeczeństwo okazało rocznie żywe zainteresowanie. Na czele klubu stoi kierownik „Rolnika” p. dyr. Mikołajczak.

Skandal z kaliskimi „salonami gry”

Aresztowanie bandy terrorystów — Odebrać Żydom koncesje!

Z Kalisza donosi (mk): „Sanacyjny” Związek Rezerwistów w Łodzi uzyskał na cały teren woj. łódzkiego zezwolenie na otwarcie i prowadzenie t. zw. „salonów gry”. Podobne „salony” zostały wydzierżawione w Kaliszu Żydom: Turowowi, Katzowi i Kaufmanowi, którzy otworzyli jeden w sklepie, drugi na świeżym powietrzu przy ul. Wrocławskiej. Owi dzierżawcy winni są wnosić pewną opłatę do miejscowego Związku Rezerwistów. — Chcąc dać pozory tym „salonom gry” imprez rezerwistów, dzierżawcy opłacali kilku członków Zw. Rez. po 4 zł dziennie, z tem, że ci rezerwiści przychodzić będą w mundurach i czapkach i stać przed wejściem wspomnianych „salonów”.

I szedł interes. Naiwni odwiedzali tłumnie „salony gry”, sądząc, że skoro swoim autorytetem pokrywa je Związek Rezerwistów, oszustwa tam żadnego być nie może. Bywało różnie. Wygrywali, lecz częściej przegrywali ludziska. Podpatrzyli ten intratny „interes” kaliscy „nożownicy” i „blaszkarze”. Wpadli więc na pomysł spółki z dzierżawcami. Do spółki nie chcia-

no ich dopuścić, i gdy „blaszkarze” poczęli Żydom grozić pobiciem i zabójstwem nawet, Żydzi przestraszyli się i poczęli płacić pewien okup, od 30—45 zł dziennie. Tak wyłudziła 1090 zł.

24 bm. Żydzi-dzierżawcy „salonów” odmówili terrorystom okupu. Wówczas „blaszkarze” swoje przyrzeczenie zemsty wprowadzili w życie. Poczęli demolować lokal i bić Żydów aż do krwi. Powstał rwetes, przyszła policja, spisała protokół, bandę terrorystów wylapała, a Żydzi dalej prowadzą hazardowe interesy. Aresztowani nazywają się: Andrzejewski Władysław, Jędrzejewski Henryk, Helman Ignacy, Skowroński Stanisław, Kuszniarew Eljasz, Grzywacz Władysław i Gerof Andrzej. Zostali oni wszyscy przekazani sędziemu śledczemu.

Społeczeństwo kaliskie nie zadawała się jednak aresztowaniem bandy terrorystów, i domaga się zamknięcia owych „salonów gry”, a przede wszystkim zlikwidowania posterunków rezerwistów, jako hańbiącą rolę spełniających przed przedsiębiorstwami Żydów.

Z Kaliskiego

— * **KALISZ.** (Matury.) W gimnazjum państwowym im. Tad. Kościuszki w Kaliszu świadectwa dojrzałości w roku bieżącym uzyskali pp.: Dutkiewicz Stanisław, Galant Piotr, Główniak Wiktor, Karłowski Jerzy, Katarzyniak Marjan, Katuszewski Józef, Kościelak Stanisław, Kostowski Ignacy, Kowalski Jakób, Kozłowicz Tadeusz, Kupsto Konstanty, Łozowski Eugeniusz, Malanowski Ryszard, Matuszewski Paweł, Marciniak Lech, Mittelstaedt Henryk, Szulc Jerzy, Tar-chalski Piotr, Tasiemka Mojżesz, Trębacz Czesław, Truszkowski Czesław, Terpiński Jerzy, Wierzchowski Jerzy, Zarembo Józef, Zarnecki Jerzy.

— * **SŁUPCA.** (Zwolnienia). Nauczyciel seminarjum naucz. w Słupcy p. Zarembo, działacz powiatowy w „Strzelcu” oraz działacz w wyborach do Sejmu na rzecz listy „sanacyjnej” został w trybie dyscyplinarnym z posady zwolniony. Jednocześnie nastąpiło wydalenie z urzędu komendanta „Strzelca” na powiat koniński p. Piwnickiego.

— * **ZAGÓRÓW.** (Z życia „Sokoła”). — W dniu 25 bm. odbyły się na sali Domu Parafjalnego w Zagórówie popisy ćwiczebne drużyn męskiego i żeńskiego „Sokoła”, tudzież sokolej orkiestry, przed naczelnikiem okręgu gnieźnieńskiego, w związku z wycieczką drużyn na zlot okręgowy do Witkwa w dniach 1 i 2 lipca rb. (sm.)

Echa XIII Zjazdu katolickiego

W sprawozdaniu z XIII zjazdu katolickiego zamieszczonem w wczorajszym wydaniu porannem zaszyły błędy drukarskie. Duszą komitetu lokalnego w Wągrowcu był p. adwokat Wrzyszczyński, a chórem parafjalnym dyrygował p. Andrzejewski.

Złot Młodych Polek w Swarzędzu

W niedzielę 2 lipca odbędzie się w Swarzędzu pod protektoratem ks. proboszcza Kozłika drugi zlot podpoznańskiego okręgu Stow. Młodych Polek. Rano o godz. 9.30 zbiórka na rynku, poczem o godz. 10 otwarcie zlotu, raport, przegląd i wymarsz do kościoła parafjalnego na nabożeństwo. W południe o godz. 12 udadzą się uczestnicy zlotu w pochodzie na akademję złotową do sali p. mec. dr. Jagielskiego. Po południu odbędzie się w ogrodzie i na sali nad jeziorem zabawa. Zarząd okręgu zwraca się do społeczeństwa z prośbą o łaskawe poparcie przez wzięcie licznego udziału w zlocie.

Ks. Mikołaj rumuński w Grudziądzu

Z Grudziądza donosi (ski): W poniedziałek, dnia 26 bm. w godzinach południowych przybył do Grudziądza ksiądz Mikołaj rumuński wraz ze swą żoną; goście przybyli samolotami i wylądowali na lotnisku, udekorowanym flagami narodowymi rumuńskimi. — Wysokiego gościa powitała na lotnisku generalicja, gdzie jako kompanja honorowa ustawił się szwadron szkoły podchorążych z orkiestrą 18 p. ułanów na białych koniach.

Pobyt księcia Mikołaja w Grudziądzu był krótki; po zwiedzeniu lotniska, na którym w szeregach ustawione były liczne samoloty rozmaitych typów, goście tą samą drogą udali się w dalszą podróż.

W tych dniach odbyło się poświęcenie szalasu wioślarskiego urzędników P. K. O. Na zdjęciu widzimy uczestników otwarcia, podczas którego dokonano chrztu trzech łodzi wioślarskich.

KRONIKA BYDGOSKA

— **Wywóz masła w obrocie kompensacyjnym.** Biuro Izby Przemysłowo - Handlowej w Bydgoszczy komunikuje, iż z dn. 20 czerwca rb. weszło w życie zarządzenie ministerstwa przemysłu i handlu w sprawie uznania masła za wywóz kompensacyjny. Premja za masło w obrocie kompensacyjnym wynosi 50 proc. wartości wywiezionego towaru franco granica celna, przyczem wywóz ten uskutecznić może być tylko przez Gdynię i Gdańsk. Do zgłaszania wywozu masła w obrocie kompensacyjnym są upoważnieni tylko ci eksporterzy, którzy zajmowali się eksportem masła w czasie od 1. 5. 1931 do 30. 4. 1932 r. Firmy, które nie odpowiadają temu warunkowi, mogą uczestniczyć w obrocie kompensacyjnym tylko po uprzednim wyrażeniu zgody na to przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu działające w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych. Do wystawiania zaświadczeń o kompensacyjnym wywozie na masło są upoważnione poszczególne Izby Przemysłowo - Handlowe. Blizszych w tej sprawie informacji udziela Referat Eksportowy Bydgoskiej Izby Przemysłowo-Handlowej.

— **Publiczne posiedzenie bydgoskiej Rady Miejskiej** odbędzie się w środę 28 bm. o godz. 18 w Ratuszu. Na porządku obrad kilka ważnych spraw.

— **Absolwenci kursu przy Szkole Handlowej.** Zakończył się tu pięcioletni kurs przy Miejskiej Szkole Handlowej. Świadectwo ukończenia kursu otrzymali: Bergmanówna Marja, Górka Eleonora, Górka Benedykta, Król Ignacy, Lososiówna Marja, Loch Edward, Nawrot Mieczysław, Pasiernak Bolesław. Przybyszewski Edward, Radzikowski Alfons, Szymańska Zofja, Sarnowski Franciszek i Sędziarska Jolenta.

— **Zatrucie mięsem.** Zdarzył się tu wypadek silnego zatrucia mięsem, które go-

spodni por. Piesowiczów kupiła w pewnym składzie rzeźnickim i podała na obiad swemu państwu. Por. Janina Piesowiczowa oraz jej córka Wiktorja zachorowały w nocy wśród ciężkich objawów otrucia, tak samo gospodyni Janowska. Zaalarmowani sąsiedzi zawezwali wojskowe Pogotowie Ratunkowe, które odwiozło chore do Szpitala Diakonisk, gdzie lekarz zarządził natychmiastowe zabiegi ratunkowe. Stan zdrowia pacjentek polepszył się. Władze śledcze czynią usilne dochodzenia, w jakim stopniu zachodzi wina rzeźnika.

— **Śmierć czyha...** W dniu wczorajszym w godzinach rannych zasnęła nagle wdowa Franciszka Dybowska, ul. Garbary 26, i zanim przybyło pogotowie lekarskie staruszka zmarła. Przyczyną śmierci udar serca.

Jeszcze bardziej tragiczny los spotkał rokującego nadzieje 15-letniego chłopca Edmunda Kowalskiego, który po słuzeniu do mszy św. w kościele św. Trójcy wyszedłszy na ulicę uległ paraliżowi serca i zmarł. Stroskanych rodziców, którzy przybywszy do biura parafjalnego, zastali skostniałe zwłoki ukochanego dziecka, ogarnęła nieograniczona rozpacz.

— **Kradzieże.** Borowiec Helena, zam. przy ul. Libelta 2, zgłosiła kradzież 2 wierzchnich koszul, wartości 20 zł. Dobrowolski Julian, zam. przy ul. Kujawskiej 47, zgłosił kradzież przyborów do radjoaparatu na szkodę Związku Urzędników Izby Kontr. Rach. z lokalu związkowego przy ul. Świętojańskiej, wartości 250 zł. Sikora Stanisław, zam. w Osowej Górze zgłosił kradzież roweru z korytarza domu przy ul. Gdańskiej 57, wartości 150 zł. Rogowski Florjan, zam. przy ul. Promenada 63 zgłosił kradzież roweru męskiego z zamkniętej szopy, wartości 200 zł. Kurek Franciszek, zam. przy ul. Sieradzkiej 43 zgłosił kradzież roweru męskiego z korytarza domu przy ul. Dolina 3, wartości 120 zł.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ZYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU

Komisja Historyczna Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu odbędzie posiedzenie w środę, dnia 28 czerwca, o godz. 19 w Archiwum Państwowym w Poznaniu. Na porządku dziennym referat prof. Tymienieckiego z zakresu dziejów polskiej skarbowości w wiekach średnich.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Z Tow. Przyj. Szt. Pięknych. W salo- nach poznańskiego Towarzystwa Przyj. Szt. P. przy pl. Wolności 13, mieści się obecnie wystawa zbiorowa: Heleny Kornickiej, Jany Mareckiej, Dory Mukulowskiej i Wilka Osseckiego. W wystawie bieżącej biorą udział: Augustynowicz, Graczyński i Rupiński. Tow. Przyj. Szt. Pięknych wydało jako premję dla swych członków litograficzną odbitkę Leona Wyczółkowskiego „Martwej natury”. Kosztą tego wydawnictwa pokrywa się z funduszu Witke Jeżewskiego. Premję mogą odbierać członkowie, którzy opłacili składkę za rok 1933.

KRAJOZNAWSTWO

Dzieje Kazimierza Dolnego. Piszą nam z Warszawy: W Instytucie Propagandy Sztuki odbywa się wystawa pt. „Kazimierz Dolny w sztuce”. W związku z tą wystawą p. W. Husarski wygłosi odczyt pt. „Dzieje Kazimierza Dolnego — legenda i prawda”.

NA POLESIE

Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, w myśl hasła „Poznaj swój kraj”, urządziło w dniach 4 do 11 lipca ośmiodniową zbiorową wycieczkę na Polesie, mało znany, zwłaszcza w Polsce Zachodniej, egzotyczny zakątek kraju. Wycieczka zwiedzi po drodze Puławę, Kazimierz n/Wisłą, zwaliska zamku w Janowcu, Lublin, skąd przez Chełm, Kowel, wiedząc Sarny i Luniniec, dotrze do Pińska, stolicy Polesia. Z Pińska urządzane będą wycieczki wodne w okolicy: do Horodyszcza, Telehan i na jez. Wygonowskie. W drodze powrotnej wycieczka zwiedzi Brześć n/Bugiem. Kończęc z słynnym cudownym obrazem Matki Boskiej Kodeńskiej i zatrzyma się na jeden dzień w Warszawie.

Koszt wycieczki wynosić będzie około 50—55 złotych. Zgłoszenia na wycieczkę należy kierować pod adresem: Polskie Tow. Krajoznawcze, Oddział w Poznaniu, ul. Marszałka Focha 18, do dnia 30 czerwca włącznie.

MUZYKA

Rektorem Państwowego Konserwatorium Muzycznego w Warszawie na okres 1933—36 został wybrany prof. Eugeniusz Morawski.

Wystawa rękopisów Wagnera. W Bayreuth, w czasie trwania Festiwalu Wagnerskiego otwarta została wystawa rękopisów Wagnera. Jest to pierwsza wystawa obrazująca tak dokładnie metodę pracy tego wielkiego muzyka. (mz)

CO BĘDZIE Z TEATRAMI?

Z Warszawy donoszą nam (tw):

W przyszłym sezonie stan niezmienny pozostanie tylko z większych scen, w Warszawie (teatry dawne miejskie), we Lwowie i w Krakowie. W tych dwu ostatnich miastach utrzymują się nadal pp. Horzyca i Osterwa-Bujański; gaże są aktorom gwarantowane tylko w części, w polowie sum kontraktowych, a wypłata reszty zależna od dochodów. W Warszawie dawne sceny miejskie pozostają pod administracją poręczającą czyli dzierżawą p. St. Krzywoszewskiego, przyczem wypłata pełnych gaż zależy również od wpływów kasowych. Niewiadomo jeszcze, co będzie z Teatrem Polskim dr. Szyfmana? Mówiono o jego upaństwowieniu, przez co Teatr Polski odrodziłby się jako instytucja artystyczna wyższego stylu, poświęcona przeważnie wielkiemu repertuarowi. Ale, wobec zupełnego braku funduszy na ten cel, wydaje się to wykluczone, przynajmniej na razie. Małe prywatne scenki będą się adwentować na różne sposoby. Zdaje się, że Adwentowicz jednak utrzyma teatr Kameralny, tak jak Solska teatr na Żoliborzu, mający jeszcze solę, a prowadzony aktorskim narybkiem.

Związek Artystów Scen Polskich, zbankrutowawszy na teatrze Artystów przy ul. Karowej, złożył dowód, iż teatrów prowadzić nie umie. Zjazd delegatów uchwalił też, jak wiadomo, że w nadchodzącym sezonie żadna scena nie będzie prowadzona w przedsiębiorstwie ZASPU. Tak opróżniło się parę dyrekcji prowincjonalnych, z których Łódź objął już dramaturg p. Kazimierz Wroczyński i Wilno p. Mieczysław Szpakiewicz, poprzednio dyrektor z ramienia ZASP-u. Do obsadzenia zostaje jeszcze z większych takich scen Bydgoszcz. O Poznaniu niema tu jeszcze żadnych informacji. W Warszawie mają powstać różne nowe sceny i scenki, jako przedsiębiorstwa prywatne. Wiadomości o tem nie wykraczają, jak dotąd, poza plotki kawiarniane i zmieniają się z dnia na dzień, w miarę jak coraz smutniej zarzuwuje się położenie, w które wprowadził ZASP swoją gospodarką i swoją polityką zarówno teatry, jak aktorów.

WARTO POZNAĆ LITERATURĘ RUMUŃSKĄ

Znany ją dotychczas niewiele — Trójca współczesnych powieściopisarzy — Sadoveanu — Petrescu, Rebreanu — Rumuńscy „Chłopi” — Głód ziemi jako dramat psychiczny — Transylwania i nasz Śląsk Opolski — „Las Wisielców” — Od austrjackości do rumuńskości — Ciekawe i barwne.

Zalew tłumaczy z literatur krajów zachodnich, skąd przeciętny czytelnik czerpie swe wiadomości o życiu i kulturze tych narodów, odwrócił naszą uwagę od kultury wschodnio-europejskiej. Niewiele się wie np. o literaturze bułgarskiej i rumuńskiej, a przecież zbliżenie kulturalne między Polską a Rumunją jest nie tylko czemś naturalnym, ale wręcz koniecznym. O związkach między Rumunją a Polską pisał swego czasu Stanisław Łukasik¹⁾, młody rumuniści krakowski, wykazując m. in. na szczególny wpływ Henryka Sienkiewicza²⁾ na powieść rumuńską. W ostatnich latach tłumaczył Emil Zegadłowicz poezję rumuńską, a naukowo zajmuje się językiem i literaturą rumuńską prof. Un. Jag. dr. Wędkiewicz, znany krakowski romanista.

Rozwój powieści rumuńskiej datuje się od drugiej połowy XIX w. Jednym z pierwszych wybitnych powieściopisarzy rumuńskich był dyplomata Duiliu Zamfirescu, który, na wzór Zoli, stworzył obraz przemian społecznych Rumunii przy końcu XIX w. Odtąd zaczyna się rozwój rumuńskiej powieści, znaczny jednakże bardziej przez swą liczbę niż jakość. Wśród masy współczesnych pisarzy rumuńskich wybija się na czoło trzech: Michał Sadoveanu, pisarz bardzo płodny, autor kilkunastu powieści historycznych o szerokim rozmachu, oraz znacznej liczby powieści obyczajowo-społecznych. Rozgłos europejski posiada nadto laureat Akademii Rumuńskiej Cezar Petrescu, którego wielką powieść „Intenecare” („Ciemność”) ukazała się właśnie niedawno w polskim przekładzie. Ostatnim z trójki wybitnych pisarzy rumuńskich jest Liviu Rebreanu, obecny prezes Związku Literatów. Pisarz to ciekawy, o szerokich horyzontach, znawca duszy ludu, stąd specjalnie nadający się na łącznika pomiędzy kulturą swego narodu a obcą. Urodził się w 1885 r. Karjerę pisarską rozpoczął od nowel, które mu od razu zyskały rozgłos, potwierdzony i rozszerzony po wojnie szeregiem powieści: „Jon” — „Las wisielców” — „Adam i Ewa” — „Cinleandra” — „Króliki”.

„Jon” ukazał się w Rumunii w roku 1921. Akcja tej powieści odgrywa się tuż przed wojną w Transylwanii, wówczas jeszcze będącej pod zaborem węgierskim. Bohaterami są chłop i żyjąca wśród nich „inteligencja”: nauczyciel i jego rodzina, pop, pisarz oraz z miasteczka adwokat i sędzia. Centralną postacią jest Jon Glanetasu, syn zubożalego chłopca, opętany chciwością ziemi. Ofiarą tego jedyne uczucia, które całkowicie wypełnia duszę Jona, padają kolejno Anna, którą uwiódł, by posiadać ziemię, pada jej ojciec Baci, dalej Jerzy, konkurent Anny i mąż Floriki, którą Jon kochał — pada wreszcie sam Jon, pragnąc wydrzeć Jerzemu żonę, by zapewnić ziemi swej spadkobiercom.

Pobieżne streszczenie nie może oczywiście dać pojęcia o dramacie, jaki Rebreanu rozwija na tle opętanej miłości ziemi. W pewnej mierze, jak to słusznie zauważa tłumacz w wstępie, przypomnieć nam może ta powieść naszych Reymontowskich „Chłopów”. Różnice są jednak znaczne. Nad postaciami Rebreanu unosi się wschodni fatalizm, melancholia, rezygnacja i pesymizm. Niema woli! Postaci powieści chodzą jakby we śnie, mimo żywiołu, jaki w nich drzemie i przy okazji wybuchu. Niemniej w „Chłopach” rumuńskich, jak i w naszych, dominantą życia jest miłość ziemi, zaciętość i upór, gdy chodzi o utrzymanie lub zdobycie jej. Można by tych analogii i różnic więcej znaleźć. Obok akcji głównej rozwija autor szereg mniejszych wątków, by dać pełny obraz wsi i jej życia. Polskiego czytelnika zainteresuje również nastrój narodowo-patriotyczny. Transylwania przed wojną — to nasz Śląsk Opolski dzisiejszy, tyle, że nasz ruch narodo-

¹⁾ Dr. St. Łukasik: „Rumunia a Polska w XIX w.”. Kraków 1929.

²⁾ tenże: „Henryk Sienkiewicz w Rumunii” — Kraków 1928 i „Relatunle lui Mihail Czajkowski en Romani” — Bucuresti 1932 (Castea Românească) str. 232 — 259 z résumé franc. z Rivista istorica romana.

³⁾ Liviu Rebreanu: „Jon”. Tom I. Głos ziemi str. 276. Tom II. Głos miłości str. 254, tłumaczył i wstępem zaopatrzył St. Łukasik. Warszawa, Gebethner i Wolff.

wy przynosił i przynosi rezultaty — a tamten jest tylko odruchem, związającym się przy lada poważniejszej przeciwności. Widzimy tylko sporadyczne wybuchy świadomości narodowej, zamierzenia nie ujęte zdecydowaną wolą.

W sumie daje to powieść wybornie zbudowaną, świadcząca o dużym europejskim talencie autora. To też pozostanie poważną zasługą dr. Łukasika, że przyswoił ją językowi polskiemu w dobrym, dbałym przekładzie.

W dwa lata po „Jonie” ukazała się druga wielka powieść Rebreanu p. t. „Las wisielców⁴⁾”. Jest to jedna z pierwszych powieści wojennych, jakie się w Europie pojawiły — oryginalna w koncepcji i budowie. Bohaterem jest Apostol Bologa, młody oficer w armii austrjackiej, z pochodzenia Rumun, ale gorliwy „szwarcgelber”. Poczucie narodowe budzi się w nim, gdy staje wobec konieczności walki z braćmi, gdy widzi dziesiątki powieszonych za „szpiegostwo” rodaków. Postanawia zdezerterować. Zostaje schwytany i powieszony. Fabuła prosta — ale obfite bogactwo myśli, znajomość duszy ludzkiej, oraz świetna charakterystyka armii austrjackiej z jej rozmaitymi narodowościami, charakterystyka nawet niezłośliwa, obiektywna, lecz pisarsko tem świetniejsza. Fataлизм wschodni, który zaciążył na „Jonie”, i w tej powieści daje się odczuć. Bohater ginie z mglistą świadomością, że działał tak, jak na Rumuna wypadało — ale duszę jego otula zasłona, którą autor chwilami tylko podnosi. W naszym dorobku przekładów obie te powieści rumuńskie stanowią cenną pozycję, a wraz ze wspomnianym już przekładem „Ciemności” Cezara Petrescu, również przez dr. Łukasika dokonany, którym Dział Kultury i Sztuki niedawno się zajmował, dobrze wprowadzają czytelnika polskiego w ciekawą, barwną i oryginalną beletrystykę rumuńską.

Alfred Jesionowski.

Mikołów G. Śl.

⁴⁾ Liviu Rebreanu: „Las Wisielców” — przełożył St. Łukasik. str. 328. Nakł. Wydawnictwa Liter. Nauk. Kraków 1931.

Jeszcze jedna „saga”. Ulubionym tematem powieści angielskiej naszego czasu jest historia pokoleń. U nas znana jest właściwie tylko „Saga o Forsyte’ach” i jej ciąg dalszy „Nowoczesna komedia” Galsworthy’ego. Lecz takich cyklów wydała już literatura angielska cały szereg — dość wymienić Walpole’a, Cannana, Clemence Dane. Obecnie wyszła ostatnia część trylogii J. D. Beresforda „Młodzi ludzie” (część pierwsza nosiła znamienity tytuł: „Stary ludzie”). Jest to obraz ostatniego pokolenia, oglądany jednak głównie oczyma ojca rodziny. Najlepiej skreślony epizod, to zapewne strajk powszechny z r. 1926 — pod tym względem rywalizują z sobą wogóle powieściopisarze angielscy (Galsworthy w „Srebrnej tytce”, Wells w „Tymczasem” i in. (Angielski tytuł powieści Beresforda jest „The Young People”, wyszła ona w Londynie u Colinsa. (W. T.)

Jutro:

„MORZE KOLEBKĄ ŻYCIA”

przez

dr. Michała Siedleckiego

Pisma nadesłane

„Muzyka Kościelna”. Nr. 5/6. Treść: Z. Latoszewski: „Wróćmy do polifonii”. — Ks. P. Czaplewski: „Muzyka i śpiew kościelny”. — P. Hermańczyk: „Organy toruńskie”. — Program Kongresu Muzyki Kościelnej. — Odezwa. — Z organizacyj. — Adres Red. Poznań, Szkolna 18.

„Teatr Ludowy”. Nr. 6. Treść: Z. Solařzowa: „Pieśń o Podolance, inscenizacja zespołowa”. — J. Czechowicz: „Dawne pieśni młynkowskie”. — Kurpiowski oberek. — II. Ogólnokrajowa konferencja teatralna. — Z organizacyj teatrów ludowych. — Adr. Red. Warszawa, Nowogrodzka 21

„Ruch Słowiński”. Nr. 6. Treść: S. K. Papierkowski: „Ivan Gundulić, poeta dubrownicki”. — I. Gundulić: „Osman”. — S. Rospond: „Wpływ polskiej emigracji z 1831 r. na krystalizowanie się jugosłowiańskiej myśli narodowej i politycznej”. — „Ivan Ducić”. — M. K. D. Glavinic: „Jugosłowiańskie sokolstwo”. — „S. p. Lazar Krzezević”. — Sprawozdania. — Recenzje. — Kronika. — Adr. Red. Lwów, Długosza 37 m. 3.

OSOBLIWOŚCI TORUNIA

W roku jubileuszowym 700-lecia Torunia należy się spodziewać całego szeregu wydawnictw poświęconych temu pełnemu historycznej przeszłości i pamięci miastu. Niektóre z tych wydawnictw już się przygotowują, jedno wyszło świeżo z druku. Mowa tu o książce p. Marjana Sydowa, prezesa toruńskiego oddziału Pol. Tow. Krajoznawczego pt. „Najciekawsze osobliwości m. Torunia z dawnych i nowszych czasów”.)

Wyliczanie zabytków grodu Kopernika rozpoczyna się — rzecz jasna — od domu, w którym się urodził najznakomitszy syn Torunia i od jego pomnika. Autor próbuje ustalić, który z dwu domów, które się o ten zaszczyt ubiegają, jest autentycznym miejscem urodzenia mistrza Mikołaja, czy dom — przy ul. Kopernika — oznaczony numerem trzydziestym, czy siedemnaście. Opinia ogólna skłonna jest spór rozstrzygnąć na korzyść numeru siedemnaście. Prócz tablic na tych dwu domach Toruń uczył pamięć Kopernika: tablicą pamiątkową w kościele św. Jana, ufundowaną około roku 1580 przez lekarza Pynesiusa, pomnikiem z fundacji Aleksandra ks. Jabłonowskiego z roku 1766, umieszczonego w tymże kościele, wreszcie pomnikiem, dłuta F. Tiecka, w roku 1853 ustawionym przed toruńskim ratuszem.

W dalszych rozdziałach opisuje p. Sydow: wielki dzwon z fary toruńskiej, zwany „Trąbą Bożą” (Tuba Dei), który po „Zygmuncie” wawelskim jest największym dzwonem w Polsce, a odlany został w roku 1500; dalej jedyną w Polsce Krzywą Wieżę, wybudowaną jakoby w r. 1271 przez Krzyżaków; kościół N. Marji Panny z wspaniałymi organami, ruiny dawnego zamku krzyżackiego, komnatę królewską w ratuszu toruńskim, grobowiec Anny Wazówny w kościele N. Marji Panny.

Mało gdzie zachowały się stare gospody w dawnym swym stanie i wyglądzie. Toruń ma jeszcze dotąd swą gospodę „Pod Modrym Fartuszkiem”, gospodę o najstarszej w Polsce, sięgającej średniowiecza tradycji. Figlarna nazwa mówi jednak nie o niewielkim fartuszu, lecz o rzemieślniczym fartuchu i taki, jako go dło, widnieje dotąd nad wejściem do gospody. Zapewne zachodzili tu często po pracy, zrzuciwszy robocze fartuchy, majstrowie toruńscy na kufel piwa albo na wino, czy międu szklanke. Może zaglądała też brać flisacza, choć najchętniej odwiedzała dom „Pod Turkiem”. Bo „Pod Turkiem” odbywały się z dawien dawna, od XVI począwszy wieki, słynne flisackie „wyzwolenie fryców”. Tutaj do dziś znajduje się ogromna beczka, na której siedzi potężny Bachus z kielichem w prawej a butlą w lewej ręce. Każdy „fryc” flisacki musiał tu złożyć czolobitny hold Bachusowi, zwanemu popularnie „grubą Maryną”.

Za czasów swej świetności: w okresie od założenia miasta do końca XIV wieku i w latach 1454—1655, Toruń utrzymywał własną flotę handlową, która wystąpić też potrafiła w rymsztunku bojowym. Jedyną po tej flocie pamiątką są modele okrętków, przechowywane w muzeum miejskim. Więcej pamiątek przechowało się po wojnie toruńskiej: są to figurki żołnierzy z połowy XVIII wieku, sześć chorągwi dzielnicowych, Starego Miasta, kwatery św. Jana, kwatery N. Marji Panny itd.

Wspomnieniem dawnej jurysdykcji miejskiej Torunia jest wzgórze t. zw. Wiesiołek, miejsce straceń skazańców. Niejedną wedle dawnych surowych praw wykonano tu egzekucję — dziś jest Wiesiołek przyjemnym miejscem spacerów świątecznych.

Ostatni wreszcie rozdział książki poświęcony jest... piernikom toruńskim. I słusznie, bo te smakoliki rozsławiły swe rodzinne miasto narówni z „gdańską wódką, krakowską panną i warszawskim trzewikiem”. Formy dawnych form piernikarskich przechowują się w Muzeum Miejskim.

Książka ozdobiona jest ładnymi winjetami J. Landowskiego oraz licznymi, na oddzielnych planszach reprodukcjami fotografiami. Każdemu, kto się na zwiedzanie Torunia wybiera, trzeba polecać tę książkę, z której dowie się licznych szczegółów o toruńskich osobliwościach. T. Kr.

⁵⁾ Marjan Sydow: „Najciekawsze osobliwości m. Torunia z dawnych i nowszych czasów”. Ilustrował J. Landowski, Toruń, 1933. Nakładem J. Landowskiego.

MŁODY NARODOWIEC

Praca i sztuka narodowa

Cyprjan Norwid jako prekursor współczesnej myśli narodowej

IDEA PRACY, ULŻONEJ MIŁOŚCIĄ

Podstawą, na której wznosi się wspaniały gmach ideologii Cyprjana Norwida, jest idea pracy, pojętej nie tylko jako najwyższy obowiązek, ale i jako najwyższy przywilej człowieka, jako spełnienie jego przeznaczeń w życiu ziemskim. Punktem wyjścia dla tej idei stał się dla Norwida, którego cała twórczość przeniknięta jest duchem prawdziwego, głębokiego chrześcijaństwa, dogmat o grzechu pierwotnym: człowiek musi pracować, by się wyzwolić z pęt grzechu pierwotnego i odzyskać utracony „profil Boży”.

To też praca jest czemś więcej, niż tylko środkiem do utrzymania się przy życiu, lub bogacenia się. Kto ma włącznie taki, czysto „materiałny” stosunek do pracy, ten popelnia rodzaj duchowego samobójstwa. Prasa przestaje być dla niego źródłem wewnętrznego zadowolenia i doskonalenia się, staje się natomiast ciężkim jarzmem, albo nawet — jeśli chodzi o ludzi, o władniętych żądzą bogactw — czynnikiem moralnej deprawacji. W obu wypadkach nie jest to praca we właściwym tego słowa znaczeniu, jest to raczej — jak powiada Norwid — „robienie”.

Jak jednak w życiu praktycznym podnieść pracę do godności „zakonu Bożego”? W jaki sposób wyzwolić prostego robotnika, czy rzemieślnika z kierunku codziennych szarych wysiłków, w jaki sposób wyłobić na duszach zwykłych zjadaczy chleba i groszorobów znamię prawdziwego człowieczeństwa?

Uczynić to można tylko przez przepełnienie ich miłością tego, co tworzą, miłością, która ma swe źródło nie tylko w interesie osobistym, ale przede wszystkim w poczuciu, że jedynie przez pracę człowiek może wznieść się na wyższe szczeble istnienia. I tu idea pracy zespała się ściślej z niezwykle oryginalną i głęboką estetyką Norwida.

Kto swą pracę kocha i rozumie, kto pracuje nie tylko „z potem dłoni swej, lub swego grzbietu”, ale także „z potem swego czoła” — ten tworzy rzeczy piękne. Piękno jest więc „kształtem Miłości: ma ono tę cudowną moc, że daje nie tylko głęboką radość wewnętrzną swemu twórcy, ale nadto staje się dla innych pobudką do pracy.

„Piękno na to jest, by zachwycalo „Do pracy — praca — by się zmartwychwstało”.

By jednak piękno mogło te swoje społeczne role wypełnić, nie wystarczy jakieś luźne skupisko ludzkie. Potrzebna jest tu wyższa, organiczna forma zbiorowości ludzkiej, którą może być tylko Naród.

Człowiek winien pracować i poświęcać się dla Narodu — Naród natomiast winien zapewnić każdej jednostce możliwość egzystencji i możliwość pracy, któraby nie miała charakteru pańszczyzny, ale pozwalała rozwijać się indywidualnym zdolnościom i najprostszemu nawet robotnikowi dawała dumne poczucie, że jest współbudowniczym swej ojczyzny.

O ZESPOLENIE SZTUKI Z PRACĄ

Da się to zrobić przez najściślej sze zespolenie pracy z sztuką. Sztuka powinna przenikać wszystkie dziedziny twórczości zarówno materialnej, jak i duchowej. Musi to jednak być sztuka narodowa, bo tylko ona znaleźć może należny oddźwięk w duszach najszerzych warstw narodu i stać się czynnikiem społecznie twórczym.

Jak taka sztuka powstaje? Zagadnieniem tem Norwid zajmował się z szczególną pasją. Zdaniem jego, najgłębsze źródła każdej sztuki narodowej leżą w twórczości ludu: w jego podaniach, pieśniach, muzyce, zdobnictwie, architekturze. Artysta narodowy, tworząc, winien się opierać na tych właśnie pierwiastkach.

Nie da się tego jednak osiągnąć przez czysto mechaniczne stosowanie motywów ludowych, jak to próbują robić niektórzy, pozbawieni talentu poeci, malarze czy rzeźbiarze. Tylko prawdziwy artysta potrafi te pierwotne sztuki narodowe podnieść do poziomu sztuki wielkiej i dojrzałej, przepławiwszy je w ogniu własnej wyobraźni i wysiłku twórczego.

„Podnoszenie ludowych natchnień do potęgi, przenikającej i orgarniającej ludzkość całą — nie przez stosowania zewnętrzne i koncesje formalne, ale przez wewnętrzny rozwój dojrzałości.” —

oto postulat naczelnym, który Norwid stawia artyście narodowemu.

Najdoskonalszym wyrazem takiej właśnie twórczości jest dla twórcy „Promethidion” muzyka Chopina. Stąd właśnie miłość i uwielbienie, jakie żywił zawsze Norwid dla tego,

„co Polskę głosił, od zenitu „Wszędokształności dziejów „Wzięta hymnem zachwytu.”

Mówi Norwid w „Promethidionie”:

„Narodowy artysta organizuje wyobraźnię, jak, na przykład, polityk narodowy organizuje siły stanu.”

Co oznaczają te słowa?

Przez swe dzieła artysta narodowy daje pełniejszy, udoskonalony wyraz tym pierwiastkom, które leżą u podstaw psychiki narodowej. Organizuje on te pierwiastki w taki sposób, by wzmocnić i podkreślić to, co dobre i piękne, niszczyć to, co złe i brzydkie. Przez to nastawia w odpowiednim kierunku wyobraźnię szerokich rzesz, prostuje i poszerza ducha narodowego.

Na tem jednak nie koniec. Twórczość artysty narodowego, staje się — w zastosowaniu praktycznym — „ulgą

prac” dla tych, którzy pracują wedle jej wzorów. Murarz czy cieśla, wznoszący budynek, pracować będzie z istotnym zapalem tylko wtedy, gdy kształt tej budowli będzie w harmonii z pierwiastkami narodowymi jego psychiki; podobnie będzie z kobietą, haftującą chustki czy serwety, ze stolarzem, robiącym meble, z nauczycielem, wykładającym literaturę swego kraju.

Stąd wielkie znaczenie, jakie Naród przykładał do tego wszystkiego, co później nazwano „sztuką stosowaną” — do rodzimego stylu w budownictwie, umeblovaniu, ubiorze, przedmiotach codziennego użytku itd.

Niewątpliwie Norwid zdawał sobie sprawę z tego, że duża część robotników skazana będzie zawsze na pracę nudną, szarą i jednostajną, tam zwłaszcza gdzie w grę wchodzi produkcja maszynowa z całą jej specjalizacją i podziałem zajęć. Ale nawet dla takiego robotnika jego codzienne wysiłki stracą charakter przymusu czy pańszczyzny, jeśli poczuje się on współbudowniczym własnej ojczyzny i jeśli całe jego otoczenie przesycone będzie pierwiastkami sztuki narodowej.

W ten sposób powstanie „cały łańcuch prac coraz to idealniejszych — od zwojącego mierzwę parobka do pracy człowieka uczonego”, w którym

ZWIĄZEK MŁODYCH NARODOWCÓW

— Kurs ideowy dla członków-kandydatów Związku Młodych Narodowców w Poznaniu. W drugiej połowie maja rozpoczął się w Poznaniu kurs ideowo-wychowawczy dla nowych członków Związku Młodych Narodowców w Poznaniu. Kurs cieszył się liczną frekwencją nowych członków, których przybywa po przeszło 100 na poszczególne lekcje kursu kandydatów. Dotąd odbyły się trzy lekcje kandydatów. Kursem kieruje kol. Kordylewski. Dotąd wygłosili referaty koledzy: Kordylewski, R. Kończal, H. Szeib i poseł R. Piestrzyński. — W ostatnim czasie napłynęło jeszcze kilkanaście nowych zgłoszeń uczestników kursu.

— Z Tarnowa Podgórnego (pow. poznański). Na salce Robotników Chrześcijańskich odbyło się zebranie ogniska Z. M. N. Tarnowa Podgórnego, które zagał prezes kol. Nowak, poczem odczytał porządek obrad zebrania i przywitał przybyłego z Poznania delegata zarządu powiatowego kol. F. Holasza. Po referacie sekretarka ogniska kol. Bogdółówna odczytała protokół z ostatniego zebrania, który zebrani przyjęli bez zastrzeżeń. Kol. prezes w komunikatach podał członkom do wiadomości, że zarząd uchwalili by na każdym zebraniu kolejno jedna z koleżanek względnie kolegów wygłosili referat. Zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych. — Następne zebranie odbyło się dn. 8 czerwca w obecności 80 osób. Zagał je prezes ogniska, kol. Nowak, witając przybyłych z Poznania kolegów: posła Ryszarda Piestrzyńskiego, Feliksa Holasza oraz członków Z. M. N. z sąsiednich wiosek. Z kolei kol. poseł Piestrzyński wygłosił referat „O istocie ruchu narodowego w młodym pokoleniu”. Referatu wysłuchano w wielkim skupieniu, wynagradzając referenta burzą oklasków. Kol. Feliks Holasz omówił w krótkich zdaniach kierunek i system pracy organizacyjnej.

— Zebranie Z. M. N. w Swarzędzu. Dnia 11 czerwca odbyło się zebranie ogniska Z. M. N. w Swarzędzu. Zebranie zagał kol. prezes Sobczak. Kol. Kordylewski wygłosił referat ideowy, kol. Jeske zaś referat polityczny. Po ożywionej dyskusji i komunikatach zarządu zakończono zebranie odśpiewaniem hymnu Młodych.

— Lustracja ognisk w pow. grodziskim. Zarząd powiatowy Z. M. N. w Grodzisku z kol. posem dr. Wróblem z Wolsztyna zlustrował 11 ognisk w powiecie i to: Dakowy Suche, Dakowy Mokre, Strzępiń, Uścięcie, Troszczyn, Urbanowo, Kurowo, Słocin, Grablewo, Kobylniki i Grodzisk. W wszystkich ogniskach panuje wzorowa praca i dyscyplina. Referaty na temat hasel młodych narodowców wygłosił kol. poseł dr. Wróbel. Sprawy żydowskie omawiał kol. Frankowski, a sprawy obrony polskości pogranicza kol. Przybyła. Lustracja wymienionych ognisk kończono odśpiewaniem hymnu Młodych.

— Młodzi narodowcy w powiecie szamotulskim. Dnia 22 kwietnia odbyło się zebranie ogniska Z. M. N. w Nosalewie, na którym prezes ogniska odczytał referat p. t. „Zagadnienie robotnicze w chwili obecnej”. Odśpiewaniem hymnu Młodych zebranie zakończono. Dnia 9-go maja r. b. odbyło się następne zebranie ogniska w Nosalewie, na którym referat o Kinstytucji 3 Maja odczytał prezes ogniska. Po załatwieniu różnych spraw ogniska zebranie zakończono hymnem Młodych — W

dniu 21 maja odbyło się zebranie w Kozminie. Zebranie zagał kol. St. Libera. Referat wygłosił prezes powiatowy. Na zakończenie omówił prezes sprawy organizacyjne. Zebranie zakończono hymnem Młodych — W dniu 26 maja odbyło się zebranie w Samoleżu. O podstawowych cnotach młodego narodowca: karności, punktualności i wytrwałości mówił prezes powiatowy. Zebranie zakończono hymnem Młodych.

— Młodzi narodowcy w Kępińskim. W Baranowie Związek Młodych Narodowców rozwija się pomyślnie. Na ostatnim zebraniu uchwalono w wolnych głosach wyścieczkę do bratniej organizacji Z. M. N. w Trzcinicy, wsi. odległej o 13 km.

— Z życia Z. M. N. w Wągrowcu. Dnia 9. b. m. odbyło się w sali Starej Strzelnicy walne zebranie Zw. Młodych Narodowców w Wągrowcu. Obrady zagał kierownik ogniska kol. Jan Gomólski, witając delegata zarządu wojewódzkiego z Poznania, kol. Mędlęskiego Romana, oraz członków. Po przyjęciu porządku dziennego, przewodnicwo obrad objął kol. red. L. Trella, powołując do stołu prezydialnego kol. kol.: Marjana Tadeusza Martyńskiego jako sekretarza, Białczyka i Muszyńskiego jako ławników. Z kolei kol. kierownik złożył sprawozdanie z calorocznej swej pracy, za którą zebrani złożyli podziękowanie, jednogłośnie udzielając mu pokwitowania. Po kilkominutowej przerwie przystąpiono do wyboru nowych władz, w skład których weszli kol. kol.: red. L. Trella, Marjan Tadeusz Martyński, Jan Gomólski; reszta członków kierownictwa dokończone się na najbliższym posiedzeniu zarządu. W wolnych głosach przemawiał m. in. delegat zarządu wojewódzkiego kol. R. Mędlęski, udzielając kierownictwu ogniska szereg wskazówek na najbliższą przyszłość. Po omówieniu wielu spraw ściśle organizacyjnych porządek dzienny został wyczerpany. Spokojne i rzeczowe obrady zamknął kol. red. L. Trella, dziękując delegatowi wojewódzkiemu i członkom Stronnictwa Narodowego za uczestnictwo w posiedzeniu.

— Z powiatu wrzesińskiego. W niedzielę dnia 21. ub. m. odbyło się zebranie ogniska Z. M. N. w Borzykowie, które zagał prezes kol. Szymkowiak. Zebranie było poświęcone sprawom organizacyjnym. — Tego samego dnia odbyło się zebranie prezesów Z. M. N. powiatu wrzesińskiego, na którym prezes referował sprawy dotyczące poszczególnych ognisk. Prezes pow. kol. Pawlak udzielił instrukcji w sprawach organizacyjnych. — Na dzień 25 maja r. b. zwołane zostało plenarne zebranie ogniska Z. M. N. i sekcji koleżanek we Wrześni. Zagał zebranie prezes ogniska kol. Wiśniewski, witając przybyłego delegata z Poznania, kol. Feliksa Holasza oraz prezesa zarządu powiatowego Z. M. N. we Wrześni. Kol. Holasz wygłosił referat na temat: „Nasza odpowiedzialność — to praca organizacyjna”. Po referacie i załatwieniu kilku spraw bieżących zakończono zebranie odśpiewaniem hymnu Młodych. — W środę, dnia 24 maja, odbyło się zebranie ogniska Z. M. N. w Strzałkowie. Zagał zebranie prezes ogniska kol. Witosławski, witając przybyłych kol. kol.: Feliksa Holasza — referenta z Poznania, oraz kierownika zarządu powiatowego Jana Pawlaka z Wrześni. Z kolei kol. Holasz wygłosił referat p. t. „Ostry kurs — a my”. Zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych.

sztuka narodowa, zachęcając do wysiłku, będzie zarazem spełniała rolę czynnika harmonii społecznej, łagodzącego tarcia i antagonizmy socjalne, wytwarzającego poczucie wspólnoty kulturalno-narodowej.

NORWID O PROBLEMIE SOCJALNYM

Norwid zdawał sobie jednak sprawę, że to nie wystarczy do wyrównania przeciwieństw między warstwami posiadającymi, a pozbawionymi majątku pracownikami fizycznymi. Rozwiązania tych przeciwieństw nie szukał nigdy w doktrynach socjalistycznych, ani w hasłach rewolucji społecznej, które zwalczał z całym najgłębszym przekonaniem*). Wbrew tym doktrynom i hasłom uważał, że ustroj społeczny, którego główną cechą jest zasada własności prywatnej, wpływa z „natury rzeczy”, z „prawa wrodzonego”.

W ramach jednak tego ustroju należy zrealizować postulat sprawiedliwości społecznej. Stanie się to wtedy, kiedy „właściciele” nie będą się czuli tylko „posiadaczami”, ale będą „usumieniali” swój majątek przez działalność, zmierzającą do rozwoju kultury i sił produkcyjnych kraju, nie szczędząc na to swych funduszy.

Jak to zrobić, tego przykład podaje Norwid w swym projekcie, dotyczącym zakładania „Towarzystw Przyjaciół Pracy”. Skupiając przedewszystkiem właścicieli ziemskich i włościan, dążyłby one do podnoszenia poziomu wsi polskiej przez rozwijanie wrodzonych zdolności ludu, ulepszone metody budowania domów, studni, płotów, racjonalniejszą uprawę roślin i t. d. — przyczem środkiem do tego celu byłoby rozpisywanie odpowiednich konkursów.

Jeśli warstwy posiadające pozostaną głuche na krzyk o sprawiedliwość społeczną, jeśli nie „usumienią” swych majątków, wówczas — stwierdza Norwid — same przygotowują grunt do rewolucji:

„Bo jak czasy złe nastana, „Wszystkich będzie wina, „Ale pierwej ci powstana, „Którym idzie ślina, „I zerwawszy z obyczajem „Wpadnę na majątność...”

By zapobiec groźnym wstrząsom wewnętrznym i zapewnić prawidłowe funkcjonowanie organizmu narodowego, konieczne jest nie tylko „usumienienie” majątków, ale i stały zorganizowany kontakt warstw kierowniczych z ludem. „Żadne się społeczeństwo nie ostoi i żaden naród nie utrzyma” — mówi Norwid w „Promethidionie” — jeśli „słowo ludu i słowo społeczeństwa”*) rozpręgna się w dwie strony. Naczelnym przykazaniem jest tu ustawiczny „dialog”, ustawiczna „rozmowa myśli ludowej z myślą społeczeństwa”.

„Rozmowy tej ujęcie w harmonję sztuki, rękodziel, rzemiosł i rolnictwa stanowi zdrowie narodowe”.

„POLSKA PRZEMIENIONYCH KOŁODZIEJÓW”

Charakterystyczną cechą Norwida jest jego miłość wsi, miłość ludu i życia wiejskiego przy równoczesnej niechęci do hałaśliwej i zmechanizowanej cywilizacji wielkomiejskiej.

Rdzeniem polskości są dla Norwida właśnie jej słoneczne, kmiecie pierwiastki, jej bezpośrednie obcowanie z matką-ziemią i całą przyrodą. Idealna Polska, „Polska - złotopszczoła” — to kraj „przemienionych kołodziejów”, uszlachetnionych poczuciem swego posłannictwa.

W przewadze typu wiejskiego nad miejskim widział Norwid podstawowy warunek moralnego zdrowia całego narodu, choć zresztą uznawał znaczenie miast, jako ośrodków życia kulturalnego, politycznego i gospodarczego. Dzisiejsze prądy antyurbanistyczne, wychodzące z tych samych źródeł, są wymownym dowodem, jak słuszne były hasła, głoszone przez polskiego myśliciela.

STEFAN WYRZYKOWSKI.

*) Dziwny zbieg okoliczności sprawił, że Norwid zmarł w tym samym roku, co twórca rewolucyjnej doktryny kolektywistycznej, syn żydowskiego adwokata — Karol Marx. Jakaż przepaść ideowa dzieli wielkiego myśliciela polskiego od tego herolda walki klas i materialistycznego poglądu na dzieje!

**) Przez „społeczeństwo” rozumie Norwid w tym wypadku właśnie warstwy kierownicze Narodu.

W obozie złotowym harcerek nad brzegiem Warty w Puszczykowie, dymią harcerskie kuchnie. Druchny - harcarki przygotowują wieczerze. Drażki białej brzeziny służą do budowy mebli i stołków. Przy biurku z drażków brzoźowych jedna z druchen załatwia korespondencje. Dwie inne budują piękny ołtarzyk.

Nie śmiejmy się z P. I. M-a

Przeszło 80 procent trafnych odpowiedzi

Komunikaty PIM'a, ukazujące się w pismach codziennych, czytane są skwapliwie zarówno przez tych, którzy w jakikolwiek sposób uzależnieni są w swej pracy od złej lub dobrej pogody, jak i przez zwykłych śmiertelników, pragnących wiedzieć, „jaka będzie jutro pogoda”. Najmniejsza nieścisłość w komunikacie podważała wiarę w ich dokładność i prawdziwość i dawała temat do dowcipów, niezawodne słusznych, gdyż ostatnimi czasy przepowiednie PIM'a okazywały się naogół trafne.

Aby zapoznać się bliżej z pracą i postępami, osiągnięciami w tak młodej gałęzi wiedzy, jaką jest meteorologia, zwróciliśmy się do Państwowego Instytutu Meteorologicznego z prośbą o wyjaśnienia w sprawie metod i sposobów przepowiadania pogody.

W dziedzinie badań nad pogodą — informują dyrektor PIM'a, p. Lugeon, i inż. Chmielewski — posługiwano się do niedawna metodami czysto statystycznymi, opierającymi się na ustalaniu ciśnienia atmosferycznego itp. Dopiero przed 12 laty meteorologowie norwescy z prof. Bierknesem na czele wprowadzili nową teorię badań meteorologicznych, tworząc pojęcie t. zw. frontu, t. j. granicy pomiędzy warstwami zimnego i ciepłego powietrza, wzajemnie się nie przenikającymi. Front ten, na którym panuje największe zachmurzenie, przesuwa się, zależnie od panujących wiatrów, i pozwala wnioskować o zbliżeniu się lub oddalaniu fali niepogód i chłódów. Sprawy przepowiadania pogody zajmuje się wydział synoptyczny Instytutu na podstawie obserwacji, dokonywanych przez stacje, rozsiane po całej Polsce. Obserwacje te czyni się wszędzie ściśle o tej samej porze (o godz. 7,13 i 18 według czasu Greenwich, a także o 1 w nocy), chodzi bowiem o możliwość porównania obserwacji jednoczesnych. Wydział synoptyczny pozostaje w ścisłej współpracy ze stacjami zagranicznymi, którym

przesyła przez radio kilka razy dziennie depesze o stanie atmosferycznym Polski. Zestawienia danych z całej Europy notowane są na specjalnych mapach synoptycznych, według których wysuwa się prognozyki na najbliższą przyszłość.

— Na jaki okres czasu przepowiedzieć można pogodę?

— Niestety, nie na dłużej niż 24 godziny. Badania nad możliwością przepowiadania pogody na czas dłuższy przeprowadza się w Rosji i w Niemczech, ale pozostają one dotychczas w sferze prób. Jeżeli chodzi o nowe metody przepowiadania, w Polsce podjęte zostały badania przy pomocy aparatu radiowego, który jest wynalazkiem dyrektora PIM'a, p. Lugeon, t. zw. „radioatmografu”. Aparat ten notuje trzaski atmosferyczne, t. j. napięcie elektryczności atmosferycznej. Jest on dotychczas jednak używany do badań pomocniczych. Jeden z takich aparatów zabrała polska ekspedycja polarna na Wyspę Niedźwiedzią.

— Jaki jest stosunek procentowy przepowiedni sprawdzających się?

— Stosunek ten jest chwiejny. — Przepowiednie sprawdzają się naogół w granicach 80 proc. W niektórych jednak wypadkach zachodzą zupełnie niespodziewane zmiany atmosferyczne, nie dające się zgóry obliczyć.

— Jaka jest rola innych działów Instytutu?

— Tak ważne dla naszego rolnictwa badania nad klimatem prowadzi wydział klimatologiczny, czyli wydział stacji, który posiada w Polsce przeszło tysiąc korespondentów, przesyłających dane o stanie opadów, ciśnieniu, zaburzeń atmosferycznych itd. — Specjalne badania meteorologiczne dla użytku lotnictwa prowadzi wydział aerologiczny w Jabłonie, a wydział morski w Gdyni badania dla żeglugi morskiej. Ponadto istnieje jeszcze wydział sprawozdań, który zajmuje się sprawdzaniem przyrządów rozsyłanych do stacji, ustalaniem instrukcji itp. M. C.

Dyrektor słucha cierpliwie. Kupiec hurtowy prawi dalej: — I teraz, wyobraźmy sobie, że pan i ja, nagle, dzisiaj, tracimy nasze posady, panu pozostaje sto ubrań...

Cierpliwym dyrektorowi nie wytrzymał i rzekł ze smętnym uśmiechem: — Dziękuję panu najprzejemniej, ale ja już od roku jestem bez stanowiska.

Wspaniale zapowiadająca się dysputa spaliła na panewce.

Na jednym z polskich statków handlowych, kursującym pomiędzy Gdynią i Anglią, oficerowie siedzieli w mesie przy brydżu. Licytacja doszła do szlemika w pikach. Przeciwnicy dali kontrę, a właściciele szlemikowej karty odpowiedzieli rekontrą. W rezultacie był pełny szlem. Przy zapisie powstał spór, bo pierwszy oficer, który rozegrał tak szczęśliwie partję, chciał za samego rekontrowanego szlemika zapisać 4 tysiące. Drugi oficer, ten który kontrował, zgadzał się tylko na 2.300: 1.000 — zapowiedziany szlemik, 800 dobra gra i nadrobka i 500 za szlema.

Koledzy zaczęli się kłócić:

Pierwszy oficer: — Mówię ci, 4.000.

Drugi oficer: — Ale skąd, tylko 2.300.

Pierwszy oficer: — Nie umiesz zapisywać!

Drugi oficer: — Ja nie umiem, ja, który was wszystkich nauczyłem grać w brydża?!

Pierwszy oficer: — Głupi jesteś i konicie!

Drugi oficer w odpowiedzi uczynił pierwszemu oficerowi nieparlamentarną propozycję. Ten podskoczył, rzucił karty i wyszedł z mesy. Do Gdyni już nie grano.

Po przybyciu do portu pierwszy oficer statku wystosował raport do dyrekcji okrętowej i poskarżył się na swojego koleżkę, drugiego oficera, że powiedział jemu to i to. Dyrekcja nie zastanawiała się długo i obu brydżystów pozbawiła stanowisk. I tego, co skarżył i tego, co nieparlamentarnie odezwał się do swojego przełożonego.

Wyrok dorównujący salomonowemu. FOB.

Upiorny statek

Według doniesień władz nawigacyjnych, amerykański czteromastowiec „Maurice K. Thurlow” od 6 lat pływa bez załogi po Oceanie Atlantyckim. Dotąd mimo usiłowań ani amerykańskim władzom ochrony wybrzeża ani statkom, które spotkały ów okręt upiorny nie udało się przyholować hiszpański okręt.

Czteromastowiec dnia 15 października 1927 roku najechał pod Diamond Shoals w pobliżu przylądka Hatteras z ładunkiem drzewa na mieliznę. Załoga ocalała. Kiedy następnego dnia marynarze chcieli zabrać swoje bagaże ze statku, znaleźli już tylko puste miejsce, a statek znikł bez śladu. Przepuszczano, że zatonał na skutek czego wykreślono go z rejestrów okrętowych. Już w 13 dni potem pewien statek holenderski rozpoznał rozbitką, płynącego w Golfstronie i doniósł o tem władzom amerykańskim. Od tej pory wiele innych statków spotkało się z rozbitkiem i z całą pewnością stwierdziło jego tożsamość. Zirykowane temi harcami statku upiornego, władze amerykańskie, wysłały wreszcie flotylę z sześciu torpedowców pościgowych, celem zatopienia tego pasażera. Lecz i tym razem poszukiwania nie dały wyniku. W i P.

Zjazd robotników rolnych i leśnych

Zjednoczenia Zawodowego Polskiego

W sali p. Jarockiej rozpoczęły się w poniedziałek dwudniowe obrady walnego, piątego zjazdu zebraństwa Zw. Robotników Rolnych i Leśnych Zjednoczenia Zawodowego Polskiego. W obecności delegatów, przedstawicieli pokrewnych organizacji oraz naczelnika ministerstwa pracy i opieki społecznej p. Gnoińskiego zajął zjazd krótkim przemówieniem powitalnym prezes związkowy p. Leśniewski. W imieniu głównego komitetu wykonawczego i klubu poselskiego N. P. R. przemawiał p. poseł Faustyniak, red. Felczak imieniem redakcji „Obrony Ludu” i p. Krzyżanek, prezes wojewódzki, Zw. Młodzieży „Jedność”. W imieniu Zjednoczenia Kolejowców Polskich przemawiał p. Wasikowski, imieniem zarządu wojewódzkiego N. P. R. p. Pawlak, dalej poseł Brzeziński, jako prezes Związku Rzemieślników i Robotników Z. Z. P., wreszcie prezes wydziału rady Zjednoczenia Zawodowego Polskiego p. Franciszek Mańkowski i ks. prob. Pyszkowski z Dąbrówki Kościelnej.

Wśród szeregu pism, nadesłanych do prezydium, odczytano odręczny list J. Em. ks. kardynała Prymasa z życzeniami i błogosławieństwem dla zjazdu, telegram macierzystej placówki Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Bochum, od Zw. Pracowników Przemysłu Włókienniczego Z. Z. P. w Łodzi, dr. Henkego z Górnego Śląska i red. Brejskiego w Lille.

Z aplauzem powitano treść telegra-

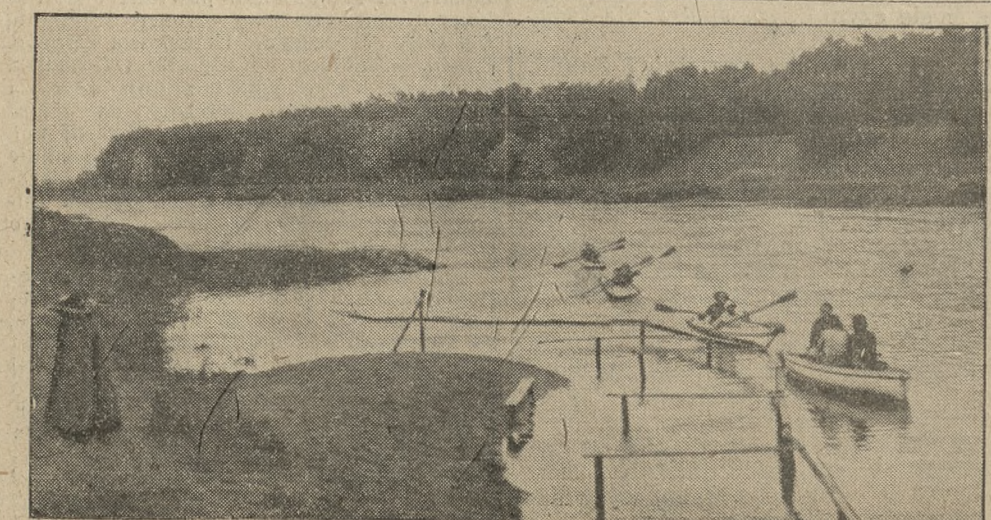
Harcerki - wartowniczeki patrolujące po obozie

mu do Pana Prezydenta Rzplitej i J. Em. ks. kard. Prymasa z wyrazami hołdu od zebranych.

Następnie przewodniczący gorące słowa wspomnienia poświęcił pamięci zmarłych działaczy Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, a zebrani uczcili ich zasługi powstaniem z miejsc.

Referat n. t. „Ubezpieczenie społeczne a związki zawodowe” wygłosił członek wydziału rady Z. Z. P. p. Józef Jakubowicz z Poznania. P. dr. Białasik z Pleszewa mówił następnie na temat: „Robotnik a zdrowie”. Po załatwieniu szeregu spraw wewnętrznych i administracyjnych zakończono pierwszy dzień obrad.

Dziś na intencję zjazdu odbyło się nabożeństwo w kościele ks. ks. Salezjanów, poczem rozpoczęły się dalsze obrady. Przedłożono sprawozdania z czynności zarządu głównego i komisji rewizyjnej za okres 3 i pół roczny. Ze sprawozdań tych wynika, że Zw. Robotników Rolnych i Leśnych Z. Z. P. zorganizowany w różnych dzielnicach Rzplitej Polskiej, gromadzi w swych szeregach blisko 60 tys. członków. (kl)

Drużyna harcerek na kajakach w Puszczykowie

Odciski nie dokuczają,

gdy je wyleczysz **Cornoplastem**

POT NÓG i PACH
usuwa puder **SUDORAL**.

Wytwórca **Aptekarz L. Sikorski,**
Chemergon, Poznań. Pz 11 423-26.7

Żarty gdyńskie

(Od własnego korespond. „Kurjera Pozn.”)
Gdynia, w czerwcu.

Rzecz dzieje się w jednym z urzędów gdyńskich, zawalonym obecnie pracą z racji zbliżającego się „Święta Morza”. Naczelnik wydziału otrzymuje do podpisu plikę papierów i, po wyjściu referenta, puszcza w ruch wieczne pióro. Mechanicznie kładzie podpis za podpisem.

Do pokoju wchodzi drugi naczelnik wydziału.

— Wie pan co, panie kolego, mam u siebie zegar, który chcę dać jako nagrodę na zawody sportowe.

— Doskonale! — stwierdza żywo pierwszy naczelnik i nie przerywa kładzenia podpisów na leżącym przed nim stosie papierów.

— Bo widzi pan, panie kolego, ciągle te puhary, to może się znudzić a zegar...

— Naturalnie, wciągnij te puhary! — podpisuje dalej, poczem, raczej do siebie: —

Zegar, świetnie, tembardziej, że zegar nie chodzi.

— Jakto nie chodzi? Chodzi, naturalnie. Pierwszy naczelnik, pisząc uparcie dalej i nie podnosząc głowy: — Chodzi? No, to jeszcze lepiej!

Drugi naczelnik wydziału wrócił do swojej pracy.

U Fangrata, przy marmurowym stoliku, siedzi naprzeciw siebie dwóch panów: pewien kupiec hurtowy i były dyrektor bardzo wielkiego przedsiębiorstwa. Rozmowa zesłała na temat t. zw. kryzysu Dyrektora był ostatnio zagranicą, w Skandynawji, i stwierdził, że tam nastąpiła już poprawa. Rozmówca jego, przepadający za gorącymi dysputami, nie dał mu dokończyć i zaczął z żywą gestykulacją:

— Naturalnie, proszę pana, co innego kryzys w Danji, a co innego u nas. Uzmysliw sobie to panu na przykładzie. Wyobraźmy sobie, że pan ma sto ubrań, pięćset koszul i t. d., a ja mam jedno ubranie, pięć koszul i t. d.

Ruch statków w porcie gdyńskim

W ciągu pierwszych pięciu miesięcy r. b. zawinęło do portu gdyńskiego ogółem 1589 statków ogólnej pojemności 1 199 100 tonn. Statki te przywoziły 288.000 tonn ładunków, ponadto zaś przyjechało na nich 1.703 pasażerów.

W tym samym okresie czasu wyszło z portu gdyńskiego ogółem 1572 statków ogólnej pojemności 1 200 600 tonn. Na statkach tych wyjechało 1.886 pasażerów, ponadto zaś wywoziły one 1.863.400 tonn ładunków, w tem 1.643.400 tonn węgla, 47.700 tonn cukru, oraz 20.000 tonn bekonów i wędlin.

SPORT

Ciężka atletyka

Zawody zapaśnicze urządzone przez klub atl. sport. „Zbyszko“ z drużyną „Sokola“ przyniosły zwycięstwo drużynie „Zbyszka“ w stosunku 10 do 14 pkt. (według nowej punktacji). Wyniki techniczne: kogucia: Łakomy (S) i Skonewski (Zb) zwycięża na pkt. Łakomy; piorkowa: Jachimski (S) i Rospleszcz (Zb) wygrywa Rospleszcz w min. 11; lekka: Głowacki (S) i Pawlicki (Zb) pokonał Pawlicki w 8.30 min.; półśredn.: Rochowski (S) i Gorzan (Zb) triumfuje Gorzan na pkt.; średnia: Praczyk (S) wygrywa w o.; półciężka: Rutka (S) zwycięża Wencia (Zb) na pkt.; Rutka (S) w ciężkiej bije Gąsowskiego (Zb)

Lekka atletyka

Nurmi startował w Estonii. W Tallinie odbyły się międzynarodowe zawody z udziałem wybitnych lekkoatletów fińskich. Estoński związek zgodził się również na start Nurmi, mimo zastrzeżeń Międzynarodowej Federacji Lekkoatletycznej. Nurmi na 5 tys. m zajął pierwsze miejsce, osiągając stosunkowo stały czas 15:12 sek. (PAT)

W Antwerpii odbyły się doroczne międzynarodowe zawody z udziałem Anglików, Finnów, Belgów, Niemców i Włochów. Wyniki osiągnięto bardzo dobre. Na 100 m zwyciężył Anglik Radby w 11 s. Na 400 m przez pł. sensacją była kleska lorda Burghleya, który zajął drugie miejsce za Facellim (53,6 se.) Na 5 tys. m wygrał Lehtinen, osiągając czas 14:41,2. W dysku Kotkas uzyskał 48,47 m. W skoku w wyż również Finn Perasillo miał wspaniały wynik 195. Węgier Bodossy skoczył 195, ale odpadł w rozgrywce. Poza tem zwyciężyli: w oszczepie: Stuck (Niemcy) 65,91; w kuli Stöck 14,04, w skoku w dal — Tolamo — 680; na 200 m Schimshaw 22,6; na 1500 m Lovelock 3:59,6; na 800 m Gutteridge 1:57,8. W ogólnej punktacji wygrali Anglicy 34 pkt. przed Finnami — 24 pkt. (PAT)

Mistrzostwa Pozn. okręgu SMP odbędą się 1 lipca o godz. 18 i 2 lipca o godz. 14 na boisku „ośrodku“ przy ul. Marcelesińskiej. Program przewiduje 2 grupy: „B“ młodzików, „A“ starszych. Zgłoszenia zawodni-

ków przyjmuje się w sekretariacie okręgu Plac Nowomiejski 5.

Motocyklizm

Wyścigi o „Złoty kask“ organizowane corocznie przez „Unję“, odbędą się w niedzielę na torze w Ławicy. Organizatorzy są w pertraktacjach z najlepszymi kierowcami, których najprawdopodobniej w komplecie podziwiać będziemy w zmaganiach o tą symboliczną dla motocyklisty nagrodę. Tegoroczne wyścigi mają być próbą dla organizatorów i publiczności czy już w następnym roku będzie można je posunąć do rzędu międzynarodowych.

Piłka nożna

Czwartkowe spotkania o mistrzostwo kl. A zapowiadają kilka niezwykle ciekawych rozgrywek, nabierających coraz większego znaczenia, ze względu na zbliżający się koniec zaciętych walk o palmę pierwszeństwa. Do najbardziej emocjonujących w Poznaniu należąć będzie niewątpliwie mecz dwóch czołowych zespołów — „Sokola“ i „Ligi“ o godz. 11 na boisku tej ostatniej w Dębcu. Obie drużyny są równe, a ponieważ „Liga“ gra na wasnem boisku, ma pewien plus; z drugiej strony jednak znana ambicja, ofiarność i doskonała zespołowa akcja sokolej „jednostki“ może przechylić szalę na swoje stronę. — Na boisku „HCP“ o godz. 10.30 spotykają się gospodarze z „Ostrovia“; powinni oni zwyciężyć, jednak „Ostrovia“ jest zespołem, którego nie wolno lekceważyć, gdyż można łatwo odpokutować taką lekkomyślność. — Ponadto gra jeszcze „Olimpia“ z „Legią“. — W Ostrowie o godz. 16 spotyka się „Warta“ z miejscowym „OKS“; gospodarze będą chcieli niewątpliwie zrehabilitować się po niedzielnej wysokiej przegranej. — W Lesznie o godz. 15 grają „Polonia“ i „Stella“; zapowiada się zacięta walka, bowiem idzie o utrzymanie się w czołowej klasie okręgu.

Heljasz zapowiada pobicie rekordu światowego w kuli

Jak już informowaliśmy, w nadchodzącą niedzielę, dnia 2 lipca, odbędą się w Bydgoszczy lekkoatletyczne mistrzostwa Polski, które na Stadionie Miejskim zgromadzą elitę sportową całego kraju. Największą liczbę zawodników przysyła Poznań, bo aż 35, z czego sama „Warta“ aż 25. Z Poznania przyjeżdża Heljasz, który w ramach zawodów podejmie się pobicia rekordu światowego kula.

Impreza sportowa zapowiada się w Bydgoszczy jako wielkie święto. Przewidziany jest przyjazd licznych gości zamiejscowych.

Niedzielne spotkanie rewanżowe bydgoskich klubów bokserkich „Astorja“ — „Polonia“ zakończyło się zwycięstwem tej pierwszej w stosunku 13:3. „Astorja“ posiada w swem gronie narybek dobrze zapowiadających się bokserów, którzy mają ambicję wygranej. „Polonia“ słabsza, chociaż przez dłuższą pracę może wyrównać braki i stać się groźnym przeciwnikiem.

Prosimy nie odkładać

„Kurjera Poznańskiego“

przed przejrzaniem ogłoszeń „drobnych“

Zainteresują Cię one z korzyścią dla Ciebie!

RADJO

Środa, dnia 28 czerwca 1933 r.

Poznań (335 m) godz. 12.25 (Warszawa); godzina 13.05 koncert z płyt z uwzględnieniem tematów morskich; godzina 15.00 nadanie sygnału z Warszawy; na całą Polskę jako pobudkę dla uczczenia poległych w obronie granic zachodnich Polski — przez syreny fabryk, gwizd lokomotyw, statków itp. oraz minutowe wstrzymanie ruchu ulicznego; (tr. przez megafony); godz. 18.35 tematy morskie w poezji polskiej — wygl. p. dr. Wanda Brzeska; godz. 18.50 płyty gramof. (pieśni morskie); godz. 19.00 przegląd wydawnictw najnowszych z tematyką morską — wygl. p. dr. Z. Kosidowski; godz. 19.35 koncert z płyt gramofonowych (pieśni morskie); godzina 19.40 poeci poznańscy — mozu (recytacje art. dram. Władysława Brackiego); godz. 20.00 koncert ze Lwowa; godz. 20.40 (W); godz. 21.50 tr. capstrzyku z Gdyni; godzina 22.20 odczyt w języku angielskim o polskim morzu (tr. z Warszawy); godz. 22.50 koncert orkiestry marynarki wojennej (tr. z Gdyni).

Warszawa (1412 m) godz. 7.00 audycja poranna; godz. 12.05 muzyka symf. (płyty); godz. 12.25 codz. przegląd prasy polskiej; godz. 14.55 pieśni polskie p. Maszyńskiego; godz. 15.15 arje w wyk. M. Saleckiego (płyty); godz. 16.00 muzyka z Ciechocinka; godz. 16.55 „Dokąd jechać i jak się urządzić?“, g. 17.00 pogadanka aktualna; godzina 17.15 koncert solistów; wyk.: L. Piłżemska-Morawska (msopran), Z. Protasiewicz (baryton); godz. 18.15 odczyt z cyklu „Sport i wychowanie fizyczne“ pt. „Kobieta, sport i turystyka“; godz. 18.35 koncert kameralny; wyk.: L. Bankierówna (fort.), Z. Roesner (skrzypce) i K. Moszkowski (skrzypce); godz. 19.40 kwadrans poetycki: „Recytacje wierszy morskich“; godz. 20.00 muzyka lekka ze Lwowa; godzina 20.50 skrzynka pocztowa rolnicza, omówi inż. W. Tarkowski; godz. 21.00 recital fortep. J. Turczńskiego; godz. 21.50 capstrzyk z Gdyni; godz. 22.20 odczyt w języku angielskim o polskim morzu — wygl. red. M. Goryński; godz. 22.35 wiadom. sport.; godz. 22.50 koncert w wyk. ork. marynarki wojennej z Gdyni.

Programy zagraniczne: Budapeszt (550 m) 18.15 muzyka lekka, 19.15 wykład, 20.00 wieczór tańca; **Praga (489 m)** 21.05 muzyka oratoryjna; **Rzym (441 m)** 20.45 „Dafni“ op. G. Mulé; **Wiedeń (517 m)** 19.05 muzyka operowa.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Wolny Cech Krawiecki** odbędzie dzisiaj swe zebranie plenarne o godz. 20 na salce Domu Rzemieślniczego.
— **Sekcja Młodzieży Tow. św. Władysława Poznań-Wilda.** Schadzka odbędzie się we wtorek 27 bm. o zwykłej porze w salce posiedzeń przy Dolnej Wildzie 71.
— **Tow. kształcącej się Młodzieży pod wezw. św. Antoniego Poznań - Wilda.** — Zbiórka odbędzie się w środę, 28 bm., a nie w czwartek. W niedzielę, 2 lipca urządzamy wycieczkę do Kiekrza. Zbiórka o godz. 6 rano przy ul. Przemysłowej i św. Czesława, skąd wymarsz do kościoła św. Florjana i Serca Jezusa na Jeżycach.
— **Tow. Uczestn. Powst. Zamek III.** — Zbiórka członków w czwartek o godz. 9,15 rano na pl. Bernardyńskim. Udział wszystkich członków konieczny.
— **Męski Chór przy kościele OO. Jezuitów w Poznaniu.** W piątek, 30 bm. odbędzie się na salce Marianum o godz. 20 nadzwyczajne walne zebranie chóru.
— **Komitet Tow. dzielnic Łazarz-Górczyn** urządza 29 bm. wycieczkę parostatkami do Radojewa. Wyjazd z Poznania o godz. 8 rano. Koszta przejazdu 1,25 zł od osoby w obie strony.
— **Zbiórka członków Związku Tow. Uczestn. Powst. Wlkp. 1918-19** w dniu 29 bm. o godz. 9,15 przy pl. Bernardyńskim, celem wzięcia udziału w obchodzie uroczystości „Święta Morza“.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:
Na pomnik Serca Jezusowego: B. Szczęsna z podziękowaniem św. Teresce od Dz. Jezus za uzdrowienie dziecka 3 zł. Razem z poprzednio pokwitowanymi 117,10 złotych.
Dnia 24 bm. wypłaciliśmy złożone w naszej administracji składki:
Na Dom Sierot na Śródcie: Siostrze Stanisławie 37 zł.
Na Tow. Kolonji Wakacyjnej „Stella“: Kasie tow. 32,50 zł.
Na Polski Czerwony Krzyż: Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi Okręg Wlkp. 34,50 zł.
Na L. O. P. P.: Komitetowi Miejskiemu L. O. P. P. 17 zł.
Na Tow. „Caritas“ przy kościele św. Marcina: Kasie Kościelnej 6,40 zł.
Na ociemniałych żołnierzy: Polskiemu Czerw. Krzyżowi Okręg Wlkp. 76 zł.
Na kościoł w Winarach: Kasie parafjalnej 23 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leńniewicza w Poznaniu.

W niedzielę, dnia 25 czerwca 1933 r. zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa i najtroskliwsza mateczka, teściowa, babka i bratowa, ś. p.

z Werchanów

Anna Arendtowa

przeżywszy lat 78.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 29 bm., o godz. 17,30 ze Zakładu św. Józefa, na cmentarz św. Marcina przy ul. Bukowskiej. Na smutny ten obrzęd zapraszają Krewnych i Znajomych

w głębokim żalu pogrążeni córki, zięciowie i wnuki.

Poznań, Wronki, Sambor (Małopolska), Gniezno, Sopoty.

Półwiejska 12.

Osobnych wiadomości nie wysyła się.

zg 19 224

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszej nieodżałowanej córki, żony i siostry, ś. p.

Barbary z Woyniewiczów Jaskólskiej

odbędzie się

msza św. żałobna

w kościele Farnym, dnia 28. b. m., o godz. 8-ej. O czem zawiadamia

rodzina.

zg 19 220

2 SKŁADY od zaraz do wynajęcia

jeden przy ulicy Wielkiej 1 narożnik ul. Żydowskiej, drugi przy ul. Żydowskiej 36. Zgłoszenia przyjmuje od 2-3 po południu

K. LODI, Poznań, św. Marcin 33.

M. Polytech. Institut, Paris

Stud. inż. „In Absentia“ (drogą korespond.), 2 lata (krócej dla kandyd. ze specj. przygotow. (Wydziały: budowa samolotów, samolotów, elektr., żelazo-beton., centralne ogrzew. Regulamin i program: Sekret. (dept. K. P.) I. M. P. 38, Rue Hallé, Paris 14 e. Tg 1328

Pianino Steinway and Sons

korzystnie na sprzedaż Stroma 27, m. 8. zg 19 222

Komunikacja autobusowa

na linii

Poznań — Tarnowo Podgórne — Bytyń — Pniewy — Lwówek

Rozkład jazdy na lato 1933 roku; ważny od 25 czerwca

6,30	12,30	15,25	18,50	Włówek	— km	4,10	15,15	18,05	21,30	1,00
6,45	12,50	15,45	19,10	Pniewy	9 km	8,47	14,57	17,45	21,10	0,40
7,30	13,30	16,25	19,48	Bytyń	27 km	8,09	14,15	17,10	20,30	0,05
7,55	14,00	16,55	20,20	Tarnowo Podg	40 km	7,42	13,42	16,45	20,05	23,42
8,40	14,45	17,40	21,00	Poznań	58 km	7,00	13,00	16,00	19,25	23,00

* Kursuje tylko w dni robocze.

** Kursuje tylko w niedziele i święta.

Powyższe wozy przewożą urzędowe przesyłki pocztowe, co wyraźnie świadczy o wysokim poziomie komunikacyjnym.

Postoje w Poznaniu: na dworcu autobusowym przy placu Długoskiego oraz na narożniku ul. Dąbrowskiego i ul. Polnej. zg 19 229

W poniedziałek, dnia 26 czerwca 1933 r. zasnął w Bogu po krótkich a ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż i najtroskliwszy ojciec, ś. p.

Józef Cieślewicz

przeżywszy lat 59. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 29. b. m., o godzinie 5 po południu z domu żałoby na cmentarz parafjalny Msza św. nazajutrz, o godz. 6,30 w Mosinie.

W ciężkim smutku pogrążeni

żona i syn.

ng 10 602

Mosina, Gdańsk.

Osobnych wiadomości nie wysyła się.

A. Koszewski

Stary Rynek 61

sprzedaje najtaniej

- Łózka metalowe
- Leżaki — Hamaki
- Meble ogrodowe
- Wanny do prania
- Kociołki do bielizny
- Wanny kąpielowe
- Bidety
- Nasładowki
- Polewaczki
- Lodownie

Pg 10 097-20,84

Meble

Sypialnie kompl. deb. od 295.—
Jadalnie szperowane 310.—
Gabinety 290.—
Fabryka Mebli,
Rynek Śródecki, tel 55 496

W środę, 28
czerwca b. r.
tradycyjne

WIANKI

NAD BRZEGIEM WARTY
OBOK SZELAĞA.

Początek o godz. 21 dz 11 419/20
Przedprzedaż biletów w Biurze Ogłoszeń „PAR” — ALEJE MARCINKOWSKIEGO 11.

CZUWAJ i pamiętaj
polski **HARCERZU**

„GOPLANA” Fabryka Czekolady

pomyślała o Tobie i wypuściła świetną
czekoladę Pg 11 341-25.32

„**HARCERSKA**”

po cenie 30 groszy za tabliczkę.

UPORCZYWE ZAPARCIE
zaburzenia żołądkowe i przewodu pokarmowego,
ucisk w żołądku, niestrawność, mdłości,
obstrukcje, leczy
ZIOŁA Z GÓR HARCUCI D-ra LAUERA,
wywołując łagodne i bezbolesne wypróżnienie
Cena pud. zł. 1.50, podw. pud. zł. 2.50.
Żądać w aptekach i składach aptecznych.

ng 10 148

Noże i widele

Łyżki, łyżeczki
Młynki do kawy
Żelazka do prasowania
Garńki aluminiowe
Wagi kuchenne
Wanny do prania
Łózka żelazne
Karnisze do okien
poleca korzystnie
JAN DEIERLING
skład żelaza
Poznań, Szkolna 3.
Tel. 35-18 i 35-43
Pg 11 428-26 20

Sypialnie

kuchnie kupisz z pierwszej ręki
najtaniej Rybaki 15. zd 38 041

Bardzo staniały

anodówki. Jeszcze zwiększona pojemność! Jeszcze doskonalsza technika produkcji. **Fabryka ogni Mat, Poznań, Składowa 5/7.** dz 3 637

Co. 28/33. **POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE.** Co do majątku **Bernarda Brandisa, posiadziciela** ziemskiego w Krześlicach, powiat poznański wdraża się z dniem dzisiejszym t. j. z dniem 7 czerwca 1933 r., o godz. 12 w południu, postępowanie upadłościowe, ponieważ wierzyciel Bank Kwilecki Potocki i S-ka w Poznaniu uwiarygodnił, że przysługuje mu od dłużnika wierzytelność na około 49 496.41 złotych z odsetkami a dłużnik nie zaprzeczył swej niewypłacalności. (§ 105 ust. 1 i 2 ust. upadł.). Zarządca masy upadłościowej mianuje się Sylwestra Deglera z Węglewa, pow. Poznań. Wierzytelności należy zgłaszać w sądzie najpóźniej do dnia 16 sierpnia 1933 r. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestji, wymienionych w § 133 ustawy o upadłości, wyznacza się w niżej podpisanym Sądzie termin na dzień **7 lipca 1933 r., o godz. 11 przed południem**, zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności **termin na dzień 13 października 1933 r., o godz. 11 przed poł.** Wszystkich, którzy posiadają jakiegokolwiek rzeczy należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nawet poleca się im, by najdalej do dnia 16 sierpnia 1933 r. donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać zaspokojenia odrębnego z owych rzeczy. **Sąd Grodzki w Pobiedziskach.** ng 10 096

TANIO dz 3 737

Dopóki zapas starczy **1a LAKIER PODŁOGOWY**
puszka 2 kg tylko **4,95 zł.**
DROGERJA WARSZAWSKA
Poznań, 27 Grudnia 11.

UCHWAŁA. W sprawie upadłościowej nad majątkiem **Poznańskiego Laboratorium Chemicznego T. z o. o. Poznań,** Słowackiego 40 w miejsce zawiadawcy masy adwokata Tadeusza Pniewskiego, który swój urząd złożył mianuje się zawiadawcą masy **Stefana Pieczyńskiego z Poznania, ul. Waly Jagiełły 3.** Do powzięcia uchwały czy mianowany zawiadawca ma pozostać ewent. celem wyboru nowego zawiadawcy oraz celem odebrania rachunku końcowego od byłego zawiadawcy zwołuje się zebranie wierzycieli na dzień **10 sierpnia 1933 r.,** godz. 10 w gmachu tutejszego Sądu, pokój 29. **Poznań, dnia 17 czerwca 1933. Sąd Grodzki.** ng 10 095

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1 SPRZEDAŻE

Szyny

wszelkiego gatunku sprzedaje pod
budowę Marsz. Focha 225 tele-
fon 71-93. zdg 37 722

Rowery

pierwszorządnych marek od zł
180 odpowiedzianym finansowo
również ratami. Rymkiewicz
Wielkie Garbary 9. dz 3632

Meble

najtaniej **A. Baranowski**
Poznań, Podgórna 13.
Pg 11 193-23.59

Mam do oddania

około 100 sadków od 20 do 40 ltr.,
około 80 sadków od 45 do 80 ltr.,
około 10 sadków od 120 do 145 ltr.,
około 30 sadków od 250 do 350
litr., około 10 sadków od 500 do
600 ltr. Zgłoszenia z podaniem
ceny do Administracji Kurjera
Poznań. zdg 38 120

Motor elektryczny

35 PS. 440 Volt prąd stały A. E.
C. nowy — tylko 1/2 roku w uży-
ciu — bardzo korzystnie sprze-
dam. Józef Dziabasowski i S-ka
Poznań ul. Przemysłowa 35
zdg 37 365

Fabryka

„Bezana Śniegu”, kompletne urza-
dzenie, wielkie zyski tanio sprze-
dam. Zawodny, Hotel Polonia,
zdg 37 764

Sprzedaje

kupuje meble, maszyny, inne rze-
czy. Dom Komisowy Podgórna 2.
Pg 10 880-10.53

Okazjal

Piękna willa murowana, nowa
pod Krakowem, 5 pokoi kuchnia,
weranda, morga ogrodu owoc-
owego i warzywnego oraz 6 morg
pola ornego, średniej klasy —
wszystko obsadzane i obsiane. Za-
budowania gospodarcze: stodoła,
stajnie murowane kryte dachówką
w dobrym stanie. Okazyjnie z
powodu wyjazdu, Gotówka za zł
28 000. Zgłoszenia reflektantów
pisemnie Kraków, „Ruch”, Szcze-
pańska, pod „B. T.” ng 10 592

Skład żelaza

materiałów budowlanych okolicy
Poznania sprzedam 1800 Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 294

Dom!

Handel zboża, nawozów sztucz-
nych opatu, materiałów bud-
owlanych sprzedam tanio lub wy-
dzierżawie. Egzystencja pewna!
Bliisko Poznania. Posrednicy wy-
kluczeni! Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 38 295

Okno

wystawne — (szkło kryształowe
2 00x1.33 m) z drzwiami i szalu-
zją zaraz sprzedam. E. Koniecz-
ny Srodka 7. zdg 38 360

Stylowe meble

jak nowe jadalnia, salon, sypial-
nie odpowiednie pensjonat mie-
skaniem bez kompletnej, nader
korzystnie. Telefon 62-92 od 10.
Pg 11 422-55.318

Kolonjalka

najlepsza przy Focha na sprze-
daz (klijentela tylko gotówkowa).
Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 331

Klubowy

garnitur, kanapy Wrocławska
18. m. 2. zdg 38 575

Samochód

limuzyna „Citroen” szóstka jak
nowa, korzystnie. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdg 38 626

Samochód

limuzyna jak nowa, czteroso-
bowa, zamienić na otwarte „For-
da” „Chevrolet” lub sprzedam.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 621

Kajak

2 osobowy z wiosłami korzystnie.
Wujec Gajowa 6
Pg 11 425-55.304

Rower

pełnowyposażony sprzedam. Cmen-
tanz Jeżycki, Majewicz, zdg 38 334

Szory

para używanych. Krüger, Wier-
zbicie 29. zdg 3 8225

Centralne

ogrzewanie większy kompleks —
sprzedam. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 38 342

Parcele

budowlane, bez długów hipotecz-
nych Rataje. Właściciel Małe
Garbary 11, mieszkanie 13.
zdg 38 350

Ogrody — Restauracje

Pensjonaty — Zakłady
najtańsze ceny tylko wprost Hurto-
wnia Poncelany Wroniecka 24
(podwórce) zdg 38 228

Domek

3-ubikacyjny wydzierżawie lub
sprzedam. Teczowa 30 (Lazarz).
5-8 wieczorem. zdg 38 276

Wózek

dziesięć, ładny. Wierzbicie 10,
mieszkanie 3. zdg 38 307

Gospodarstwo

ze względu starości w powiecie
szamotulskim na sprzedaż 34 m.
pola łąki i lasu żywym i mart-
wym inwentarzem, cena 10 000 zł.
zadatkim 6 000. Oferty Kurjer
Poznański zdg 38 313

Dobra lokata kapitału!

Dom o 8 ubikacjach (salka) na-
dający się na restaurację rze-
źnictwo (urządzenie), skład kolo-
nialny, w środku duży wsi ko-
soidalny, z zabudowaniem gospo-
darczym na sprzedaż. Probstowo
Cielcza, poczta Mieszków,
dzg 3 804

Parcela

600 mkw. przy Solaczu korzyst-
nie. Romana Szymańskiego 2,
mieszkanie 5. zdg 38 401

Harmonjum

1 1/2 głosowe o silnym organowym
głosie sprzedam. Cena 500 zł. —
Wiadomość: „Harmonjum” —
Osiek koło Oświecimia.
zdg 38 523

Dom

dwumieszkanowy ogrodem 8 000
Poznań. Zgłoszenia Soltysiak,
Prusa 18. zdg 38 480

Szafy

tanio sprzedam. Trzeciego Maja
6, m. 11. zdg 38 444

Bernardyny

szczeniaki sprzedam. Sw. Marcin
62, mieszkanie 12. zdg 38 434

Okazja

kupna różnego obuwia za bezcen
jeszcze kilka dni z powodu likwi-
dacji. (Regaly tani). Skład obu-
wia. Chwaliszewo 89. zdg 38 526

Walizy 1,50 — Torebki

**damskie 85 groszy — Pa-
rasole płozowe**
Czysty Poznań Szkolna 11.
Pr 11 251 2-24 33/4

Domek

nowy słoneczne położenie, sześciop-
okojowy weranda oficyna szopa,
elektryczność. korzystnie sprze-
dam. „Domek” Agencja Oredow-
nika Wielkopolskiego, Wronki,
ng 10 589

Rower

damski używany lub kwit lom-
bardowy kupie. Spieszne zgłosze-
nia pod J. D do Oredownika
Wielkopolskiego ng 10 583

Skład

cukierków win tytoniu zaraz
sprzedam. Adres Kurjer Pozn.
zdg 38 055

Hipoteka

2 500 zł 10% pierwsze miejsce na
wartości 10 000 do odstąpienia —
damno. — Koźlicki Wronki,
ng 10 581

Dom

piekarnia, miasto zaraz sprzeda
6 500. Zgłoszenia Leon Janczew-
ski. Kazimierz powiat Szamo-
tuły. zdg 37 992/3

Parcele

Poznań, okolicę likwidując —
sprzedam właściciel. Aleje Mar-
cinkowskiego 5, mieszkanie 8.
zdg 38 612/3

Maszynę

do szycia „Singer” sprzedam. —
Wrocławska 22, 4. zdg 38 496

Młyn wodnoturbinowy

stałym dopływem 120 przemiata,
osmiopokojowy dom, 60 ziemi
pełnym inwentarzem okazjnie
tanio sprzedam. Zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdg 38 495

Drogerja

z składem kolonijalnym na ruch-
liwej wiosce na sprzedaż. Zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
pod zdg 38 518

Skład kapeluszy

centrum, długoletnia egzystencja
tanio. Oferty „Biuro Agrarne”,
plac Wolności 9 I. zdg 38 511

Skład

bielizny, centrum. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 38 422

Wilczki

6 tygodniowe czyste rasy po 10
zł. Leitgeber, Puszczykowsko nr.
40. rg 7761

Kasy „National”

dobrze utrzymane sprzedam oka-
zyjnie Nowy Dom Komisowy nr.
Woźna 16. rg 7750

Sypialnia 290.—

jasny dąb, dobrze utrzymana —
jednosobowa, lustrami, marmur
Nowy Dom Komisowy, Woźna 16,
rg 7749

Zegar

Beckera stojący zupełnie nowy
sprzedam. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 38 553

Harmonjum

8 rej domowe, Patrona Jackow-
skiego 30, m 17. zdg 38 410

Żyrandol

do stołowego, Przecznicza 2, m. 4,
zdg 38 570

Sprzedam

aparaturę fotograficzną 9 x 12 mo-
del Gage, nowy. Chwaliszewo 18,
m. 25. zdg 38 567

5 KUPNA

Kupiny

500 metr. szyn waskotorowych,
wys. 85 mm z łazami i hakami
bez żadnych podskoków. Oferty
podaniem ceny nadsyłać Kurjer
Poznański; zdg 37 904

Willk

5-8 pokoi z dobrą komunikacją,
ogródkiem, weranda lub tarasem
lub balkonem elektr. światłem,
łazienka, kupie. Oferty z poda-
niem rocznego dochodu czyszu,
wysokości ceny i potrzebnej
wpłaty Kurjer Poznański
zdg 37 546

Dynamo

110 volt, ewent. 100 amper kupi.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 285

Rower

meski mało używany kupie. Zgło-
szenia pod zdg 38 309 do Kurjera
Poznańskiego.

Wiatrówek

kupie. Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 299

Dywan

używany w dobrym stanie kupie
rozmiar 250x300 Oferty Kurjer
Poznański zdg 38 398

Kupie

używana dachówkarke (maszynę
do wyrobu dachówek cemento-
wych) Karpówce. Oferty Kurjer
Poznański dz 3842

Zderzaki

do samochodu w dobrym stanie
oraz felce do kół limuzyny
Chevrolet 6 cyl. kupie. Subera,
Waly Jagiełły 20. zdg 38 525

Plankę

(budkę) dobrze utrzymana kupie.
Zgłoszenia z ceną do Kurjera
Poznańskiego ng 19 611

Dom

z piekarnią w ruchliwym mieście
powiatowym kupie. Oferty do
Kurjera Poznańskiego ng 10 605

Do

zakładu fryzjerskiego kupie mi-
skie do mycia głowy z oparciem,
aparaturę do suszenia. Fryzjer Ga-
siorowski 10. zdg 38 638

Bilard

Franc. z przyborami, Przemysło-
wa 29, mieszkanie 11.
zdg 38 618

Maszynę

damską używaną starszą kupie. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 616

Motocykl

przyczepka 500. Mindyktowska,
Żydowska 33. zdg 38 615

6 KAMIENICE

Willa

6 ubikacji z ogrodem w Puszczy-
kowie do sprzedania. — Adres
wskaże Kurjer Poznański
zdg 38 320

Kamienice

lub willa w Poznaniu kupie. —
Oferty z dokładnym podaniem po-
daniem położenia i ceny do Ku-
rjera Poznańskiego zdg 38 291

Kamienice

komfortowa przed Rynkiem Wil-
deckim, dochód 9 200 sprzedam
75 000. Tomczak Wierzbicie 31.
zdg 38 304

Dom

czyszowy ogrodem kanalizacją,
naprzeciw ulicy Grunwaldzkiej
sprzedam 15 000, Tomczak, Wier-
zbicie 31. zdg 38 448

Kamienica

nowa, dochód 19 000, wpłaty 40 000
amortyzacji; 100 000, Małecki, Ry-
baki 20a. zdg 38 481

Dom

nowy, dzielnica Solacz, tramwa-
ju, sprzedam korzystnie. Wiado-
mość: Hoffmann, Urbanowska 7,
zdg 38 417

Kamienica

komfortowa dochód 12 000, cena
100 000, wpłata 70 000 Jaśkiewicz,

Trzypokojowe

łazienka, Łazarz, czynsz 60 — Dwupokojowe balkon, Jeżyce, 45. — Dwupokojowe, Wilda 40 zł. od gospodarza, wynajmie „Pawilon”, Marszałka Focha 15. zdg 38 514

2 pokoje kuchnia, łazienka, Osiedle Kostrzyńska, zdg 37 663/9

Pięciopokojowe Stroma 27, zdg 38 472

Mieszkanie pokój, kuchnia lepsze, roczna dzierżawa Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 423

Trzypokojowe komfortowe zaraz Wskaże Kurjer Poznański zdg 38 587

Dwupokojowe Teczowa 14, Zgłoszenia Młyńska 5. m. 2, zdg 38 533

6 pokojowe wolne I piętro blisko Parku Wilsona, gospodarz, Oferty Kurjer Pozn zdg 38 625

3 pokoje kuchnia umeblowane lub nie centrum I ptr. balkon, odstępnie za pożyczkę do 2000 zł lub czynsz zgóry 2 lata, Oferty Kurjer Pozn, zdg 38 606

1 pokój z kuchnią w pierwszorzednym domu od zaraz do wynajęcia, Zgłoszenia od 12 do 2. Matejki 4, mieszkanie 6, Pg 11 426-26.6

9 SZUKA MIESZK.

5 pokojowego mieszkania w śródmieściu od 15 lipca lub 1 sierpnia poszukuje wprost od gospodarza, Zgłoszenia „Par” Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 25 33 Pg 11 340-25 33

Kolejarz poszukuje pokoju kuchnia za miesięczną dzierżawą, Oferty Kurjer Poznański zdg 38 266

Poszukuje zaraz dwóch pokoi umeblowanych kuchnia łazienka, gaz, elektryczność, czynsz miesięczny, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 341

Pokoju kuchni od gospodarza okolica Jezyc, poszukuje czynsz pół roku zgóry, Oferty Kurjer Poznański zdg 38 357

Czteropokojowego komfortem I-II piętro poszukuje ewentl zamiana sześciopokojowego, Pośrednicy wykluczeni, Oferty Kurjer Pozn, zdg 37 916

Jednokokojowego kuchnia poszukuje bliżej śródmieścia Oferty Kurjer Poznański zdg 38 316

Urzędnik pokój kuchnia rok zgóry Oferty Kurjer Poznański zdg 38 252

Poszukuje mieszkania suterenu lub parter od gospodarza centrum, Oferty Kurjer Pozn, zdg 38 478

Jeżyce - Łazarz 2-3 pokojowego łazienka pewny płatnik ewtl. czynsz półroczny zgóry, Oferty Kurjer Pozn, zdg 38 438

Major emeryt pełna emerytura poszukuje od 1. 8. mieszkanie 3-4 pokój, komf. I, lub II, piętro wprost od gospodarza Czynsz miesięczny do 100 zł Oferty Kurjer Pozn, zdg 38 534

Mieszkanie 2-3 pokoi, poszukuje, Oferty Kurjer Pozn, zdg 38 554

Inwalida wojenny pokój kuchnia, ewtl partierstwo willy, Pośrednicy wykluczeni, Oferty Kurjer Pozn, zdg 38 550

3-4 pokojowego mieszkania Wałach, początek Jeżyc, czynsz zgóry, Adres Kurjer Pozn, zdg 38 408

11 POKOJE UMEBL.

Centrum frontowy dwom panom utrzymaniem lub bez, Piekary 3 mieszkanie 3 zdg 32 819

Urzędnik szuka współnika na pokój, Jezulka 1. m. 7, zdg 37 951

Pokój słoneczny, czysty, z elektryką do wynajęcia od 1 lipca, Wiadomość Aleje Marcinkowskiego 1. I III piętro, m. 8, zdg 38 174

Pokój panience (pian'em), Wojciecha 8. m. 5, zdg 38 172

Pokój ładny dla chłopców gimnazjalnych, dobre utrzymanie, opieka, Matejki 45 m. 7, zdg 38 168

Słoneczny utrzymaniem, Wały Zygmunta Augusta 1. m. 8, zdg 37 018

Pokoje 2 lub 3 z kuchnią zaraz, Matejki 60 mieszkanie 1, zdg 38 267

Dwa wynajme bardzo tanio wygod, Graniczna 1, mieszkanie 1, zdg 38 264

Frontowy umeblowany, Grobla 1 b. mieszkanie 8, zdg 82 263

Słoneczny czysty, 3 Maja 5 mieszkanie 13, zdg 38 335

Pokój z wygodami, z utrzymaniem tanio, Ogrodowa 18 mieszkanie 4, zdg 38 029

Lepszy pokój, Wrocławska 5 mieszkanie 5, zdg 38 343

Dwuosobowy jednoosobowy Focha 29, mieszkanie 7 blisko dworca, zdg 38 346

Niekrepujące 2 umeblowane razem osobno, Focha 47, skład cukierków, zdg 38 347

Św. Marcin 22, mieszkanie 8, zdg 38 340

Centrum pokój dobrze umeblowany klatki schodowej wynajmie 1. 7, Ratajczaka 27, mieszkanie 5, zdg 38 352

Przy dworcu Focha 27, front II, Sypniewska, zdg 38 356

Klatka schodowa, piec do gotowania — Marszałka Focha 15 a mieszkanie 8, zdg 38 358

Pokój Działynskich 1. m. 14 zdg 38 350

Pokoje 20. — i 15. —, Maleckiego 27, mieszkanie 6, zdg 38 288

Kraszewskiego 8 mieszkanie 21, słoneczny, zdg 38 287

Duży słoneczny pokój 1-2 osobowy dobrze umeblowany Kraszewskiego 4, mieszkanie 6, zdg 38 284

Przy dworcu słoneczny zaraz, Marszałka Focha 29 mieszkanie 6, zdg 38 268

Zupełnie niekrepujący u samotnej, Adres Kurjer Poznański zdg 38 272

Jasna 6/7, mieszkanie 6 jedno - dwuosobowy, słoneczny łazienka, zdg 38 282

Centrum elegancki słoneczny, balkonem, Mielżyńskiego 22, mieszkanie 7, I, piętro, zdg 38 283

Pokój wolny, Mostowa 37 mieszkanie 8, zdg 38 321

Marcina dwuosobowy, elektryczność 29, III, zdg 38 323

Niekrepujący Patrona Jackowskiego 35 II, prawo, zdg 38 290

Niekrepujący tanio, Czesława 10 a, mieszkanie 14, zdg 38 800

Jeden dwuosobowy, Marcinkowskiego 16 18, zdg 38 301

Ładny pokój dla 2 osób, Piekary 22/23, mieszkanie 26, zdg 38 315

Pokój Wielka 17, mieszkanie 14, zdg 38 246

Przecznica 3. I., dzwonić Poplińska, zdg 38 248

Pokój wynajme, Focha 30 mieszkanie 3, zdg 38 233

Niekrepujący czysty u samotnej, Maleckiego 26, mieszkanie 3, zdg 38 048

Pokój inteligentnej osobie wynajme, — Matejki 7, mieszkanie 9, zdg 37 996

Śródmieście elegancki, — Wały Jana III 11, mieszkanie 2, zdg 38 095

Ratajczaka 11 a, mieszkanie 92, zdg 38 150

Ratajczaka 19, m. 8, umeblowany, zdg 38 378

Klatka schodowa pokój dla inteligentnego, Wroniecka 6/8 m. 12, zdg 38 373

Inteligentowi dobrze umebl. Jackowskiego 30, mieszkanie 9, zdg 38 372

Słowackiego 33 m. 1, zdg 38 371

Pokój czysty, Półwiejska 38. I., mieszkanie 6, zdg 38 369

Pokój większy mniejszy, Gwarna 8 — 12, zdg 38 337

Pokoik Różana 12 m. 7, zdg 38 392

Świętokrzyski 3 — 12 dwuosobowe większy — mniejszy, zdg 38 388

Pokój Jasna 8, m. 3, zdg 38 387

Ladny balkonowy Wielkie Garbary 5, m. 9, zdg 38 380

Balkonowy Ratajczaka 11a mieszkanie 94 I, zdg 37 186

Pokoik dwuosobowy frontowy, elektr. niekrepujący, Przemysłowa 36, mieszkanie 7, zdg 38 475

Osobnem wejściem Mickiewicza 1. m. 4, zdg 38 460

Frontowy słoneczny jedno-, dwuosobowy, bezdzietne małżeństwo 1. 7, Półwiejska 5 m. 7, zdg 38 450

Małżeństw samotnym 1-2 Zupańskiego 18 — 8, zdg 38 458

Pokój Romana Szymańskiego 9 mieszkanie 11, zdg 38 456

Pokój Focha 35 m. 9, zdg 38 457

Centrum wygodny balkonowy utrzymanie dwom panikom 80. — Adres Kurjer Poznański zdg 38 455

Jedno- dwuosobowy Sympatyczny czysty, elektryczność, Romana Szymańskiego 8, m. 11, zdg 38 454

Dwuosobowy Śniadeckich 21 m. 5 zdg 38 451

Dwuosobowy Łakowa 21, m. 17 zdg 38 443

Grudnia 18 mieszkanie 8 pokój fortepianem, zdg 38 441

Pokój inteligentnym, Szyperka 3 m. 13, zdg 38 440

Zupełnie niekrepujący, Chwałiszewo 25 — m. 2, zdg 38 433

2 Panów na pokój przyjmie Św. Marcin 48 mieszkanie 17, zdg 38 487/8

Przyjezdny Półwiejska 33a, m. 13, zdg 38 497

Pokój Matejki 2, m. 2, zdg 38 494

Pokój elektryczność, pierwszego, później Zielona 1, parter prawo, zdg 38 493

Balkonowy Wierzbiciele 46 mieszkanie 6, zdg 38 492

Przechodni i osobny, Aleje Marcinkowskiego 1. 7, zdg 38 491

Frontowy parter, Św. Wojciech 8, m. 3, zdg 38 486

Balkonowy Wielkie Garbary 40 m. 6, zdg 38 473

Frontowy jeden lub dwuosobowy, utrzymaniem bez fortepian, telefon, — Rzeczypospolitej 4 m. 8, zdg 38 471

Pokój Śniadeckich 21, m. 1, zdg 38 470

Pokój panu zaraz, Św. Marcin 33, m. 8 zdg 38 465

Działynskich 8, m. 17, zdg 38 466

Jednosobowy dwuosobowy, Skryta 10, m. 1, zdg 38 467

Jasna wejście Zacisze 2, parter, elegancki panu, zdg 38 418

Pokój frontowy, elektryczność, urzędnicze u samotnej pani, Kraszewskiego 13, m. 7, zdg 38 566

Frontowy osobne wejście, łaźnie, panom, względnie małżeństwu, Dabrowskiego 64, m. 11 zdg 38 565

Duży używaniem kuchni, Dabrowskiego 33 — 8, zdg 38 564

Słoneczny elektryczność, Sienkiewicza 7, m. 10, zdg 38 579

Niekrepujący Łakowa 13, m. 5, zdg 38 578

Słowackiego 24. I. lewo, pokoje, zdg 38 562

Klatki schodowej, Plac Bernardyński 1, m. 5, zdg 38 561

Ładne panom, paniom inteligentnym utrzymaniem, obiady bez (włowa), Różana 4, m. 6 zdg 38 622

Półwiejska 2-6 (utrzymaniem) pianino, zdg 38 617

Przy Zamku dobrze umeblowany niekrepujący 1-2 osobowy, Wały Zygmunta Augusta 10a, mieszkanie 10, zdg 38 428

Elegancki pokój, Św. Wojciech 14/15 — mieszkanie 3, zdg 38 424

Pokój ładny, duży, z utrzymaniem, bez dla lepszego pana małżeństwa, z fortepianem, światłem elektrycznym, Marcina 5, mieszkanie 13, zdg 38 527

Plac Wolności 14 a. m. 10, dwu — jednoosobowe, słoneczne czyste, utrzymaniem, bez. — I, zdg 38 510

Frontowy panu, Dabrowskiego 44, m. 8, zdg 38 505

Większy i mniejszy tanio, Konopnickiej 8, II piętro, zdg 38 504

Niekrepujące jeden — dwuosobowe, Grudnia 10, m. 2, zdg 38 500

Kręta 6 wysoki, parter lewo, kulturalnym, zdg 38 421

Pokój osobne wejście, panom, paniom, Kwiatowa 11, m. 14, zdg 38 416

Małżeństwu Mostowa 4, m. 4, zdg 38 415

Pokój Marcina 39, 5, zdg 38 414

Pokój Szewska 9, m. 8, rg 7752

Próżny pokój Ostrowski, Plac Sapieżyński 8, rg 7748

Klatki schodowej, telefon, fortepian utrzymaniem, Marszałkowska 7a, I, zdg 38 423

Dwa niekrepujące klatki schodowej, — Male Garbary 4, Wawer, zdg 38 596

Wały Wazów 3a dobrze umeblowany, słoneczny elektryczność, II, piętro solidnej osobie, zdg 38 592

Pokój 1. 7, Ratajczaka 17 m. 11, zdg 38 589

Plac Wolności 9, 13, podwórze wprost, pokój jednoosobowy, dwuosobowy, wygodami zdg 38 584

Półwiejska 29, m. 3, jednemu — dwom, zdg 38 581

Pokoik 30 zł, Kręta 4, II, prawo, zdg 38 558

Niekrepujący z klatki Piekary 24 m. 2, zdg 38 552

Dwuosobowy i próżny z kuchnią, Romana Szymańskiego 2, m. 3, zdg 38 541

Czysty frontowy, elektryczność, Poplińskich 10, I., prawo, zdg 38 548

Niekrepujący utrzymaniem bez inteligentnemu, Ratajczaka 9, m. 8, zdg 38 542

1-2 łaźnie, gabinet meski sypialka, fortepian, Bukowska 9, m. 1, zdg 38 537

Pokój niekrepujący, Stroma 6, m. 16, zdg 38 412

Frontowy elegancki, telefon, łazienka, elektryczność 1. 7, Wrocławska 23/29 przy placu Świętokrzyskim, zdg 38 406

Pokój słoneczny, czysty, elektryczność, Szymańskiego 9, m. 8, zdg 38 404

Pokój 20. — Strzelecka 21, m. 7, zdg 38 405

Panne wspólny, Wielka 9 m. 8, zdg 38 403

Pokój z elektrycznością, 1-2 osobowy, Ul. Działynskich 10, m. 1, zdg 38 585

Pokój umeblowany, osobne wejście, oddam sympatycznej pani, Łakowa 19, m. 3, zdg 38 583

Pokój inteligentnym panom, Dabrowskiego 10, mieszkanie 15, zdg 38 581

Elegancki klatka schodowa, Telefon 60-75, zdg 38 563

Pokój w willy wolny od 1 7, Cicha 19, narożnik Wałów Leszczyńskiego, zdg 38 572

Przecznica 2, m. 4, zdg 38 571

Pokój Marcina 18, m. 3, zdg 38 569

Zupełnie niekrepujący panu, przyjezdny Kamtaka 1, II, prawo, zdg 38 568

12 SZUKA POKOJU

Komfortowego dużego pokoju w śródmieściu, Fredry, Jasna, Mickiewicza niekrepującego z telefonem łazienka od zaraz, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 260

Student poszukuje słonecznego pokoju niekrepującego centrum lub okolica Most Teatralnego. — Cena śniadaniem do 50. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 336

Pokoju niekrepującego dla przyjezdnego na doby Oferty Kurjer Poznański zdg 38 322

Dwuosobowy śródmieście, panów 40 zł. kawa, herbata, Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 393

Kto odda solidnemu panu skromnie umeblowany, niekrepujący pokój od 15-18 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 529

Inteligentna szuka pokoju za 25. — Oferty Kurjer Poznański zdg 38 462

Pokoju umeblowanego z telefonem na bisco poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdg 38 600

Skromnego pani — chłopczykiem, Cena Kurjer Poznański zdg 38 598

13 LOKALE

Składu wolnego na kolonijalke z mieszkaniami poszukuje, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 37 711

Skład przy parku Wilsona mieszkanie komfortowe na każdą branżę z urządzeniem kompletnym odstąpię, Karalus, Focha 25, zdg 38 281

2 ubikacje handlowe parter odłam, 3 Maja 6, drogeria zdg 38 439

Skład urzędzeniem tanio oddam, Wodna 7, m. 13 zdg 38 623/4

1-2 biuro, telefon, Aleje Marcinkowskiego 2, m. 1, zdg 38 490

Skład bławatów i towarów krótkich zaprowadzony z towarami lub bez przy najniższej ulicy do oddania, Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 38 608

Warsztatu 120 mkw. szukam, Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 607

14 DZIERŻAWY

Wydzierżawie od zaraz oberże, rzeźnictwo z sala do zabaw i ogrodem — duży ogród owocowy, warzywny i 30 morg roli, 20 km od Poznania, blisko stacji kolejowej, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 319

Dzierżawy spichrza lub stosownych ubikacji na wymiarne maki i handel węgla dużej wsi lub mieście poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdg 38 278/9

80-100 morg dzierżawy dobrej ziemi poszukuje, Oferty Kurjer Pozn. zdg 37 898/9

Młyna wodnego lub motorowego celem dzierżawy poszukuje, Oferty Guhr, Ostrów Pozn. ng 10 604

Skład i piekarnię z mieszkaniem zaraz wydzierżawie, Zgłoszenia Agencja gazet Kujawski, Srem, ng 10 601

15 LETNISKA I UZDROWISKA

Orłowo Morskie „Dom Kuracyjni” pierwszorzedny pensjonat w najładniejszym zakątku polskiego wybrzeża, własna plaża, pomost

Tanio
suknie, kostiumy płaszcze, garderobe dziecięca wykonuje Murawa. Wąły Jana III 10. m. 14. zd 38 601

W domu
czy na letnisku rodzina się bawi, mając aparat radiowy „Emka”, 3 lampowy już od 45. Anodówki: 60 w. 5.90. — 90 w. 7.90. — 100 w. 9.90. — 120 w. 11.90. — 150 w. 15.90. — Wysyłamy na całą Polskę za dołączeniem 1. — z „Emka”. Marian Włodarczyk, Zakłady Radiotechniczne i Fotograficzne. Gramofony, Płyty. Poznań, Wrocławska 30. telefon 36-83. Pz 11 418-25-38

23 OZENKI
Odpowiednią
dla siebie partię znajdzie każdy udający się do największego biura „Przyszłość” Ogrodowa 6. zdg 38 447

Kawaler
własny skład spoż. Poznań szuka panny do lat 27. Cel matrymonialny. Poważne oferty Kurjer Poznański zdg 38 434

Kawaler
lat 40, rzemieślnik pozna panna cośkolwiek majątku dla wspólnego dobra. Sprawa poważna. — Oferty Kurjer Poznań zdg 38 544

Inteligentny kupiec
z dobrej pozn. rodziny, lat 30, charakteru mienagannego, nawiąże korespondencję w celu matrymonialnym z panną do lat 27, uczciwa, religijna, również inteligentna. Pożądana majątek 6-8 tys. oraz skromna wyprawa. Pannie, pragnące sobie zapewnić miłe i szczęśliwe życie małżeńskie, racza się zgłosić narazie bez podania swego nazwiska do Kurjera Poznańskiego pod zdg 38 536

TEATRY

Poznań, wtorek, 27. 6.

TEATR POLSKI: Od dziś do czwartku włącznie „Moja siostra i ja” ostatnie trzy gościnne występy p. Marji Modzelewskiej

TEATR NOWY: Dziś — „Fräulein Doktor” po cenach najniższych.

Środa, 28. 6. „Fräulein Doktor” po cenach najniższych.

PRZEDSTAWIENIE NA WOLNEM POWIETRZU
Czwartek, o godz 8.30 wiecz. „Dziewica Orleańska” na placu Targów poznańskich obok Wieży Górnosławskiej. Ceny 1 zł i 2 zł.

Bydgoszcz, środa, 28. 6.

TEATR MIEJSKI: „Halo Ameryka” Wielka rewja w 2 częściach z występem Aleks. Suchcickiego.

Czwartek, 29. 6. Przedstawienie zawieszono.

KINA

Poznań, wtorek, 27. 6.

APOLLO: „Bezbożne dziewczę”.

AURORA: „Pat i Patachon, chłopcy do rzeczy”

COLOSSEUM: „Rod la Rocque jako szalony student”.

CORSO: „W tajdze Sybiru”.

MUZA: „Republika piratów”.

METROPOLIS: „Śmiech w piekle”.

ORZEL: „Zwycięstwo czarnego dżeka”.

ODEON: „Dziki Pola”.

RENAISSANCE: „Ludzie Bezdumni”.

ROXY: „Harrold Lloyd”.

SŁONCE: „Nagana”

SFINKS: „Usta zbyt czerwone”.

TECZA: „Zew Morza”

WILSONA: „Powrót do życia”.

CYRK = ZWIERZYNIEM HERGOTA w cyrku Olympia codzienne przedstawienia o 8.30.

Bydgoszcz, środa, 28. 6.

APOLLO: „Gdy kobieta jest piękna”.

BALTYK: Bohater Puszczy.

KRYSTAL: „Baby”.

REWJA: „Światło wielkiego miasta”.

SŁONCE: „Donowan”.

24 NAUKA

Pomocy
matematyce, łacinie 5 kl na liście sierpieni szuka urzędnik. — Oferty Kurjer Poznański zdg 38 379

25 MUZYKA

Pierwszorządny duet
z artystycznym śpiewem wolny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 269

Duet

potrzebny 2 dni tygodniowo do kawiarni. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego 13, cukiernia. zdg 38 277

Perkusista

bocznymi instrumentami (akordeon) saksofonista klawiszem. pierwszorzędni potrzebni zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 619

26 ROZRYWKA

Kino Renaissance
Od dziś „Ludzie Bezdumni” Pz 11 415-26-3

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Bona

I klasy muzyka szcycie, referencje kilkoletnie świadectwa szuka pracy. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 37 924

Rządca - gorzelnik

szesnastoletnia praktyka dobre świadectwa referencje, obecnie na posadzie. poszukuje posady zotatego ew. kawalera od 1. 8. 33. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 37 613

Dziewczyna

poszukuje posady z gotowaniem, do wszystkiego 1. 7. Kurjer Poznański zdg 38 137

Rolnik

żonaty, długoletnia wszechstronna praktyka w Poznaniu i Niemczech — Królestwie — energiczny, zamilowany dokładną znajomością uprawy ciężkiej ziemi, buraków cukrowych, hodowla karmazona, zawodowego weterynarja, przyjmie posadę od zaraz lub 10. 6. r. wymagania skromne. Agentura Kurjera Poznańskiego Bojanowo (Pozn), ng 10 598

Dziewczyna

do wszystkiego poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 261

Młodsza

dziewczyna szuka posady z gotowaniem do wszystkiego zaraz lub 1. 7. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 251

Poszukuję

pracy w charakterze pani do dzieci i wszelkich prac domowych zaraz również na wyjazd. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 253

Pomocnik

ogrodniczy poszukuje posady od zaraz lub później Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 38 293

Bufetowa

z dobrymi świadectwami poszukuje posady także na wyjazd. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 362

Sierota

nawskroś uczciwa chętna poszukuje posady 1. lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 328

Dla

mego rzadcy kawalera lat 32, którego mogę każdemu polecić i którego przebieg u mnie 2 lata, a z pewnego powodu chcę zmienić stanowisko, poszukuje posady na majątku od 1 lipca lub później. Łaskawe zgłoszenia uprasza J. Bnuszkiwicz Granowko poczta Tuzno powiat poznański. zdg 38 330

Służąca

szuka zaraz posady do wszystkiego z praniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 333

Dziewczyna

sumienna, znająca wszelką pracę w zakresie gospodarstwa wchodzić szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 345

Skromna

poszukuje posady na przedpol. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 351

Dziewczyna

uczciwa z gotowaniem i praniem z dobrymi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 355

Werkmistrz

ślusarski egzaminowany maszynista poszukuje posady werkmistrza lub maszynisty. Władysław Ślusarski, Oborniki, Obrzycka 15. zdg 38 292

Dziewczyna

uczciwa i czysta z dobrymi świadectwami i dobrem gotowaniem poszukuje stałej posady lub posługi od 1. 6. 1933. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 498

Szukam

dobrej stałej posady za złożeniem kaucji lub wypłaceniem 1000 zł zawód ślusarz-mechanik. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 499

Panienska

do dzieci poszukuje posady zaraz w lepszym domu. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 38 481

Sierota

poszukuje miejsca 1. 7. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 464

Małopolanka

uczciwa i pracowita i do wszelkich prac domowych z długoletnimi świadectwami poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 461

Nauczycielka

dyplom., wykształcenie gimn., kilka lat praktyki, dobre referencje, poszukuje posady na wieś. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 519

Panienska

lat 18, kochająca dzieci, poszukuje posady. Zna konwersacje francuska, niemiecka, robotki, cośkolwiek czyta. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 519

Gospoia

szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 528

Poszukuję

posady dobrymi świadectwami, dobrem gotowaniem lub jako pokojowa. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 513

Małopolanka

kochająca dzieci poszukuje posady także do wszystkich prac domowych, bez gotowania. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznań, zdg 38 507

Starsza

inteligentna, zaufana panna — praktyka dobrymi świadectwami poszukuje posady wychowawczyni. Zna szwec. — Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 509

Dziewczyna

młoda, silna szuka posady bez spania i bez jedzenia od 1. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 501

Poszukuję

posady do wszystkiego z cośkolwiek gotowaniem lub bez. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 419

Biuralistka

znająca książkowość pisanie na maszynie z dobrymi świadectwami poszukuje posady ewentualnie na majątku. Zgłoszenia Kurjer Poznań, zdg 38 413

Osoba

dobrej rodziny znajomości gospodarstwa domowego, sycia muzyki niemieckiej, początek francuski, przyjmie posadę wychowawczyni względnie wyrecytelki. Oferty Kurjer Poznański rg 7745

Ekspedjentka

poszukuje posady z kaucją. — Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 560

Dzielnia

fryzjerska zaraz potrzebna pensja 100 zł Wierzbicice 17. zdg 38 559

Dziewczyna

do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 545

Dziewczyna

poszukuje posady z gotowaniem do wszelkich prac domowej od zaraz lub od pierwszego z praniem. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 543

Polecam

gospodynie dworu probostwo, bony, Lewandowska, Aleje Marcinkowskiego 16. zdg 38 411

Poszukuję

posady gospodyni lub kucharki od 1. 7. miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 409

Młodsza

dziewczyna poszukuje posady przed lub do południa. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 582

Dziewczyna

dobrymi świadectwami, szuka posady do wszystkiego Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 577

Dziewczyna

młodsza uczciwa szuka posady do prac domowych zaraz Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 614

Dziewczyna

z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady zaraz Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 609

Służąca

szuka posady do dzieci z szyciem. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 289

Dziewczyna

pracowita kochająca dzieci z dobrymi świadectwami cośkolwiek gotowaniem szuka posady 1. 7. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 270

Służąca

z prowincji, skromna uczciwa cośkolwiek z gotowaniem poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 38 324

Nauczycielka

wychowawczyni z kilkunastoletnią praktyką poszukuje posady do dzieci od lat 3-10. Zgłoszenia uprasza Kurjer Poznański zdg 38 312

Służąca

do wszelkich prac z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 326

Młoda

dziewczyna poszukuje posady do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 279

Uczciwa

z dobrem świadectwem poleceniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 298

Posady

woźnego, stróża portiera lub do ryczeży w mylnie lub innym przedsiębiorstwie. Złożyć większą kaucję. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 38 303

Dziewczyna

dobrymi świadectwami poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 317

Dziewczyna

szuka posady do lekkich prac lub dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 242

Panienska

lat 21, była biuralistka szuka posady do towarzystwa lub lekarza do przyjęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 249

Dziewczyna

szuka posady od 1. do wszystkiego z gotowaniem lub posług. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 236

Dziewczyna

starsza wiejska z gotowaniem, dobre świadectwa szuka posady 1. 7. Piekary 3 m. 6. zdg 38 477

Dziewczyna

młoda, uczciwa pracowita poszukuje posady cośkolwiek gotowaniem lub do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 435

Prasowaczka

uczciwa, silna dobrymi poleceniami szuka posady zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdg 38 429

Nauczycielka

z dłuższą praktyką, kochająca dzieci oraz zamierzająca w swoim zawodzie poszukiwać posady. — Zgłoszenia Kurjer Poznań, zdg 38 368

Sierota

uczciwa, pracowita poszukuje posady do prac domowych do lepszej rodziny. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 400

Ogrodnik

lat 28, kawaler dobrze obezpany w swym zawodzie szuka posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 37 581/2

Starsza

inteligentna panna, dobrymi świadectwami poszukuje posady zarządczyni lub wyrecytelki. Zna dobra kuchnie zaprawy, szycie. Może zająć się chorą osobą lub dziećmi. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 896

Nauczycielka

starsza, dobrze polecona przysposabia do VII klasy dowsz, konwersacja francuska, niemiecka, angielska muzyka skromne wymagania. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 245

Panienska

ukończona Szkoła Wydziałowa poszukuje posady jako uczennica branży rzeźniczej lub innej. — Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 234

Poszukuję

składu próżnego delikatesów śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 385

Poszukuję

posady z gotowaniem od 1. religijnym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 381

Młoda

uczciwa kobieta poszukuje posady od 1. 7. Oferty Kurjer Poznań, zdg 38 175

Służąca

z samodzielnym gotowaniem, świadectwa dobre, szuka posady od 1. 7. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 604

Posługaczka

uczciwa, z gotowaniem szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 609

Dziewczyna

młodsza z lepszej rodziny dobrymi świadectwami szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 087

28 WOLNE MIEJSCA

Uczennice

o ile możności absolwentki Miejskiej Szkoły Handlowej poszukuje M. Malinowski. Największy specjalny magazyn konfekcji damskiej. Stary Rynek 57. zdg 37 999

2 dzielnich akwizytorów

narodowców od zaraz. Zgłoszenia we wtorek i w środe od 12 do 13 św. Marcina 65 („Awangarda”). zdg 38 314

Akwizytor

ogłoszeniowego zdolnego poszukuje poważne wydawnictwo. — Oferty szeregowe Kurjer Poznański zdg 38 327

Służąca

starsza do wszelkich prac domowych gotowaniem, dobre świadectwa, potrzebna, Staszica 17, mieszkanie 5. zdg 38 250

Posługa

doważnie chorej. Półwiejska 22, mieszkanie 17. zdg 38 254

Zastępcy

losowi otrzymają najkorzystniejsze warunki pracy „Kredyt” — Lwów, Kilińskiego 3. ng 10 388

Dziewczyna

z gotowaniem Reja 5 mieszka. 6. zdg 38 339

Panienska

inteligentna z dobrej rodziny, skromna, potrzebna do dziecka 2-letniego, najchętniej z prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 337

Krawcowa

w dom potrzebna zaraz. Zaremba Górna Wilda 51. zdg 38 338

Poszukuje

natchmiast panny do obsługi gości. Zgłoszenia z fotografią Kurjer Poznański zdg 38 340